

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakrit nad Cerkljem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodnem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

ČEČAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

**CISALPINA
GESTIONARI** S.p.A.

investicijski skladi

pri

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

PONEDELJEK, 25. SEPTEMBRA 1995

Kvirinal tvega, kaj pa stranke?

SANDOR TENCE

Napoved predsednika republike Scalfara, da bodo predčasne volitve prihodnjega junija, bo morda nekoliko pomirila politično situacijo v državi, umirila nihajočo vrednost lire in omogočila parlamentu, da odobri finančni zakon in izpelje nekatere reforme. Ob tako daljnoročni napovedi pa tudi tvegamo, da bo volilna kampanja trajala devet mesecev, da se bodo politične razmere se zaostrele in da bo nestabilnost škodila mednarodnemu ugledu Italije, prav ko bo slednja predsedovala Evropski zvezi.

Scalfaro je s sobotno izjavo v Pistoii stavil na odgovornost političnih strank in na njihovo sposobnost, da v pričakovanju volilnega soočenja omogočijo institucijam in državnemu gospodarstvu, da premostijo sedanje nelahke trenutke. S tega vidika je predsednik republike ravnal korektno in predvsem odgovorno, vemo pa, da se usoda zakonodajne dobe igra v parlamentu, kjer se Dinijeva vlada sooca z vse hujšimi težavami in problemi. Na potezi so, kot rečeno, vse stranke, se posebno pa tiste, ki podpirajo Dinija in ki morajo jasno povedati, kaj pravzaprav hočejo.

Berlusconi in Fini nista zadovoljna s Scalfarovim volilnim terminom in bosta v mesecih, ki nas locujejo do volitev, naredila vse za splošno zaostritev situacije in predvsem za ponovno zmago desnice. Izkoristila bosta vse priložnost za napad na Kvirinal in na Dinija, za osi bitev lire in za mednarodno diskreditiranje Italije, ki jo iz blata lahko reši edino le desničarska koalicija. To je scenarij, ki ga napoveduje tako imenovani Kartel svobosčin, pozablajoč seveda na škodo, ki jo je Italiji prizadela Berlusconijska vlada.

Scalfarova izjava ima razcisčevalne namene, predstavlja pa tudi veliko tveganje. Predsednik, ki je v vseh teh mesecih pokazal velik pogum pri obrambi ustave in republiških institucij, je vsekakor že vajen tveganja in se bo gotovo tudi tokrat izmazal iz morebitnih težav. Vprašanje je, ali so na to tveganje pripravljene stranke, se posebno tiste, ki omogočajo parlamentarno življenje Dinijevi vladi.

Ubil je 11 ljudi in nato še sebe

CUERS - V tem francoskem mestecu je morilski bes sedemnajstletnika terjal 11 mrtvih in 7 ranjenih oseb. Potem ko je fant s kladivom in kijem za bezbol ubil očima, mater in enajstletnega brata, je dan zatem na ulici s puško pokončal še osem mimoidočih in si naposled vzel življenje. Žrtve je menda izbral po naključju. Ob vsem tem je zanimivo, da policija se ni ugotovila, kdo morilec pravzaprav je.

Na 9. strani

BLIŽNJI VZHOD / PARAFIRALI SO GA VČERAJ V TABI

Sporazum o razširitvi palestinske samouprave

Rabin ne izključuje palestinske države

TABA - Včeraj sta Izrael in Palestinska osvobodilna organizacija parafirala sporazum o razširitvi palestinske samouprave, ki

določa, da se bodo izraelske cete začele umikati z Zahodnega brega v desetih dneh po podpisu sporazuma. Sporazum bodo v pri-

sotnosti Billa Clintona podpisali v četrtek v Beli hiši.

Nedelja je bila določena kot zadnji rok za sestavo sporazuma, ker so se sinoci začele dvodnevne zidovske počitnice, med katerimi se zidovski predstavniki ne smejo pogajati.

Po parafiranju sporazuma je ministrski predsednik Jicak Rabin za izraelski časopis povedal, da v prihodnosti ne izključuje možnosti nastanka palestinske države.

Na 9. strani

Scalfaro: Volitve junija leta 1996

RIM - Predsednik republike Scalfaro predlaga predčasne volitve junija prihodnjega leta. Njegovo stališče je doživelo različne ocene in odmeve. Desnica poziva predsednika, naj točno določi datum volitev, levosredinska koalicija pa je zelo previdna, saj nosi največje breme pri podpori Dinijeve vlade.

Stranka komunistične prenovе pravi, da so takojšnje volitve neizogibne in da bi novo zavlacavanje le dodatno zaostrilo hudo gospodarsko in družbeno krizo v državi.

Na 2. strani

V Bosni se boji še nadaljujejo

SARAJEVO - Bosanske vladne enote in enote bosanskih Srbov so včeraj nadaljevale topniške in pehotne boje kljub mirovnim pogovorom v New Yorku. Uspešna ofenziva Bosnjakov in Hrvatov v zahodni Bosni je skoraj že dosegla predvideno ozemeljsko razdelitev Bosne in Hercegovine med sprte strani, enotam bosanskih Srbov v okolici Sanskega Mosta pa se je pridružil tudi Zeljko Raznjatović s svojimi prostovoljci. Predsednik bosanske vlade Silajdžić je napovedal nadaljevanje prodora proti Banja Luki.

Na 9. strani

Na shodu na pobudo VZPI/ANPI in rajonskega sveta sta spregovorila Stojan Spetič in Giovanni Padovan

20-LETNICA SPOMENIKA IN 50-LETNICA OSVOBODITVE

V Podgori proslavili dvojno obletnico

Na shodu na pobudo VZPI/ANPI in rajonskega sveta sta spregovorila Stojan Spetič in Giovanni Padovan

V Podgori, danes goriskem predmestju na desnem bregu Soče, je bila včeraj dopoldne slovesnost ob 20-letnici partizanskega spomenika in 50-letnici osvoboditve. Pripravila sta jo sekcija VZPI-ANPI in rajonski svet. Slavnostna govornika sta bila senator Stojan Spetič in nekdanji komisar brigade Garibaldi Natissone Giovanni Padoan - Vanni. (Foto KROMA).

Na 6. strani

TOTOCALCIO
X2X 111 1X1 XXX2

Dobitki: 13 - 63.429.000 lir
12 - 2.143.200 lir

Sporočilo vodstva DZP/PRAE

Spostovani bralci Primorskega dnevnika

Danes ste ponovno prejeli svoj dnevnik po njegovi enodnevni odsotnosti zaradi stavke, ki so jo proglasili tiskarski in upravni delavci podjetja, ki se zavzemajo za ohranitev svojih delovnih mest. Uprava podjetja DZP-PRAE se vam opravičuje za včerajšnjo praznino, ki je nastala zaradi tega v informiranju naše javnosti. V teh casih, ko je v naših krajih kriza dnevnega tiska prizadela tudi bralce drugih časopisov, se naš dnevnik ne srečuje samo s podobnimi težavami kot drugi časopisi, ampak se z dodatnimi in hujšimi, ki spravljaajo v nevarnost ne samo njegovo redno izhajanje, ampak tudi obseg njegovega

poročanja.

Pomoč italijanske države, ki se iz leta v leto ne zvišuje, zato je je v resnici vedno manj, prihaja z velikanskimi, približno dvoletno zamudo, kar odjeda, zaradi pasivnih obresti, ki jih je treba plačevati na račun bančnih kreditov, lep del nakazanih vsot. Vsesplosna politična in gospodarska kriza je izničila mnogo utečenih gospodarskih in tržnih odnosov tudi v naših krajih, tudi v našem podjetju. Vrtoglava podražitev papirja in storitev pa ustvarja ob upoštevanju omejenih možnosti nadaljnje razširitve našega bralstva in s tem lastnih dohodkov se dodatna finančna neravnovesja. Ob vsem tem so se likvidnostne težave zara-

di pritiskov in omejevanj, ki so jim v tem času, kot je naši javnosti znano, podvrženi naši bančni zavodi, ki so nam v sili običajno priskočili na pomoč.

Primorski dnevnik ni samo delovno mesto novinarjev in drugega osebja, ki mu dan za dnem vdihujejo življenje, pač pa je zaradi nezamenljive vloge, ki jo ima v naši skupnosti in svoje močne zraslosti z njo predragocen instrument našega obstoja in ga zato ne smemo prepustiti na milost in nemilost usodi. Zato pozivamo javnost, naj podpre prizadevanja vodstva podjetja in časopisa, novinarjev in sindikalnih predstavnikov vseh zaposlenih, da se slovenskemu dnevniku v Italiji omogoči redno izhajanje

s tem, da italijanska država - tudi ob prizadevanju naše dežele - zamenja svoj neznosni sistem pozne izročitve odobrenih sredstev s sistemom njihovega takojšnjega izplačevanja in da slovenska država, kot je dnevniku v stiski že priskočila na pomoč z izrednim prispevkom, ki pa ne rešuje njegovega obstoja, v skladu s svojo ustavo primerno poskrbi za trajno pomoč - in torej obstoj zamejskega slovenskega tiska - tudi Primorskemu dnevniku, demokratično in spostljivo do tega kar je Primorski dnevnik doslej bil in je, brez pogojevanja in pritiskov, kot bi zal nekateri hoteli.

Vodstvo podjetja
DZP-PRAE

DANES NA SPORTNIH STRANEH

Triestina zmagala v gosteh

V C2 ligi je trzasko moštvo osvojilo svojo prvo zmago v gosteh: premagalo je Tolentino z 1:0.

Stran 11

Uspešen start Sovodenj

V 1. kolu promocijske lige so Sovodnje premagale Torviscoso kar s 4:1, Juventusina pa je doma igrala neodločeno. V 1. AL sta Primorje in Zarja zmagala, medtem ko je Vesna nepričakovano izgubila doma.

Stran 12

Poraz jadrancovcev

V uvodnem kolu kosarkarske B lige je Jadran TKB zaslužen izgubil v Vareseju proti ekipi Raccordi AFL s 63:86.

Stran 13

Krasovke igrale neodločeno

Krasove namiznoteniske igralko so začele prvenstvene boje v A ligi z domaćim neodločenim izidom proti državnim prvakinjam Coccaglia.

Stran 14

Prvi točki za Illycaffé

V 3. kolu italijanske kosarkarske A1 lige je trzaski Illycaffé doma tesno premagal milansko Ambrosiano z 81:77 in tako dosegel tudi prvo prvenstveno zmago.

Stran 16

NAPOVED ŽE SPROŽILA GLASNE POLITIČNE POLEMIKE

Predsednik Scalfaro: Na volitve junija 1996

Polemična desnica in previdnost levega centra

Predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro (Telefoto AP)

NOVICE

V Bariju dobitnik Meranske loterije

RIM - Dve milijardi lir Meranske loterije bo romalo v Bari, srečko s serijsko številko D 63530 so namreč prodali v glavnem mestu Apulije. Naslednje tri nagrade bodo prejeli lastniki srečk, ki so jih prodali na avtocestnih postajah in sicer srečko za 2. nagrado 500 milijonov lir na avtocesti pri Novari, za 3. nagrado 200 milijonov lir pa pri Rimu. V Furlaniji-Juljski krajini niso prodali niti ene zmagovite srečke.

Pravosodni minister proti »gnilobi lazi«

ALGHERO - Pravosodni minister Mancuso dviga iz dneva v dan ton svojih polemik: zelo ostro je nastopil tudi na včerajšnjem kongresu združenja odvetnikov, ki se ukvarjajo s kazenskimi procesi. Kot je znano, so mu levsredinske stranke, ki si sicer podpirajo Dinijevo vladno, izrekle nezaupnico in ga povabile, naj odstopi zaradi večkratnih napadov proti milanskim sodnikom »čistih rok« in predvsem zaradi ponovne inspekcije na milanskem sodišču. Predsednik Dini ga doslej ni podprl in to zelo razburja ministra Mancusa: »Pravosodni minister ima pravico in dolžnost, da odgovori na obtožbe pred parlamentom. Če pa bi mi to onemogočili, bom zaprosil odvetnike, da mi nudite možnost, da se branim pred gnilobo lazi na moj račun,« je vehementno izjavil minister. Mancuso je v svojem dolgem govoru polemiziral tudi s televizijskimi oddajami, v katerih prikazujejo kazenske procese: primerjal jih je »moralnemu umoru obtoženo oz. samomoru, če sam obtoženec pristane na televizijske posnetke«.

Tatvina v Scalfarovi poletni rezidenci

RIM - Iz poletne rezidence predsednika republike Castelporziano so neznanci ukradli več umetnin, vendar ni vojaško pravdnistvo uvedlo preiskave na račun karabinjerjev, ki so varovali rezidenco. Karabinjerji namreč nadzirajo samo vhod v rezidenco, v kateri živi približno sto družin zaposlenih. Za rimskega vojaškega pravdnika Antonina Intelisana ni razlogov, da bi dvomili v varnost rezidence, vsekakor vodijo preiskavo o tatvini.

Trojna vsaditev organov

PADOVA - Zdravstveno stanje 53-letnega bolnika iz Cosenze, ki so mu vsadili jetra, ledvico in trebušno slinavko, se redno izboljšuje. V kratkem ne bo več v smrtni nevarnosti, napovedujejo zdravniki, seveda če ne bo nepredvidenih zapletov. Organe so presadili iz mladenica iz Agorda, ki je umrl pri prometni nesreči. Prvi kirurški poseg v Italiji za vsaditev treh organov je trajal polnih 14 ur, sodelovali pa so specialisti treh ekip iz Padove in Verone. Po mnenju vodje kirurgov, dr. Davideja D'Amica je poseg bil izredno zahteven ne samo, ker so pacientu vsadili tri organe, ampak predvsem, ker je bil hudo bolan: zaradi sladkorne bolezni so mu odpovedale ledvice, pri vsakodnevni dializi pa so ga okuzili s kroničnim vnetjem jeter.

RIM - Predsednik republike Oscar L. Scalfaro je naredil pogumen korak za umiritev političnega položaja. Povedal je, da velika večina strank soglasja v predčasne volitve prihodnjega junija, ko se bo Italiji iztekel šestmesečni mandat predsedujoče države Evropske unije. Scalfaro je izrazil upanje, da bo parlament pred volitvami v vsakem primeru odobril finančni zakon in hkrati tudi zakon za enake možnosti nastopanja v javnih obcih med volilno kampanjo (tako imenovani »par condicio«). Za Kvirinal je vsekakor to bistveni pogoj za razpust parlamenta in za sklicanja predčasnih volitev.

Desnica, ki že dalj časa glasno zahteva predčasne volitve, seveda ni zadovoljna s Scalfarovimi izjavami, čeprav za sedaj noče v neposredno polemiko z državnih poglavarjem. Med njenimi vidnejšimi voditelji se je včeraj oglašil edino nekdanji podpredsednik vlade Giuseppe Tatarella (Nacionalno zavezništvo), ki zahteva od Scalfara, da že sedaj določi datum volitev. Zelo kritični do Kvirinala pa so radikali.

Predsednikovo stališče je doživelo zelo previdne reakcije levsredinske koalicije. Manjše stranke (takozvani grmicki) seveda navdušeno pozdravljajo junijske volitve, medtem ko DSL najbrž caka na razvoj dogajanj, saj je usoda zakonodajne dobe močno vezana na usodo Dinijeve vlade, ki, poleg leve sredine, uživa tudi podporo Severne lige. Zadovoljen s Scalfaro-

vimi stalisci bo najbrž Bossi, ki je med glavnimi nasprotniki takojšnjih parlamentarnih volitev.

S Kvirinalom pa ne soglasja Stranka komunistične prenov. Njen predsednik Armando Cossutta se polemično sprašuje, kdo bo do prihodnjega junija v parlamentu podpiral Dinijevo vladno, proti kateri komunisti, kot znano, vodijo opozicijo. Cossutta pravi, da sta sedaj na potezi DSL in zmerna leвица, ki po njegovem z vse večjimi težavami scitijo in zagovarjajo vladne protiljudske izbire. SKP je mnenja, da je treba sedanjost hudo in zelo nevarno zmedo takoj premestiti z volitvami že v tem letu.

V obcih se dalje odmevajo polemike o zasedanju mladih industrijcev, ki so izzivžgali tajnika DSL Massima D'Alema. Voditelj hlasta so glasno kontestirali, ko je rekel, da bo Silvio Berlusconi, tudi v primeru volilne zmage, se vedno v sporu z zakonom, če se ne bo podredil zakonu o televizijskih monopolih. Stališče tajnika DSL skoraj navdušeno pozdravlja Mario Segni in tajnik SKP Fausto Bertinotti, medtem ko z njim ne soglasja vodja Ljudske stranke Gerardo Bianco, ki je mnenja, da se je D'Alema zarezal.

Berlusconi, ki pravi, da se od vstopa v politiko ne več ukvarja z vodenjem svojih televizij in podjetij, je pripravljen na soocenje z voditeljem DSL. Lastnik Fininvestovih televizij je prepričan, da se problem križanja interesov ne postavlja in da bi morala država kvečjemu zaščititi zasebni televizijski sektor.

ASSISI / SPOROČILO Z MIROVNEGA POHODA

Demokratizirati OZN in med ljudmi razširiti kulturo miru

Pohoda za mir sta se udeležila tudi Massimo D'Alema in Walter Veltroni (AP)

ASSISI - Razširiti kulturo miru, demokratizirati Organizacijo združenih narodov in okrepiti njeno svetovnost, da bo učinkoviteje nastopala v bran človeških pravic: to je srž sporočila, ki ga je naslovlilo mednarodnemu občestvu več kot 80.000 udeležencev včerajšnjega mirovnega pohoda iz Perugia v 24 kilometrov oddaljeno simbolno mesto Assisi. V sprevodu so bila predstavništva italijanskih in tujih mirovniških združenj z vseh koncev sveta, laiki in verniki, moski, ženske, otroci, mladostniki in starostniki, zastopstva 400 občinskih, 50 pokrajinskih in 11 deželnih uprav, parlamentarci Massimo D'Alema in Walter Veltroni (DSL), Fausto Bertinotti (SKP), Gianni Mattioli in Carlo Ripa Di Meana (Zeleni), predsednika ACLI Franco Pasuello in ARCI Giampiero Rasimelli, Nobelova nagrajenka za mir Betty Williams, podpredsednik tibetanskega parlamenta v izgnanstvu Samdong Rimpoché, pa se Maria Pia Fanfani kot zastopnica generalnega sekretarja OZN za humanitarne pomoč - pohod je v resnici sovpadel s 50-letnico te osrednje mednarodne organizacije.

Pred odhodom iz Perugia so zbranim spregovorili zupan Gianfranco Maddo-

li, ki je orisal lik pobudnika tega pohoda Alda Capitini, predstavnik koordinacijskega odbora CGIL za priseljence Ali Baba Faye in predsednik bosansko-hercegovske socialdemokratske parlamentarne skupine Sejfidin Tokić, ni pa bilo zastopnika srbskobosanskega parlamenta v Palah Milorada Dodika, kakor tudi ne etiopskih in palestinskih gostov, ki so jih ustavili na meji. V množici so izstopale alžirske žene, ki so izrazile odločno nasprotovanje vsaki vrsti integralizma, matere z znamenite Plaze de Mayo, katerim je nekdanji vojaški režim v Argentini pomoril otroke, žena iz Benina, ki je protestirala proti lakoti kot sramoti človeštva, in delegacija iz Papeeteja, ki je ponovila nasprotovanje francoskim jedrskim poskusom na Pacifiku.

Organizatorji so precitali solidarnostno pismo matere Tereze iz Kalkute, a tudi sporočilo generalnega podtajnika OZN Vladimirja Petrovskija, ki je v imenu Boutrosa Galija poudaril, da bi ta organizacija brez podpore javnega mnenja v hipu propadla.

Slovesnost v Assisiu je zaokrožil dveurni koncert popevkarja Claudia Baglionija.

MALLORCA / DINI O ODNOSIH S SLOVENIJO

»Slovenija naj se otrese kompleksa majhnosti«

Dini osporaval trditvi o aroganci EU

MALLORCA - Na Balearskih otokih, kjer so se sestali najvišji predstavniki evropske petnajsterice, je predsednik italijanske vlade Lamberto Dini govoril tudi o slovensko-italijanskih odnosih. Glede na kočljivost in akutno aktualnost nekaterih drugih vprašanj, kot sta npr. določitev datuma političnih volitev v Italiji in ponoven vstop Italije v Evropski monetarni sistem, je se vedno nepogolten spor med Rimom in Ljubljano bil nekoliko v ozadju. Značilno pa je, da je tokrat Dini prvič tako jasno govoril o slovensko-italijanskih odnosih.

Po oceni predsednika italijanske vlade Dinija bi se morala Slovenija otresti manjvrednostnega kompleksa, češ da je majhna država, k Evropski uniji pa bi morala pristopati zavedajoč se, da gre za organizem, ki si prizadeva za vzpostavljajanje sodelovanja, ne pa za organizacijo, ki je odraz arogance nekaterih. S tem je Dini zavrnil trditve, ki jih je na srečanju v avstrijskem Alpbachu

izrekel slovenski premier Janez Drnovšek, ki je o EU govoril kot o skupnosti, v kateri krožijo samo interesi.

Lamberto Dini je nadalje izjavil, da je Italija storila marsikaj, da bi ugodila slovenskim ambicijam o pridruženem članstvu in pridružitve tudi ne bo ovirala. Povedal je tudi, da se Rim namerava pogovarjati z Ljubljano na osnovi pozitivnih vzgibov, zato pa pričakuje, da ga bo druga stran poplaciala in to tudi z uravnovešeno oceno o italijanskih težnjah glede zaščite italijanske manjšine v Istri in Dalmaciji. Po Dinijevem mnenju Slovenijo in Italijo trenutno ločujejo manjši problemi, nadalje gre za čustvene naračnanosti, ki jih je treba premagati. Konkretnije naj bi o zadevi že v kratkem na izrecnem srečanju - tako vsaj trdijo neuradni viri, uradne potrditve se ni bilo - spregovorila italijanska zunanja ministrica Susanna Agnelli in njen slovenski kolega Zoran Thaler.

DEŽELNA KRIZA

SKP zahteva razpust sveta in nove volitve

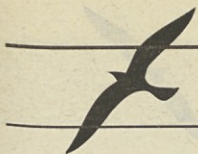
TRST - Stranka komunistične prenov meni, da deželni svet ne zastopa več politične stvarnosti Furlanije-Juljske krajine in da so predčasne deželne volitve neizogibne. Od tod poziv predsednici odbora Alessandri Guerri, da takoj odstopi, predsedniku republike Oscarju L. Scalfaru pa, da v skladu z deželnim statutom osebno razpusti skupščino, kateri ne bi preostalo drugega kot predčasne volitve.

Deželni svetovallci Komunistične prenov se na sobotni tiskovni konferenci dali vedeti, da ne bodo sodelovali in tudi ne podpirali morebitnih novih koalicij in odborov, tudi če se bodo le-ti naslanjali na podporo nekaterih levicarskih sil. SKP ima

očitno v mislih DSL in želeno, ki naj bi po mnenju nekaterih - skupno s Severno Ligo in Ljudsko stranko - oblikovali levsredinsko koalicijo po vzoru Dinijeve vlade.

Trenutno se ni znano, kdaj bo Guerrova sploh odstopila, potem ko je sama povedala, da je politična kriza po znani aferi British Telecom-Autovie Venete neizogibna. Do njenega odstopa bo morda prislo na jutrisnji deželni seji, morda pa že danes, ko naj bi se poslednjič sestel deželni odbor.

Guerrova se je medtem v Rimu srečala z vidnim voditeljem »Forza Italia« in bivšim obrambnim ministrom Cesarejem Previtjem. Ali morda tudi ona že razmišlja na vstop v Berlusconijevo stranko?

S SEJE IZVRŠNEGA ODBORA SINDIKATA SLOVENSKE ŠOLE

Protesti zaradi teptanja pravic slovenske šole

6. oktobra na Opčinah zborovanje šolnikov

Konec prejšnjega tedna se je sestel izvršni odbor Sindikata slovenske šole, ki je preresetal nastali položaj zaradi ukinitve sindikalnega dopusta.

Ravnatelj Tomaž Simčič je poročal o svojem obisku na ministrstvu in o popolni zmedbi, ki vlada v njem glede na odprta vprašanja slovenskega solstva. Zaradi tega je vodstvo sindikata sklenilo, da bo pisalo Ministru za solstvo in zahtevalo odgovor na vprašanja, ki so mu bila zastavljena 18. julija 1995 ob priliki obiska predstavnikov slovenske manjšine.

Na seji so člani obravnavali tudi druga nerešena vprašanja naše šole: že večkrat obravnavano racionalizacijo ravnateljskih in tajniških mest na nizjih srednjih solah v Rojanu in Proseku ter »tihe« racionalizacije otroškega vrta v Ul. Conti, ki je bil in ki mora ostati zadnji vrtec v središču našega mesta.

Člani izvršnega odbora so pou-

darili, da sindikat ne misli več pasivno sprejemati odločitve, ki zadevajo slovensko solo v deželi Furlaniji - Julijski krajini in so zaradi tega sklenili, da bodo organizirali v petek, 6. oktobra 1995 sindikalno zborovanje vsega slovenskega učnega in neučnega osebja v Prosvetnem domu na Opčinah. Na zborovanju bodo prisotni tudi člani solskega odbora.

Sindikat toplo vabi, da bi se zborovanja udeležili vsi solniki in tako potrdili svojo zahtevo po spoštovanju osnovnih državljan- skih pravic.

Sindikat bo tudi pisno obvestil vse mednarodne forume, ki se ukvarjajo s pravicami manjšin, o stanju, v katerem se trenutno nahaja slovenska sola. SSS pa misli izkoristiti obisk Predsednika republike Scalfara v Gorici zato, da mu izroči protestno spomenico, ki poudarja kršitve pravic, ki jih predvideva italijanska ustava.

Tajnici SSS pa sta se v soboto v

prostorih Slovenske skupnosti srečali s poslancem valdostanske manjšine v Italiji Lucianom Caverijem, ki se je mudil na obisku v Trstu. Srečanja se je udeležil tudi deželni tajnik SSK Martin Breclj. Poslancu je bila izročena vsa dokumentacija opravljenega dela in poti, ki jih je v zadnjem času vodstvo SSS opravilo, za rešitev mnogoterih odprtih vprašanj slovenske šole.

Pogovor je bil nadvse zanimiv in koristen, saj so skupne ugotovitve in izkušnje prikazale sliko trenutno nenaklonjenega stanja v korist jezikovnih manjšin v Italiji.

Poslanec se je obvezal, da bo po svojih močeh in političnih vezah posredoval v prid naših odprtih vprašanj in poudaril, da bi posebno glede na sedanje enotno nastopanje solskega odbora kot političnega izraza manjšine oblasti nikakor ne smele tako brezbrizno ravnati pri obravnavanju slovenske šole.

ČRNA KRONIKA / V SOBOTO ZVEČER

Ropar v trafiki na Kontovelu

S čelado na glavi in samokresom v roki pobral denar iz blagajne in izginil proti mestu

Prejšnji večer je mlajši moski oropal trafiko na Kontovelu, pobegnil je s plerom nekaj sto tisoč lir, za seboj ni pustil sledu in karabinjerji ga niso zasledili. Dogodek je močno odjeknil v domači javnosti, saj se je nekaj podobnega že več let ni zgodilo v naših vaseh.

Bilo je v soboto kmalu po 18. uri: v trafiki in prodajalni časopisov na Furlanski cesti nasproti kontovelske društvene gostilne je bila sama Lorenca Mervic por. Lisjak, ki jo upravlja zadnje dve leti. Na vratih se je pojavil moski s čelado na glavi, da se mu je Merviceva najprej začudila, takoj zatem pa se je prestrasila, ko je opazila, da je neznanec naperil samokres. Moski manjše postave je stopil do nje in ji v italijansčini velel, naj mu izroči denar. Merviceva ni imela nobene izbire, vendar je iz blagajne potegnila en sam bankovec po 50 tisoč lir in ga pomolila roparju. To pa ga je razkacilo: »Izrocite mi ves denar!« ji je velel, nakar stopil do nje in jo z brcami prisilil, da je pocepnila na tla. Iz blagajne je pobral ves denar - nekaj sto tisoč lir, inako sobotnega popoldneva - in naglo stopil k vratom. Preden je odšel, se je še enkrat obrnil in prestrašeni zenski velel, naj ne vstane, ko bo izstopil iz trafike.

Merviceva je res rabila nekaj trenutkov, da je pršla k sebi, vstala in stekla k vratom. Opazila je roparja, ko se je z motornim kolesom odpeljal

Kontovelska trafika, ki jo je v soboto zvečer oropal neznanec (Foto Balbi/KROMA)

navzol po krajsnjici, ki pelje do prvega ovinka Furlanske ceste pod Kontovelom.

Na kraj so prihiteli ka-

rabinjerji nabrezinske postaje, ki so obvestili tudi kolege s policije, vendar roparja se niso zasledili.

V KRAJU ARTA TERME V KARNIJI

Tržačan žrtev prometne nesreče

Pri prometni nesreči v Karniji je izgubil življenje tržaški upokojenec, ki ga je do smrti povozil tržaški avtomobilist.

Zakonca Iseppi sta bila že nekaj dni na dopustu v letovišcarskem kraju Arta Terme. 65-letni Gregorio Iseppi in njegova 61-letna žena Angelina Radegigh, bivajoča v Ul. Caldana 15 pri Magdalen, sta včeraj zjutraj šla pes k maši, nato sta se namenila nazaj v penzion. Hodila sta na robu ce-

stisča, ko je blizu križišča s cesto, ki pelje proti kraju Piano d'Arta, za njima pripeljal avtomobil vrste peugeot 106. Za volanom je sedel 20-letni Paolo Verde iz Trsta, ki se zakoncema ni utegnil izogniti.

Nesrečni Gregorio Iseppi je bil na mestu mrtev, saj je utrpel izredno hude poškodbe. Šokirano ženo so odpeljali z rešilcem v tolmesko bolnišnico, kjer so ugotovili, da jo je samo močno potolklo po nogah.

TRŽAŠKA OBČINSKA UPRAVA

Grioni zapušča odborniško mesto

Opozicija je večkrat zahtevala njegov odstop - Illy: Ne gre za politično afero

Tržaški občinski odbornik za javne usluge in servise Sergio Grioni (na sliki) bo prvega oktobra zapustil odborniško mesto. Grioni je tako sklenil sporazumno z županom Ricardom Illyjem, ki v tiskovnem sporočilu podčrta, da je odstop vezan izključno na poklicne dolžnosti odbornika in da torej ni politične narave. Župan je ze maja formalno pozval vse odbornike, da se polnomočno posvetijo upravnim dolžnostim, Grioni pa mu je pred nekaj dnevi sporočil, da mu službene dolžnosti tega ne dopuščajo, zato se mora odpovedati odborniškemu mestu.

Grioni je zaposlen v Milanu, svojo odborniško funkcijo v Trstu je zato opravljal le dva ali največ tri dni na teden, kar mu je opozicija večkrat glasno očitala. Illy pa je, kot rečeno, podčrtal,

da Grionijev odstop ni politične narave in da bo prvega oktobra sporočil ime njegovega naslednika. Grioni je po Fabiu Cargnelli (zapustil je urbanistični resor) in Eugeniu Del Pieru, ki je postal predsednik podjetja ACEGA, tretji odbornik, ki zapušča Illyjevo upravo.

Grioni je bil vseskozi v središču ostrih polemik predvsem zaradi spornega vprašanja prodaje občinskih nepremičnin. Se na zadnji občinski seji mu je desničarska opozicija glasno očitala nesposobnost in pozvala Illyja, da ga takoj odstavi. Župan je odgovoril, da bo preveril situacijo, stiri dni kasneje pa je posredoval javnosti vest, da Grioni zapušča odborništvo.

Odbornik, ki zapušča upravo, je star 67 let in je menedžer z dolgoletno bogato izkušnjo. Svojčas je bil tudi pooblaščen upravitelj družbe Enichem.

OB ZAČETKU SEZONE

SSG: polemika med CGIL in predsednikom Dolharjem

Začetek sezone Slovenskega stalnega gledališča spremlja polemika med predsednikom upravnega sveta gledališke ustanove Rafkom Dolharjem in pokrajinskim tajnikom CGIL Brunom Zvehom. Dolhar je na predstavitveni novinarski konferenci letošnje sezone dejal, da se SSG srečuje z vedno istimi, že kroničnimi problemi, »ki jim nihče, tudi pametnejši od mene, ne vidi rešitve. Zato tudi ne bom šel na razgovore s sindikalnimi zastopniki, pa četudi mi bo kdo zameril, ker si nimam kaj povedati«.

Dolhar je dodal, da SSG ni zasebna last, kjer bi se lahko pogajali za placo in honorarje. Med naše ljudi - je dejal - razdelimo, kar dobimo od javnih ustanov in kadar dobimo, in sami bi se varali, ce bi upali, da nam bo v teh kriznih casih denarna dotacija povečana. Cesar nimamo, pa ne moremo dati, je pristavil predsednik SSG.

Tajnik CGIL je v tiskovni noti vzel na znanje nerazpolozenost predsednika SSG za srečanje z zastopniki uslužbencev, kar po njegovem morda odpira nove sindikalne odnose, ki bodo temeljili na soočenju v javnih obcih. Zvech vsekakor opozarja, da so sindikati v zadnjih desetih oziroma petnajstih letih vedno podpirali napore vodstva gledališča pri iskanju skupnih rešitev za premostitev številnih finančnih kriz in to tudi mimo ekonomskih zahtev. Za to si prizadevajo tudi sedaj, saj dobro poznajo položaj SSG.

Obojestranska trda stališča, dodaja Zvech, ne koristijo nikomur, posebno ne v težkih casih, ko je treba pri iskanju rešitev upoštevati potrebe vseh. Glede na Dolharjevo stališče pa pokrajinski tajnik CGIL najavlja, da sindikat po tem dogodku ni več dolzan seznaniti vodstva gledališča s sindikalnimi akcijami, ki jih bo v prihodnosti izvedel.

V SOBOTO / ŠVEDSKI MARATONEC ZAKLJUČIL SEZONO

Eric Reutersward je pritekel

V prihodnji sezoni naj bi štartal iz Trsta proti Sloveniji in Hrvaški

V soboto je dobesedno pritekel k nam švedski maratonec Eric Reutersward. Za sabo ima približno 5000 kilometrov teka ob španski, francoski in italijanski obali. Ime švedskega maratonce, ki je v domaći državi dobro poznana sportna in kulturna osebnost, najdemo

že tudi v lanskeletni Guinnessovi knjigi rekordov. V treh poletjih, točneje v letih 1991-1993 je pretekel kar 12.000 kilometrov. Njegova letošnja tekaska sezona pa se je zaključila v našem mestu. Na Trgu Unità so ga pred občinsko palaco pričakali predstavniki Coni-ja in državne

atletske zveze, mestne oblasti in seveda številni sportniki in radovedneži (foto KROMA). Se predno je dospel na tržaški cilj, pa je že govoril o načrtih: prihodnje leto naj bi se iz našega mesta podal proti Sloveniji in pretekel slovensko, hrvaško, grško in tursko obalo.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publiet SRL
Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. pošni predal 568
tel. 040-361888, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT
Naročnina za Italijo 430.000 LIT
Poštni tr. PRAE DZP st. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PASTORALNI DNEVI / SINOČI ZAKLJUČKI ŠKOFA BELLOMIJA

Tržaška Cerkev in ljubezen do revnih

Dramatična podoba Trsta v poročilu prof. Debernardija

Od leve: predsedujoči Zanetti, škof Bellomi in prof. Debernardi (foto Balbi/KROMA)

NOVICE

Jutri v Mačkovljah javni sestanek

Uprava občine Dolina sporoča, da bo jutri ob 20. uri v srenjski hiši v Mačkovljah javni sestanek za razpravo o problemih občinskih cest, javne razsvetljave, kanalizacije, pokopališča in drugih problemov, ki zadevajo vasko skupnost.

Povratak z letovanja v Riminiju

V zvezi z letovanjem za starejše občane, ki ga je priredila občina Devin Nabrezina v Riminiju, obveščamo, da bo avtobus odpeljal iz Riminija 26. septembra okrog 9.30 in bo privozil na spodaj navedene postaje s sledečim urnikom:

- ob 14.45 - Naselje Sv. Mavra - Dom za ostarele
- ob 15.00 - Nabrezina - trg
- ob 15.15 - Gabrovec - avtobusna postaja
- ob 15.30 - Trebce - trg.

Najboljša šivilja je prišla iz Perugie

Mednarodna žirija je na 13. izvedbi nagradnega tekmovanja Aenne Burda'95 v Trstu izbrala kot najboljšo evropsko šiviljo 31-letno Giovanni Martinelli iz Perugie, ki je sicer otroška vrtarica. Prva nagrada v kategoriji zacetic je pripadla Poljakinji Blaženki Jaztzebskaji, med izvedenkami je prvo odličje odnesla Nemka Nicole Buller, nagrada Moda Barbie je šla prav tako Nemki Elke Grille, a posebno priznanje za ustvarjalnost je prejela Anike Goodese, že spet Nemka. Nagrajenke je sprejel tudi tržaški zupan Riccardo Illy.

Jutri v Trstu srečanje s predsednikom JCI

V hotelu Duchi d'Aosta bo jutri ob 10. uri tiskovna konferenca ob priliki obiska predsednika mednarodne organizacije Junior Chamber v Italiji. Gre za japonskega industrijskega in trgovskega magnata Davida Hideja Ojija, ki ga bodo predstavili tisku predsednik italijanske Junior Chamber Vittorio Cassi, njen podpredsednik Massimo Orlando (Tržecan) in predsednik tržske sekcije JCI Tullio Cianciolo. Junior Chamber, ustanovljena leta 1915 v Saint Louisu (ZDA), je stalna članica OZN in največja nevladna mladinska organizacija na svetu, saj združuje približno milijon članov med 18. in 40. letom z vseh petih celin.

Prva preizkušnja Contrade

V dvorani Cristallo tečejo vaje za premiero komedije Un'Isotta nel giardino, s katero bo Stalno gledališče La Contrada 7. oktobra začelo novo sezono. Besedilo komedije sta napisala Nini Perno in Francesco Macione, ki jo je tudi zreziral, prigode družine iz visoke buržoazije na začetku stoletja, ki se spopada z ekonomsko stisko, pa bo prikazal ves ansambel.

Umrli Giorgio Satti

V 58-letu starosti je po daljši bolezni umrl Giorgio Satti, nekdanji predsednik Utsanove za socialne posege Itis, funkcionar Pristaniske ustanove in predstavnik Krščanske demokracije. V kratkem bi se moral zagovarjati pred sodiščem zaradi zlorabe javne funkcije: od Itisa je dobil za milijon lir mesečne najemnine ugledno stanovanje v Ul. S. Pellico 1, kar je krepko pod tržno ceno.

osamljenih. Nasploh inajo v katoliških organizacijah največ opravka z osebami, ki jih je prizadela materialna revščina, osamljenost in razkroj družine.

Včeraj je o delovanju tržskega Caritasa poročal g. Mario Del Ben. Za izredne pobude so lani namenili nekaj več kot 400 milijonov lir: največ sredstev (140 milijonov lir) je slo za pomoč od vojne prizadetim v nekdanji Jugoslaviji, beguncem iz Ruande (120 milijonov lir) in prizadetim od povodni v Piemontu (40 milijonov lir). Nad pol milijarde lir pa so namenjenili za pomoč v samem Trstu: v tem primeru je večji delež sel potrebnim posameznikom in družinam (296 primerov za skupnih 165 milijonov lir podpore), ostarelim (116 primerov za skupnih 120 milijonov lir) in tujcem, predvsem beguncem in priseljencem iz Afrike (75 primerov za nekaj nad 100 milijonov lir), manjše vsote pa so namenili tudi osebam v zaporu, v prvi vrsti tujcem brez sredstev, katerim delujejo po 100 tisoč lir mesečno, in za večerno menzo. Tržaška Caritas bo v prihodnje spodbujala delovanje prostovoljcev, ustanovila menzo, v kateri bodo delili tople obroke revnim in brezdomcem, delovali pa bodo tudi za uveljavitev strpnosti, sožitja med različnimi in ljubezni do revnejših in trepeh.

Pastoralne dneve, na katerih so zacrtali smernice delovanja tržske Cerkve v prihodnjem obdobju, je zaključil škof Lorenzo Bellomi.

VČERAJ ZJUTRAJ / PRED KOČO PREMUDA

Svečano odprli Kugyjevo pešpot

Pot speljana po prejšnjih poteh CAI povezuje vse tržaške razgledne točke

Na včerajšnji slovesnosti se je zbralo veliko malih in odraslih planincev (foto KROMA)

Od včeraj je Juliusu Kugyju, velikemu ljubitelju gora in zagovorniku sporazumevanja med narodi, posvečena tudi dolga pešpot na Trzaskem. Pravzaprav gre za pot, ki povezuje vse razgledne točke od nabrežinskega kota tržskega ozemlja do doline Glinsce oz. Krogelj. V dolinski občini, točneje pred kočo Premuda, so včeraj zjutraj Kugyjevo pot tudi svečano odprli in s tem predali namenu. Tako se je zaključilo večletno prizadevanje reskega odseka Italijanskega alpinističnega kluba, ki je zamisel uresničil ob sodelovanju s tržasko sekcijo Italijanskega združenja alpincev, združenjem Julius Kugy in s Krasko gorsko skupnostjo. Slednja je namreč pripomogla k izdaji spremnega vodica, ki je izšel v treh jezikih (italijanscin, nemšcin in slo-

venšcin), besedilo pa sta napisala Daniela Durissini in Carlo Nicotra. Ce smo že pri vodcu, povejmo se, da gre za žepno izdajo, v kateri je nazorna opisana pešpot z omembo casa, ki je potreben za posamičen del poti.

Ceprav pot za prave planince ni zahtevna, je vseeno ne smemo istovetiti z nekaterimi drugimi pešpotmi pri nas, npr. z lepo, vendar izredno kratko potjo Rilke. Njeni zacrtovalci pravijo, da jo lahko kolikor toliko trenirani ho- dec opravi v 10 urah vztrajne hoje. Nikjer seveda ni rečeno, da je treba celo pot prehoditi v enem dnevu oz. zamahu, saj so tudi v vodcu jasno orisani posamični deli, ki so združljivi. Vsakdo si lahko izbere pot, ki jo namerava v tistem dnevu prehoditi, in si iz opisanih delov sestavi svojo pot. Namen

načrtovalcev poti je bil tudi v tem, da bi domačini in tuji gostje spoznali tržaski Kras in dolino Glinsce, ki sta vsekakor vredna ogleda. Ob tem pa so tudi poskrbeli za ureditev posameznih razglednih točk, nekatere so namreč bile že v precej slabem stanju. Pešpot Kugy so uredili na poteh, ki jih je že pred časom označil CAI, sedaj so jih pravzaprav nekako povezali. Na novonastalo pot opozarjajo posebni napisi in osem velikih tabel (za vsako razgledno točko), na katerih je orisan tudi potek pešpoti. Kot so naglasili tudi ob včerajšnjem svečanem odprtju, je zacetni projekt, ki se je nanašal predvsem na razgledne točke, prerasel prvotno zamišljene okvire, izbira imena pa je potrdila vsestransko širino, ki so organizatorji zeleli vtisniti pobudi.

OČISTIMO SVET / V BOŠKETU IN NA SESLJANSKI PLAŽI CASTELREGGIO

Prostovoljci so zaradi količine odpadkov imeli veliko dela

Velik odziv na tradicionalno pobudo naravovarstvenikov

Geslo odmevne pobude naravovarstvenikov Ocistimo svet, ki zadobiva vse več privrzenecv tudi pri nas, bi lahko tokrat na Trzaskem spremenili v Ocistimo Bosket in sesljsko plažo in morje. Združenje Legambiente, ki je krajevni pobudnik velikega čiščenja, je namreč izbralo omenjeni lepi območji, ki pa sta tudi zasuti z najrazličnejšimi odpadki. Spodbudni ugotovitvi, da se je tokratni prostovoljni akciji pridružilo veliko združenj in posameznikov, so namreč organizatorji pridali opombo, da so ljudje predvsem na sesljski plaži Castelreggio odvrli vsega. Zato so imeli prostovoljci veliko dela, da so plažo in tudi morsko dno kolikor toliko očistili. V zahvalo pa pričakujejo, da bi bili ljudje spostljivejši do narave.

Število vreč, v katere so zlagali odpadke, se je neprestano večalo (f. KROMA)

Danes javna debata o bioetiki

V dvorani Illiria na tržaski Pomorski postaji bo danes ob 18. ure dalje javna debata o bioetiki. Priredi jo tednik Vita Nuova v sodelovanju s številnimi kulturnimi društvi in katoliškimi organizacijami. O tem, kako gledajo na to zgoče vprašanje posamezniki in kako javni upravitelji, bodo spregovorili znani izvedenci kakor ravenki nadškof kard. Ersilio Tonini, predsednik Vsedržavnega odbora za bioetiko prof. Francesco D'Agostino, direktor Mednarodnega centra za genetsko inženirstvo in biotehnologijo prof. Arturo Falaschi ter član Vsedržavnega odbora za bioetiko prof. Sergio Nordio.

ZA INDUSTRIJSKE POBUDE

1,6 milijarde prispevkov

Naložbe skoraj 10 milijard

Goriska trgovinska zbornica, oziroma razširjeni odbor Trgovinske zbornice, ki upravlja Goriski sklad, je na svoji zadnji seji odobril za več kakor poldrugo milijardo lir prispevkov. Prispevke bo koristilo šest podjetij v industrijskem sektorju, ki so v razširitev, oziroma posodobitev dejavnosti vložila skoraj deset milijard lir in ki bodo, po koncanih naložbah, nudila zaposlitev za stiri deset delavcev in uslužbencev. Po kriterijih, ki veljajo od novega leta, je namreč določena zgornja meja prispevka, ki ga Trgovinska zbornica lahko dodeli kot subvencijo zam nove gospodarske pobude, oziroma za povečanje in posodabljanje

proizvodnje, s ciljem odpiranja novih delovnih mest. Gre za podjetja, kjer se že odvija proizvodnja in nove naložbe predstavljajo le posodobitev dejavnosti, pa tudi za povsem nove gospodarske pobude. Med podjetji, ki bodo koristila prispevke je tudi podjetje Euro Lens Technology. Gre za novo gospodarsko pobudo. Podjetje je bilo ustanovljeno sele pred kratkim, ukvarjalo pa se bo tudi s specifično dejavnostjo, ki je, kot izhaja iz dokumentacije, ki je na razpolago, novost na italijanskem tržišču. V podjetju, ki ima sedež v industrijski coni v Trzinu, bodo namreč proizvajali konkatne lece, kasneje pa tudi druge slične proizvode. Podjetje bo svojo dejavnost uresničilo na razmeroma majhni površini, nekaj manj kakor 1200 kvadratnih metrov, zaposlilo pa bo nekaj nad trideset visokokvalificiranih uslužbencev. Proizvodnja bo organizirana na najsodobnejši način in ob uporabi najsodobnejše tehnologije. Za realizacijo prve stopnje načrta bodo uporabili nekaj nad sedem milijard lir. Pretežni del investicije bo sel za nabavo opreme, oziroma strojev in instrumentov. Omeniti velja se, da je na evropskem tržišču, na tem specifičnem področju, doslej prisotna le neka nizozemska firma in da so zato velike možnosti tako na evropskem, kakor na svetovnem tržišču.

B. Pahor pri SSK

V Gorici je bilo v soboto srečanje med predstavniki deželne Slovenske skupnosti in predsednikom parlamentarnega odbora za zunanje zadeve, Borutom Pahorjem. Srečanje je potekalo na goriskem sedezu stranke. Udeležili so se ga Marjan Terpin, Martin Breclj, Jože Škerk in David Grinovero. Govor je bil o odnosih med Italijo in Slovenijo ter različnih vprašanjih s katerimi se tačas spoprijema slovenska narodnostna skupnost v Italiji.

MITTELMODA / NATEČAJ MLADIH KREATORJEV

Prvo mesto Orlandu, stilistu iz Madžarske

Včeraj niz dogodkov tudi v mestu kjer so bile trgovine odprte - Živo bo spet konec tedna

Po petkovi gala slovesnosti ob odprtju letošnjega sejma mode - slovesnost je bila na devinskem gradu - je bila v soboto, na razstavišču prva od nize prireditve: Mittelmoda Premio. Prikazali so najboljše kreacije mladih modnih oblikovalcev in podelili priznanja, oziroma nagrade. Odziv je bil presenetljivo velik, saj se je na razpis odzvalo 140 ustvarjalcev iz 12 držav srednje Evrope, Bliznjega Vzhoda in celo iz Hong Konga, Finske in Izraela. Po besedah predsednika žirije, priznanega modnega ustvarjalca Elia Fiorucija, so s tako širokim izborom hoteli videti, kaj se dogaja na modni sceni držav, kamor informacije o najnovejših kreatorskih muhah prihajajo z večjo težavo. In sodeč po tem, kar je lahko publika videla v soboto zvečer, mladim ne manjka originalnosti in iznajdljivosti. Najbolj zazeleno in po-

mebno priznanje je dobil kreator Orlando iz Madžarske, ki se bo lahko solal v ateljeju italijanskega stilista visoke mode Fausta Sarlija. Orlandova belo - črna kolekcija, prepolna bohotnih kril, je na sobotnem večeru daleč prekosila po iznajdljivosti, izdelanosti krojev in izbiri barv in materialov ostale tekmovalce. Student florentinskega Polimode Fabio Feroce bo odšel na prakso v enega od najbolj priznanih angleških modnih ateljev Sign of the time's iz Londona. Njegove stvaritve so bile v beli in beige barvi in so zaradi drznosti sicer preprostih krojev, za katere se je Feroce zgledoval pri stilistih iz sedemdesetih let in zaradi njihove dovršenosti ocarale prisotno publiko in seveda žirijo. V Los Angeles bo na tri mesečni tečaj sole FIDM odpotoval angleški student Jo Gordon, ki je presenetil

z izvrstno izdelanimi crnimi dolgimi oblekami in drznimi klobuki, ki so se poigravali tako s stili iz prejšnjega stoletja, kot z drznimi geometričnimi formami. Najboljša med konkurenti iz Slovenije je bila Jana Mikšnik, ki je zmagala milion in pol lir, ki ga podeljuje goriska Pokrajinska uprava. Tako glede sobotne prireditve. Včeraj pa je bila ze na vrsti Mittelmoda-shopping, ko se je dogajanje preselilo v mesto, kjer že dolgo ni bilo toliko obiskovalcev in kupcev. (K pobudi so namreč pristopili tudi goriski trgovci, po lanskem zelo pozitivni podobni izkušnji. Veliko trgovin je bilo namreč odprtih, na različnih krajih so nastopale glasbene in odrske skupine, precej zanimanja pa je bilo tudi za obisk Vittoria Sgarbia. (Utrinek s sobotne revije - Foto Studio Reportage)

PRIREDITVE

LJUDSKA KNJIŽNICA DAMIRA FEIGLA V GORICI začne novo sezono 1995/96 s programom klubskih srečanj. Prvo bo v četrtek, 28. septembra, ob 20.30 v prostorih knjižnice v Križni ulici 3. Tema razgovora bo Pregled ustvarjalnosti slovenske narodnostne skupnosti na Goriskem: kakovost, odvečnosti, potrebe.

V KULTURNEM DOMU NA BUKOVJU bodo v četrtek, 28. t.m. ob 20. uri predstavi videokaseto o poletnem Pajk's showu. Kaseto je posnel Hijacint Jussa. Predvajanje prireja KD Briski gric v sodelovanju s Kulturnim domom Gorica in Zvezo slovenskih kulturnih društev.

PRISPEVKI

Ob 10. obletnici smrti Milana Peliconu daruje žena Olga 100 tisoč lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Standreza.

RAZSTAVE

V GALERIJ ALLE ANTICHE MURA V TRZICU je do 27. septembra postavljena fotografska razstava "Piazza grande e dintorni" z zgodovinskimi podobami Trzica. Ogled: delavniki 16.00-18.30, prazniki 11.00-13.00.

VČERAJ-DANES

Podatki iz maticnega urada goriske občine v tednu od 17. do 23. septembra 1995.

RODILI SO SE: Andrea Alessia Tavagnutti, Marco Vida, David Branca, Sara Nicolotti, Nikolas Semolic, Laura Stanta, Daniele Lamanda, Christian Benci, Ambra Grassi, Aurora Cezza, Christian Massaro.

UMRLI SO: 85-letna upokojenka Lidia Lisitano vdova Campagna; 72-letni upokojenec Eugenio Cuccurullo; 83-letni upokojenec Bruno Spesot; 81-letni upokojenec Giuseppe Jug; 80-letna upokojenka Regina Bonutti vdova Caffar; 58-letni uradnik Silvano Bregant; 41-letna gospodinja Raffaella Barea por. Reggio; 55-letni ribič Roberto Demitri; 65-letni upokojenec Vittorio Vizintin; 88-letna Gizela Tomsic vdova Kosič; 73-letna Fidelma Moro vdova Zanuttig; 88-letna Bruna Cecchet vdova Machius; 80-letni upokojenec Ladislao Spazzapan; 85-letna upokojenka Emma Sacchet vdova Stucchi; 82-letni umokojenec Ermenegildo Morsan.

OKLICI: trgovec Fabio Zanini in uradnica Tiziana Mitaritonna; delavec Roberto Simonetti in delavka Claudia Padoan.

POROKE: delavec Massimo Tofful in Licia Parisi; inženir Sergio Taccheo in biolog Oriana Perco; uradnik Paolo Aita in fizik Rosella Vidimari; trgovski predstavnik Andree Beltrami in uradnica Flavia Cernigoi; skladiščnik Paolo Virginio in uradnica Barbara Tabaj; uradnik Federico Mazzolini in trgovska pomočnica Giuliana Medica.

OBVESTILA

25 SEZONA REKREACIJSKE TELOVADBE SPDG se prične 29. septembra. Vadba bo ob torkih in petkih od 21. do 22. ure.

REKREACIJSKI ODESEK SPORTNEGA DRUŠTVA SOVODNJE organizira telovadbo vsak torek in petek ob 21. uri. Prvo srečanje bo 3. oktobra ob 20.45 v telovadnici v Sovodnjah. Telovadbo bo vodila vzgojiteljica Tanja Sokol.

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV NA GORISKEM obvesca, da bodo 3. oktobra prišli z vajami rekreacijske telovadbe.

SEKCIJA VZPI/ANPI DOL-JAMLE priredi 15. oktobra ob 13. uri tradicionalni partizanski piknik pri Marjotu Pahorju v Jamljah. Prijave sprejma Mario Croselli, Karlo Kobal in Ettore Moro.

KINO

GORICA VITTORIA 17.20-19.40-22.00»Il primo cavaliere«. Igrajo Sean Connery, Richard Gere, Julia Ormond. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO Ob 16. uri »Il re Leone«. 17.30-19.40-22.00»Waterworld«. Igra Kevin Costner.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI MORANDINI, Rastel 65, tel. 533349.
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
OBCINSKA 2, Ul. Manlio 14/B, tel. 480405.

POGREBI

Danes, ob 11. uri Tatjana Brisco, iz splosne bolnišnice v Standrežu.

Nepricakovano nas je zapustila naša draga

Tatjana Brisco

Pogreb bo danes, v ponedeljek, 25. t.m., ob 11. uri iz mrliske veze splosne bolnišnice v standreško cerkev.

Zalujoci brat David z družino in drugo sorodstvo

Standrez,
25. septembra 1995

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage
Gizele Tomsic vd. Kosič

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali. Posebna zahvala naj gre g. župniku V. Zerjalu, msgr. dr. F. Mocniku, g. V. Makucu, g. K. Bolcini, pevcem za obcuten petje v cerkvi in ob grobu, dirigentu Z. Klanjscku, darovalcem cvetja, v dobre namene in vsem, ki so jo spremili na zadnji poti.

SVOJCI

Pevma, Gorica,
25. septembra 1995

NOVA GORICA / OB OBČINSKEM PRAZNIKU

Francu Staculu priznanje za prispevek k prijateljstvu in sožitju

Kot dolgoletni župan v Medeji si je prizadeval za graditev prijateljskih odnosov z Vrtojbo in drugimi manjšimi skupnostmi

Ob letosnjem občinskem prazniku v Novi Gorici, so izročili posebno priznanje tudi dolgoletnemu županu v Medeji, Francu Staculu. V utemeljitvi je poudarjena njegova vloga v prizadevanjih za utrjevanje prijateljskih in iskrenih odnosov in sodelovanja med majhnimi skupnostmi. Na celu občine Medeja, kjer je opravljal dolžnosti župana več kakor dvajset let, je Stacul uspel vzpostaviti zelo razvejane oblike sodelovanja med domačo skupnostjo in krajni Vrtojbo in preko te skupnosti se je gradilo sodelovanje tudi z obcino Nova Gorica. Franco Stacul je medejsko skupnost, podobno kakor z

Vrtojbo, povezal tudi s Castellulierom v Franciji in si prizadeval za ohranjanje stikov z italijansko skupnostjo na Reki. Leta 1991 so za

pomembno vlogo na področju graditve prijateljstva in sodelovanja, občini Medeji podelili zastavo Sveta Evrope. (Na sliki: Fran-

co Stacul ob podelitvi priznanja, s predsednikom občinske skupščine Harejem in novogoriškim županom Spacapanom).

NOVICE

V četrtek sklicana seja občinskega sveta v Sovodnjah

V četrtek, 28. t.m. je sklicana seja občinskega sveta v Sovodnjah. Tokrat se bodo svetovalci v glavnem ukvarjali s pravilnikom za smetarsko službo ter z imenovanji članov nekaterih občinskih komisij ter z dopolnitvijo nacrtu občinskega osebja. Seja je sklicana za 20. uro.

Pobuda "Očistimo svet"

Pobuda "Očistimo svet" sta se v Gorici odzvala rajonski svet pri Madonnini in krozek "Terra". Včeraj dopoldne so se udeleženci akcije zbrali pred cerkvijo pri Madonnini ter od tam, primerne opremljeni, šli na akcijo čiščenja desnega brega Soče v bližini odlagališča v ulici Brigata Sassari. Da je bila akcija potrebna in koristna, prica velika količina smeti, ki so jo nabrali v nekaj urah. Akcijo so včeraj izvedli tudi v številnih drugih mestih in krajih po državi. Foto Studio Reportage.

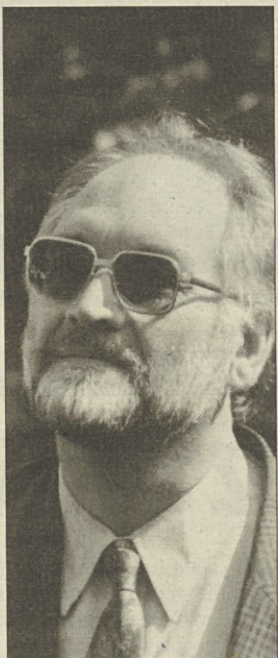
Praznik goriških krvodajalcev

Pod velikim sotorom na gradu je bila včeraj dopoldne osrednja slovesnost ob prazniku goriških krvodajalcev. Društvo je bilo ustanovljeno pred šestindesetimi leti, tradicionalni praznik pa so letos priredili že devetindvajseti. Zjutraj so udeleženci obiskali gorjsko glavno pokopališče ter počastili spomin umrlih članov, poklonili so se nato pred spominskim obeležjem v parku ter se udeležili verskega obreda. Slovesnost se je sklenila s podelitvijo priznanj najbolj zaslužnim članom, med katerimi sta dva, Italo Michelini in Ermes Fonzar, prejela zlati križec. Kri sta darovala stokrat. (Foto Studio Reportage).

PODGORA/OB 50. OBLETNICI OSVOBODITVE IN SPOMENIKA PADLIM

Danes obnavljamo solidarnost med tremi generacijami

Govornika sta bila senator Stojan Spetič in komisar brigade Garibaldi Natisone Vanni - Slovesnost priredila sekcija VZPI - ANPI in Rajonski svet

Stojan Spetič (f. Kroma)

Giovanni Padoan - Vanni

Obnavljamo solidarnost med generacijami, zato, da se ne bi ponovilo to, kar so in smo že doživeli, da se ne bi ponovilo to, kar prestajajo danes ljudje na tleh nekdanje Jugoslavije. To je osnovno sporočilo z včerajšnje slovesnosti v Podgori, ob 20-letnici postavitve spomenika padlim partizanskim borcem in ob 50-letnici osvoboditve. Slovesnost je priredila krajevna sekcija VZPI-ANPI v sodelovanju z rajonskim svetom ter društvi, ki delujejo v kraju. V Podgori pa so včeraj, čeprav bolj na tiho, obeležili se en jubilej: dvajsetletnico delovanja moskega pevskega zbora A. Paglavca.

Slovesnost se je pričela s počastitvijo spomina triinpetdesetih padlih krajanov in s položitvijo vencev pred obeležje, ki so ga odkrili 28. septembra 1975, zgradili pa po prizadevanju krajanov, ki so gmotno in s prostovoljnimi delom pomagali urediti nacrt, kakor je na slovesnosti povedal predsednik takratnega iniciativnega odbora in sedanjega predsednika sekcije VZPI/ANPI Ivan Bregant.

Pred obeležjem je zatem nastopil mešani pevski zbor "Podgora" pod vodstvom dr. Mirka Spazzapana. Slavnostna govornika sta bila senator Stojan Spetič in Giovanni Padoan - Vanni, medtem ko so udeležence zborovanja pozdravili Rudi Pavšič, v imenu SKGZ, Milovan Bresan, v imenu združenja bivših političnih deportirancev ANED, Drago Pozar, v imenu Zveze borcev iz Nove Gorice ter dr. Mirko Spazzapan, v imenu PD Podgora.

Stojan Spetič je svoje razmišljanje začel z ugotovitvijo, da je na prvi pogled partizanski čas že mimo, saj

so se medtem zvrstile že tri generacije, od katerih vsaka doživlja ta čas po svoje. Tako najmlajša doživlja tisti čas kot zgodbo iz pravljice. In vendar ostajajo osnovne vrednote, za katere so sli ti naši ljudje, ki smo jim postavili obeležja, v boj, skozi trpljenje, zapore in taborišča, se kako aktualne tudi v današnjem svetu, tu v našem zamejstvu, v Italiji, v matici državi, na tleh nekdanje Jugoslavije, v svetu.

"Tudi partizani so bili samo ljudje, ki so se lahko tudi zmotili, vendar so se bojevali za bratstvo in sožitje. Mar sta ti dve vrednoti izgubili pomen? Vprašajte tisoče vojnih beguncev v nekdanji Jugoslaviji!" Spetič je opozoril je pred nevarnostjo novega fašizma, ki se danes predstavlja v drugačni

obleki in drugačnih oblikah, vendar z istimi ali enakimi cilji, kakor v preteklosti: zasuznjiti človeka, ukleniti svobodo. Praznovanje obletnice osvoboditve in postavitve partizanskega obeležja je priložnost da razmislimo o vseh teh vrednotah, pa tudi, da povemo, kakšne odnose si želimo kot manjšina, v državi kjer živimo in v državi "kjer se tretja generacija zamejcev že sprašuje, če je to res njena maticna domovina". "Na takih prireditvah in pred temi obeležji obnavljamo solidarnost med generacijami", je zaključil Spetič, ki je imel tudi krajši povzetek govora v italijanskini.

Nekdanji komisar brigade Garibaldi Natisone Giovanni Padoan - Vanni pa je izhajajoč iz preteklosti in pomena odporniškega gibanja

govoril o današnji globoki družbeni krizi, ki pretresa Italijo ter o možnih izhodih iz takega stanja. Odras take krize so tudi vse bolj srčiti napadi na odpornost in poskusi spreminjanja zgodovinskih dejstev. "Bivši borci smo za spravo, za sožitje in proti vsakršnemu masčevanju, vendar zavračamo vsakršen poskus izenačevanja s tistimi, ki so se borili na strani okupatorjev".

Drugi del kulturnega sporeda so izpolnili se pevska skupina Akord iz Podgore ter združeni pevski zbori pod vodstvom Marijana Pavlice in Marjana Ciglica ter recitatorke Viljena Devetak in Katja Gaeta.

Za glasbeni okvir je poskrbela godba na pihala Kras iz Doberdoba. (Utrinek z včerajšnje proslave f. Kroma)

GORICA / VČERAJ DOPOLDNE SLOVESNOST

Končno uradno odprta hala

Večnamenska dvorana je bila zaprta nekaj let

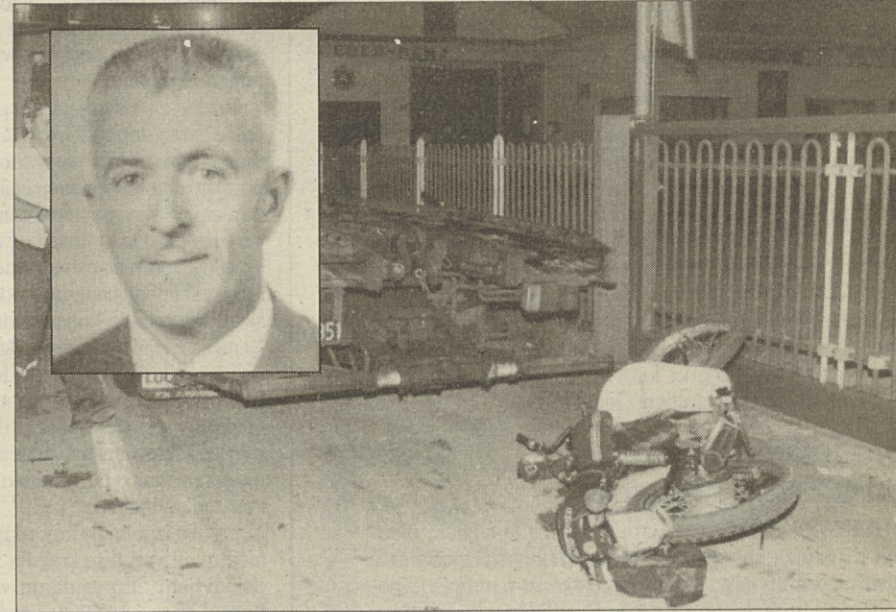
Po temeljiti prenovi - temeljiti v dobesednem smislu saj so objekt v celoti demontirali - in po nekajletnem zaprtju so včeraj uradno spet odprli večnamensko športno dvorano pri Madonnini. Slovesnost je bila ob prisotnosti predstavnikov občine, pokrajine, športnih združenj in organizacij. Objekt je glede funkcionalnosti narejen in ustrezno opremljen, kar je potrdila tudi komisija pred dobrim tednom, se nekaj časa pa bo treba za ureditev parkirnega prostora in okolice. Izvajalcem je namreč v zadnjem mesecu zelo nagajalo vreme. V dvorani, kjer je nekaj nad stiri tisoč sedežev bodo poleg športnih tudi druge prireditve. (Foto Studio Reportage - gorjski zupan med ogledom ob odprtju hale).

KRONIKA / SMRTNA NESREČA NA DRŽAVNI CESTI PRI KRMINU

Umrli 80-letni upokojenec

Po torkovi nesreči, ko je v poplavljenem podvozu v ulici Ara pacis v Krminu izgubila življenje 68-letna Maria Saurin in katere dinamika se ni bila v celoti pojasnjena, se je v tem kraju včeraj popoldne pripetila druga smrtna prometna nesreča. Za posledicami silovitega trčenja je na kraju nesreče umrl 80-letni Adelchi Riaviz iz Bracana - ul. San Rocco.

Nesreča se je zgodila nekaj minut po 17. uri, na državni cesti št. 56 (Gorica - Krmin) v bližini avtomehanične delavnice Tirel. Po do zdaj razpoložljivih informacijah naj bi Riaviz z motorjem nepricakovano zapeljal iz stranske ulice, z desne strani, na državno cesto v trenutku, ko je iz videmske smeri pripeljal v audiju 63-letni Eugenio Cantarutti iz Prema-

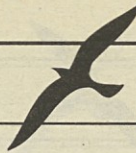
riacca. Prislo je do trčenja, pri cemer je Riaviz zadobil tako hude poškodbe, da je umrl na kraju nesreče. Ob trčenju je bila laže ranjena tudi Cantaruttijeva sopotnica, 59-letna Ida Gocchione, ki so

jo v gorjski splosni bolnišnici pridržali na zdravljenju.

V bližnjem Angorisu pa se je dobro uro zatem pripetila še ena prometna nesreča, vendar pa ni bil nihče ranjen, čeprav je vozilo

dobesedno zletelo s ceste.

Na slikah: prizorišče smrtni nesreče z motorjem na katerem se peljal Riaviz in, na manjši sliki, Adelchi Riaviz. Foto Studio Reportage).

PO NEURADNEM VRHU VODITELJEV DRŽAV EU NA MALLORCI

Proračunski primankljaji ogrožajo monetarno unijo

Možna je tudi odložitev celotnega projekta enotne valute

BRUSELJ - Evropski voditelji so na dvodnevnem neuradnem vrhu naznanili, da bodo poskušali zgladiť vse spore v zvezi z gospodarsko in monetarno politiko EU. Njihova prizadevanja so spostovanja vredna, vendar stanje na finančnih trgih kaže, da v uspeh njihovih prizadevanj verjame le malokdo. Na neuradnem srečanju Evropske Unije na Mallorci se je izkazalo, da je prihodnost enotne evropske valute vse prej kot jasna.

Razburjenje, ki ga je med evropskimi voditelji in na evropskih finančnih trgih sprožila izjava nemškega finančnega ministra v preteklem tednu, se se vedno ni poleгло. Minister Weigel je namreč izjavil, da Italija v letu 1999 ne bo pripravljena na pridružitve enotni valuti. Vendar srečanje na spanskem otoku ni prineslo dokončnega in enotnega odgovora na vprašanje, ki najbolj pesti mednarodne vlagatelje: ali bodo pogoji, ki jih morajo izpolnjevati članice za vstop v monetarno unijo, ostali »strogo« nespremenjeni?

Odgovor Nemčije je jasen. Strogo upoštevanje maastrichtske pogodbe je nujno. V nasprotnem primeru bi bila monetarna unija podvržena negativnim tokom, ki bi jih povzročila premoča stroga davčna politika držav članic. Pogodba doloca, da se v monetarno unijo lahko vključijo države s prora-

čunskim primanjkljajem, manjšim od treh odstotkov celotnega domačega produkta, dolg javnega sektorja pa se mora približati 60-im odstotkom celotnega GDP-ja. Nemška politična elita takšne pogoje mora zagovarjati, saj volilci v Nemčiji niso preveč navdušeni nad zamenjavo svoje zaupanja vredne marke za skupno evropsko valuto. Če pa bi se uresničile zahteve, ki jih tako vztrajno zagovarja Nemčija, bi bilo število držav v monetarni uniji skrceno na minimum. Rezultat združevalnih prizadevanj pa bi bil razkol med evropskimi državami, ki bi lahko ogrozil tako finančno kot tudi politično stabilnost Evrope.

Ostali dve možnosti sta prav tako neprijetni. Možna je omilitve strogih pravil za pridružitve enotni valuti ali pa preložitev celotnega projekta na čas, ko bodo države članice (kot Italija) zmožne izpolniti vse za-

hteve. Drugo možnost zagovarja italijanski ministrski predsednik Dini, ki se neizmerno trudi, da bi zagotovil Italiji vstop v monetarno unijo že v prvem valu. Vendar pa, kot je poudaril predstavnik nemške centralne banke na srečanju, ta ideja ni niti malo privlačna. »Verjetno bomo

prisiljeni izbirati med dvema hudicema«, je pesimistično dodal. Odločitev otežujejo se napovedi, da bo v naslednjem letu evropska gospodarska rast izredno nizka. Vlade bodo zato krčile svoj proračunski primankljaj z velikimi težavami.

Henry Engler / Reuter

Francoski predsednik Chirac in nemški kancler Kohl med vrhom na Mallorci (Telefoto: AP)

ANALIZA

Klepet brez pravih rešitev

ALCUDIA - Srečanje voditeljev držav članic Evropske Unije na Mallorci ni rešilo problemov, ki tarejo Unijo na njeni poti v 21. stoletje. Srečanje je bilo nacrtovano kot sprossen pogovor o sirjenju Unije na vzhod in problemih, ki jih prinasajo obdobje po koncu hladne vojne. Udeleženci so srečanje ocenili za uspešno.

Gostitelj, španski premier Felipe Gonzales, je izjavil, da jim je bila ideja o sestanku brez ministrov in svetovalcev tako vsec, da bodo podobna srečanja se ponovili. Toda voditelji po »klepetu« niso ponudili nobene rešitve za probleme, ki bodo označili procese evropske integracije v naslednjem desetletju: uresničitev monetarne unije, preoblikovanje temeljnih listin, širjenje na vzhod.

Nemiru na denarnih trgih v prejšnjem tednu je sledila nemška izjava, da Italija se ni pripravljena za vstop v monetarno unijo, kar je pokazalo, da ostaja se precej dela do leta 1999, ko naj bi bila monetarna Unija zaključena. Italijanskega prvega ministra Lamberta Dinija so ocitki o neizpolnjevanju pogojev za vstop v monetarno

unijo razburili. Toda tudi ostali voditelji, irski John Bruton in nizozemski Wim Kok, so zaskrbljeni za gospodarstva tistih držav, ki ne bodo izpolnile strogih pogojev do leta 1999.

Se vedno ostajajo razhajanja glede spremembe maastrichtskega sporazuma. Ze naslednje leto bodo voditelji EU odlocali o ključnih zadevah, ki bodo označile prihodnost evropske integracije: pravica držav do veta, večji pomen velikih držav pri odlocanju, oblikovanje evropskega sodnega sistema, skupna varnostna politika. Britanski premier John Major je pozval voditelje, naj se postavijo na trdna tla in naj se ne osredotočajo na institucionalne spremembe, saj prebivalstvo ne kaže niti najmanjšega zanimanja za to zadevo.

Ce na medvladni konferenci naslednje leto ne bodo premagali razhajanj in sprejeli sporazuma, se EU ne bo mogla začeti ukvarjati s širjenjem na vzhod in v Sredozemlje. Obstoječa pravila in institucije so bile namenjene za Unijo šestih držav leta 1957. Večina opazovalcev meni, da so zastarela že sedaj, ko se je Evropska Unija

razširila na petnajst članic. Kako naj bi torej delovale v 21. stoletju, ko bo Unijo sestavljalo trideset držav? Toda tudi, ce odmislimo institucionalne probleme, ostane problem stroškov integracije sepajocih gospodarstev držav Vzhodne Evrope. Sedanji mehanizmi za regionalno pomoč in subvencioniranje kmetijstva se ne bodo mogli razširiti za potrebe Vzhodne Evrope, ne da bi izdatki dosegli visine, ki jo sedanje članice ne želijo. Revnejše članice, Spanija in Portugalska, sedaj dobivajo levji delež prispevkov za razvoj. Ti dve ne bosta pristali na rešitev, ki jima ne bo zagotavljala, da se sredstva, ki jih prejmeta, ne bodo zmanjšala po razširitvi Unije.

Predsednik Evropske Komisije Jacques Santer je dejal, da bo po koncu medvladne konference predstavil predloge za financiranje Unije po razširitvi. Toda Evropska Unija mora najprej urediti stvari v svoji hiši, preden v njo povabi nove goste. Kljub družinskemu vzdusju na srečanju na Mallorci se voditelji držav članic Unije zavedajo, da povzročajo najhujše družinske prepire ravno zadeve, ki se ticejo hišnega reda.

NOVICE

Gonzalez obljublja pomoč Libanonu

BEJRUT (Reuter) - Španski premier Felipe Gonzalez je na tiskovni konferenci ob koncu svojega štiridnevnega obiska po Bliznjem vzhodu med drugim napovedal tudi skorajšnji začetek pogajanj o asociacijskem sporazumu med Libanonom in EU. Poudaril je, da namerava EU do leta 1999 sredozemskim državam nameniti pomoč v višini več kot šest milijard dolarjev. Po njegovi izjavi so razmere, ki dolocajo dodelitev največje pomoči, najbolj zadovoljive v Libanonu; izrazil je prepričanje, da lahko država postane nekakšno svobodno trgovinsko območje v tem delu Sredozemlja. Gonzalez je poudaril, da Libanon potrebuje pomoč za odpravo posledic petnajstletne državljanske vojne. O pomoči Libanonu naj bi razpravljali tudi na konferenci evropskih in sredozemskih držav novembra v Barceloni.

Turčija se utegne odpovedati carinski uniji z EU

ANKARA (dpa) - Turčija je prejšnji četrtek izrazila pripravljenost, da se vsaj začasno odpove članstvu v evropski carinski uniji. Ankara se je tako odzvala na cedalje večji pritisk Evropske unije zaradi kršenja človekovih pravic v Turčiji. Notranji problemi Turčije po mnenju Ankare ne bi smeli biti merilo niti ne bi smeli pogojevati odnosov EU do Turčije. »V demokraciji je zaščita človekovih pravic zelo pomembna tema,« je razložil predstavnik Evropskega parlamenta Carnero Gonzalez. »Neupravičene aretacije in kršitve človekovih pravic za Evropejce niso sprejemljive,« je se dodal.

Sto milijonov ekujev za alžirsko plinamo

LUKSEMBURG (dpa) - Evropska unija je alžirski državi družbi za energetiko Sonatrach odobrila posojilo v višini sto milijonov ekujev. Sredstva so namenjena posodobitvi in razširitvi plinarne Rurde Nus, ki leži tisoč kilometrov južno od alžirskega glavnega mesta Alžir. To je prejšnji četrtek v Luksemburgu sporočila posojilodajalka, Evropska investicijska banka (EIB). Podjetje Sonatrach prodaja plin tudi v EU in naj bi svoj izvoz v naslednjih letih s tridesetih milijard kubčnih metrov plina povecel na 59 milijard. Plin izvaža prek Sicilije in Gibraltarja. EIB je od leta 1990 Alžiriji namenila že 635 milijonov ekujev posojila, sredstva pa so namenjena predvsem posodobitvi alžirske infrastrukture.

V ZHODNA EVROPA (3)

Poljska je pripravljena zavzeti svoje mesto znotraj EU

CHRISTOPHER BOBINSKI, FINANCIAL TIMES

v EU, ki ga Poljska zal ne izpolnjuje.

Točno doloceni urnik vstopa Poljske v EU bi spodbudil tuje naložbe v poljsko gospodarstvo, povečal aktivnost domačega gospodarstva in pomagal poljskemu gospodarstvu pri soočenju s konkurenco z Zahodom. To je verjetno največja ovira kopenhavnskega vrha, kjer se je pojavilo vprašanje, ali bi bila gospodarstva novih članic dovolj stabilna, da bi se izognila sesutju narodnega gospodarstva.

Povečanje investicij bi povzročilo rast poljskega gospodarstva nad 5 odstotkov letno, kar pa je nujno potrebno, ce zeli Poljska dohiteti ostale članice EU. Nedavne raziskave EU so pokazale, da kljub 10-odstotni letni rasti poljskega gospodarstva do konca stoletja in kasnejši 4-odstotni letni rasti Poljska ne bi dosegla španskega bruto družbenega proizvoda (BDP) v letu 2010. Javnomenjske raziskave kažejo, da velika večina Poljakov podpira vstop v EU. Profesorka Lena Kolarska, ki je vodja poljske agencije za raziskavo javnega mnenja CBOS, svri, da poljsko podpiranje vstopa v EU ne temelji na poznavanju strukture EU in posledic vstopa v EU, pac pa na željah Poljakov, da bi živeli v državi blagostanja. Ankete kažejo, da bi v primeru izvedbe referendumu o vstopu v EU kar 72 odstotkov Poljakov glasovalo za. 27 odstotkov Poljakov meni, da bi se Poljska morala takoj pridružiti članicam EU, medtem ko 36 odstotkov meni, da naj bi postala članica EU v obdobju petih let, kar pa je realno najkrajša čakalna doba za vstop Poljske v EU.

Slednja pa predstavlja čas, v katerem EU pričakuje, da bodo vzhodno evropske države prilagodile svojo zakonodajo in ostale institucije zahtevam EU. Seznan potrebni sprememb, ki jih je sprejel evropski vrh v Cannesu in jih zapisal v belo knjigo,

imenuje gospod Saryusz Wolski, vodja poljske pogajalske skupine za članstvo v EU, sarkastično calkalna knjiga.

Poljaki opozarjajo, da ta dokument ne zagotavlja članstva v EU tudi potem, ko država izpolnjuje vse postavljene pogoje. Gospod Jaroslaw Pietras, vodja evropskega urada pri poljski vladi, pravi, da je Poljska že izpolnila 60 odstotkov sprememb na področju zakonodaje, medtem ko je na institucionalnem področju, ki bi spodbudilo izvajanje teh zakonodajnih sprememb, izvršenih le 40 odstotkov teh.

Posebej bolece je za Poljsko področje kmetijstva. 30 odstotkov prebivalstva prispeva le 14 odstotkov celotnega bruto družbenega proizvoda. To je vsekakor področje, ki terja obsežne strukturne spremembe. Te dejansko predstavljajo davek sedanje kmetijske politike EU. »To je problem, ki bi ga moral razrešiti Bruselj in ne mi,« pravijo poljske oblasti.

Najbolj perece in obenem tudi drage so po mnenju gospoda Pietrasa spremembe, ki zadevajo varovanje okolja, bančništvo, zavarovalništvo in trge kapitala. Na tem področju Poljska izpolnjuje le 20 odstotkov zahtevanih sprememb.

Gospod Rolf Timans, novi veleposlanik EU, je v svojih pogledih manj optimističen. »Poljska ima pred seboj se dolgo pot,« pravi. Skrbi ga pripravljenost poljske birokracije na prevzem bremena, ki ga nalaga spremenjena zakonodaja in novi predpisi. Gospod Peter Ludlow, vodja bruseljskega Centra za evropske studije, opozarja, da potrebuje Poljska usposobljene kadre za vodenje poslov zunaj in znotraj EU. »Ta pomembni del tako imenovane človeške infrastrukture ji zal primanjkuje,« meni gospod Ludlow.

Christoper Bobinski / Financial Times, 10.7.1995

BLIŽNJEVZHODNI MIROVNI PROCES

Končno sporazum

Postavljeni temelji palestinske države

TABA (Reuter) - Včeraj sta se Izrael in Palestinska osvobodilna organizacija sporazumela o končni obliki sporazuma o razširitvi palestinske samouprave, ki določa, da se bodo izraelske cete začele umikati z Zahodnega brega v desetih dneh po podpisu sporazuma. Sporazum bodo v navzočnosti Billa Clintona podpisali v četrtek na slovesnosti pred Belo hišo.

Nedelja je bila določena kot zadnji rok za sestavo sporazuma, ker so se včeraj zvečer začele dvodnevne novoletne židovske počitnice, med katerimi se židovski predstavniki ne smejo pogajati. V maratonski bitki s časom je v teku pogajanj Arafat oddvil iz sobe in po besedah očividca ježno zakričal: »Nismo sužnji.« Cez dve uri in pol se je na prigovarjanje egiptanskega predsednika Mubaraka in ameriskega poslanika Rossa vrnil za pogajalsko mizo.

Končna oblika sporazuma med drugim določa:

- Izraelski vojniki se morajo v šestih mesecih umakniti iz sedmih arabskih mest - Jenina, Nablusa, Tulkarma, Kalkile, Ramale in Betlehema - in 450 vasi, čemur bodo v 22 dneh sledile palestinske volitve.

- Izraelski vojniki bodo se naprej varovali židovske naselbine na Zahodnem bregu, vključno s Hebronom, v katerem bočasno prisotna tudi mednarodna ekipa.

- Židovski vojniki bodo kontrolirali ceste na Zahodnem bregu, po katerih se vozijo židovski naseljenci.
- Osvobajanje številnih izmed tisocev palestinskih zapornikov v Izraelu se bo začelo takoj po podpisu

sporazuma in bo potekalo v treh fazah.

- Problemi, kot so Jeruzalem, židovska naselja in palestinski begunci, naj bi se razrešili na »zaključnih« pogajanjih, ki se bodo začela najpozneje maja 1996 in se končala dve leti kasneje s podpisom sklepnega sporazuma.

- Približno 12 tisoč palestinskih policistov bo na Zahodnem bregu postopoma prevzelo skrb za notranjo varnost in javni red.

- V prehodnem obdobju bo Izrael odgovoren za zunanjo varnost in zunanje zadeve, ostalo odgovornost na Zahodnem bregu in v Gazi pa bo nosil 82-članski izvoljeni palestinski svet.

Po parafiranju sporazuma je ministri predstnik Jicak Rabin za izraelski časopis povedal, da v prihodnostine izključuje možnost nastanka palestinske države. »Sedaj ji nasprotujem, pri čemer poudarjam besedo sedaj. V prihodnosti bomo iskali vse možne rešitve,« je izjavil. Nekdanji obrambni minister in poslanec Likuda Ariel Saron pa je prisegel, da prihodnja vlada, ki jo bo vodil Likud, ne bo spostovala sporazuma s PLO. »Če bo sedanja vlada Arafatu izročila mesta, ki so pomembna za Zide, bomo najprej vrnili ta mesta pod židovski nadzor - na demokracičen način in v skladu z zakonom,« je dejal Saron. Židovski naseljenci nasprotujejo sporazumu in obtožujejo vlado, da jih je izdala, prodala in zanemarila njihovo varnost. Čeprav prehodni sporazumi ne predvidevajo njihove evakuacije, se naseljenci bojijo, da bo sklepni sporazum pomenil prav to.

Arafat in Peres sta včeraj izmenjala kar nekaj ostrih besed, pa tudi nasmeškov (Telefoto: AP)

Zahodni breg

Prebivalstvo: 1.2 milijona
Površina: 5.878 km²
Dohodek na prebivalca: 1.340 USD v letu 1993

Gospodarstvo: kmetijstvo, turizem
Sodobna zgodovina: Leta 1947 so arabske države zavrnile delitveno resolucijo ZN in po umiku Britancev napovedale vojno Izraelu. Po končani vojni je Gaza prišla pod suverenost Egipta, Zahodni breg pa pod suverenost Jordanije. V šestdnevni vojni 1967 je Izrael okupiral oba področja.

Decembra 1987 se je na zasedenih ozemljih začela palestinska vstaja - Intifada, v kateri je izgubilo življenje več kot 1.100 Palestincev. Septembra 1993 so se začela mirovna pogajanja v katerih je Izrael uradno priznal Palestinsko osvobodilno organizacijo. Teroristično gibanje Hamas je druga pomembna politična sila. Po majskem sporazumu 1994 so se izraelske cete umaknile iz Gaze in Jeriha. S tem se je začela prva faza petletne prehodne palestinske samouprave.

ANALIZA

Navidezen umik težkega orožja

SARAJEVO - Srbi so morda v okolico Sarajeva že pretihotapili minomete, ki so jih umaknili prejšnji teden, saj predstavniki OZN srbske strani ne nadzirajo dovolj učinkovit. Srbi so iz dvajset-kilometerskega kroga okoli Sarajeva do srede zvečer, ko je potekel ultimat Nata, umaknili 235 kosov težkega orožja.

»Od poteka ultimata nimamo učinkovitega nadzora srbske strani,« je povedal predstavnik OZN. »Imeli smo nekaj obhodov, imamo podatke, ki smo jih dobili od opazovalnih letal in od naših opazovalnih sil na Igmanu. To pa ni dovolj, da bi preprečili morebitno vračanje srbskih minometov v okolico Sarajeva.« Od 235 kosov orožja, ki so jih umaknili, je bilo 105 minometov - lahko prenosnih cevi in

ogrodja z dometom šest kilometrov.

Medtem, ko se premike oklepnih vozil zlahka opazi z opazovalnimi letali ali iz opazovalnice na Igmanu, se minomete lahko skrije v automobile ali kamione. OZN je sicer v prejšnjem tednu postavila posebne opazovalce, ki so nadzirali umik orožja iz okolice Sarajeva. Takoj po izteku ultimata pa so opazovalne enote umaknili, ker so se bali, da bi Srbi ugrabili opazovalce, kar se je že zgodilo. Nacrtujejo učinkovitejšo nadziranje okolice Sarajeva, za kar bodo uporabili tudi helikoptere.

Večina minometov, ki so jih umaknili do srede, je bilo kalibra 120 mm. To orožje naj bi ubilo največ ljudi v 41-mesečnem obleganju Sarajeva. Ubilo naj bi več kot deset tisoč ljudi in ranilo več kot petdeset tisoč. »Nemo-

goče je nadzirati vračanje minometov v okolico Sarajeva, saj ne moremo postaviti opazovalnih enot na vse ceste in nadzirati slehernega vozila,« je izjavil predstavnik OZN. »Povečana varnost Sarajeva zato temelji na strahu Srbov pred letalskimi napadi Nata, ki bi sledili ponovnemu obstreljevanju Sarajeva.« Toda opazovalci menijo, da bo Nato težko dobil ponovno dovoljenje za letalske napade na srbske enote. »Ali bi Nato in OZN obnovili napade na srbske enote, če bi opazili minomete v okolici Sarajeva ali če bi izstreljena granata ubila nekaj ljudi?« se je spraševal predstavnik OZN. »Ne verjamem. Edina rešitev za trajnejši mir v Sarajevu je sklenitev mirovne pogodbe in konec vojne.«

Kurt Schork / Reuter

SPREMEMBE V JORDANSKI ZUNANJI POLITIKI

Mirovna pogajanja z Izraelom so Jordaniji prinesle veliko manj gospodarskih vezi, kot jih je kralj Husein pričakoval

AMAN - V manj kot letu dni, odkar se je končal pol stoletja trajajoč spor s židovsko državo, se je jordanški kralj Husein tako približal Izraelu in Združenim državam Amerike, da so se ostale arabske države posteno prestrašile. Jordanija je s 4 milijoni prebivalcev prepričana v lastno pomembnost in se sklicuje na to, da igra »ključno vlogo« v tem delu sveta, očitke arabskih držav pa je označila za besede ljubosumja.

»Motijo se, ko nam očitajo, da smo igrači v rokah drugih držav,« je za britanski časopis v obrambo Jordanije dejal kralj Husein. »Mi nikoli ne sklepamo kompromisov na račun našega ponosa ali naših pravic.« Toda že samo dejstvo, da se kralj mora zagovarjati, kaže na globalni preobrat v jordanški politiki po zalivski vojni oziroma odkar skušajo ZDA oblikovati Bližnji Vzhod po svoji zamisli. Nobena arabska država ni sedaj blizu Washingtonu kot Jordanija. Obrat v politiki je bil očiten zaradi naglice, s katero je kralj Husein oktobra 1994 hitel s podpisom mirovnega sporazuma z Izraelom, glavnim ameri-

skim zaveznikom na Bližnjem vzhodu, in s tem prekinil 46 let trajajočo sovravnost.

Povsod bi bilo težko sprejeti tako nenadne spremembe. Jordanci se naprej s sovrastvom gledajo na Izrael in so naklonjeni Sadamu Huseinu ali vsaj gospodarskim vezem z Irakom. Veliko voditeljev držav na Bližnjem vzhodu z nezaupanjem gleda na trditve kralja Huseina, da nima osebnih ambicij v Iraku, in na naglico, s katero hiti v objem izraelskega ministrskega predsednika Jicaka Rabina.

Sirija je v preteklem letu zaradi jeze, ker je Jordanija enostransko sklenila mirovni sporazum z Izraelom, glavni ameri-

lom in s tem oslabila sirske pozicije v pogajanjih, ohladila odnose z Amanom. Zdaj se boji, da bi jordanško ameriško strinjanje glede Iraka in nadaljna osamitev iraske vlade utegnilo biti znamenje nove proameriške vlade v Bagdadu.

»Američani obkrožajo Sirijo v Jordaniji, Izraelu in Turčiji, sedaj pa se bojijo, da tudi v Iraku,« so po pogovorih v Damasku poročali libanonski vladni viri.

Egipt ni bil nič bolj navdušen nad novo jordanško politiko. V javnosti je predsednik Mubarak podcenjeval pomembnost iraskih pribeznikov, kralj Husein pa je preko njih namignil na preobrat v politiki.

Mubarak je po tistem, ko se je v javnosti spraševal o motivih kralja Huseina, konec avgusta poslal svojega zunanjega ministra v Aman. Dan kasneje je poluradni tisk napadel Jordanijo. »Opazili smo,

da se Egipt jezi vsakic, ko ni v središču dogajanja,« je odgovoril kralj Husein.

Kralj Husein upa, da mu bosta preobrat v Iraku in podpora Washingtona pomagala obnoviti vezi s Savdsko Arabijo in ostalimi zalivskimi državami, ki so se vedno jezne, ker Jordanija leta 1991 v zalivski vojni ni podprla ameriške koalicije. Za časopis je dejal, da je o iraskih pribeznikih med arabskimi državami informiral edino Savdsko Arabijo. Ta je pozdravila preobrat v Jordaniji, toda zdi se, da ji to se ni dovolj. Jordaniji bi lahko v kratkem roku začela dobavljati nafto in jo resila odvisnosti od irskega črne zлата, toda o tem ni še nobenih sledi.

Jordanija je v zadnjem letu izboljšala svoje odnose samo z ZDA in Izraelom. Mirovna pogajanja z Izraelom so ji prinesla manj gospodarskih vezi, kot jih je pričakovala. Izraelski zagovorniki v

Washingtonu so pač neutrudno razglasali koristi, ki jih bo Jordanija s sporazumom dobila, to pa pojasnjuje tudi številne obiske židovskih skupin pri kralju Huseinu in princu Hasanu.

Primerjava Jordanije danes in Jordanije izpred petih let, ko je bila zaradi široke podpore Huseinu in sovrastva do ZDA izolirana od Washingtona, nam daje slutiti, za kako velike spremembe gre. Jordanci so se pred petimi leti pozdravljali rakete scud, ki so čez njihovo nebo letele proti izraelskim obalnim mestom.

Danes Jordanija vidi samo sebe v središču ameriških prizadevanj za preobrazbo Bližnjega Vzhoda, v katerem Izrael ne bo več izobčenec. Živčni jordanški ministri so poskušali upočasniti tok dogajanja, toda kralj Husein ne kaže nobenih dvomov v moč svojih zadnjih potez.

Jack Redden / Reuter

BOSNA IN HERCEGOVINA

Siloviti topniški spopadi v okolici Brčkega in Bihaća

SARAJEVO (Reuter) - V vojno v Bosni vpletene strani se medsebojno obtožujejo za nadaljevanje topniških in pehotnih spopadov . Najhujiši boji potekajo na severu Bosne v okolici Brčkega. Bosanske vladne in srbske enote se spopadajo za koridor, ki povezuje Banjaluko z vzhodno Bosno.

Koridor je za srbsko stran izrednega pomena in zdi se, da bodo Srbi na vseh pogajanjih o ozemeljski razdelitvi Bosne in Hercegovine vztrajali pri razširitvi te ključne povezave. Bosanski predsednik vlade Haris Silajdžić je izjavil, da bodo vladne enote nadaljevale napredovanje proti Banjaluki, vse dokler Srbi ne bodo demilitarizirali mesta in nehali s pokoli nad muslimanskim prebivalstvom. Opazovalci ZN niso mogli takoj potr-

di novih napadov vladnih sil po uspešni ofenzivi, v kateri so zasedli obsežno območje v zahodni Bosni. Boji se nadaljujejo tudi na zahodu na področju Bihaća, kjer je peti korpus vladnih sil v zadnjih dveh dneh zasedel približno tristo petdeset kvadratnih kilometrov ozemlja in zajel več kosov težkega orožja. Enote bosanskih Srbov so sprožile nekaj manjših protinapadov. Opazovalci ZN so potrdili, da so enote bosanskih Srbov ponovno zavzele Mrkonjić Grad in Sanski Most, ki so ga po uspešni ofenzivi osvojile bosanske vladne enote. Nadaljujejo se izkopavanja trupel v Krasuljah, vasi v bližini Ključa. Tri leta staro množično grobišče naj bi po trditvah bosanskih oblasti skrivalo približno petsto stitridet trupel.

NOVICE

Odklop elektrike skoraj povzročil katastrofo v Rusiji

MOSKVA (Reuter) - Ruski premier Cernomirdin je prepovedal lokalnim oblastem kakršne koli nadaljnje odklope električne energije vojaškim oporiščem in vojaški industriji. Ukrep je bil prisiljen sprejeti potem, ko je lokalna elektrarna odklopila elektriko mornariškemu oporišču blizu Murmanska, kjer so stacionirane jedrske podmornice, in s tem skoraj povzročila katastrofo. V oporišču so izgubili nadzor nad stiri reaktorji podmornic, ki jih umikajo iz uporabe. Tiskovni predstavniki vlade je ravnanje lokalnih oblasti označil kot »nesprejemljivo, neodgovorno in nevarno za nacionalno varnost«. Severna flota podobno kot veliko ruskih vojaških enot ne plačuje redno svojih računov za električno energijo. Ruske oblasti se srečujejo še z enim problemom, ki se neposredno navezuje na pomanjkanje denarja - to je beg izkušenih diplomatov na bolje plačana delovna mesta. Ruski zunanji minister Andrej Kozirjev je izjavil, da »kmalu ne bo več nikogar, ki bi ga lahko kritizirali«.

Morilski bes mladoletnika zahteval enajst žrtvev

CUERS (Reuter) - Sedemnajstletnik je najprej s kladi v om in kijem za baseball ubil tri družinske člane: očima, mater in enajstletnega brata. Svoj morilski pohod je nadaljeval naslednji dan na ulici, kjer je s puško ubil se osem mimoidočih in nato storil samomor. Sedem oseb je bilo ranjenih, od katerih trije hujše. Po izjavah prič sodec je žrtve izbral povsem naključno. Trupla treh družinskih članov so odkrili se le po včerajšnjem streljanju. Tragedija se je zgodila v majhnem francoskem mestecu Cuers s sedem tisoč prebivalci. Policija se raziskuje vzroke, ki so mladoletnika privedli do pobesnelosti.

ZAMOLČANA ZASVOJENOST

Država miži pred omamno smrtjo

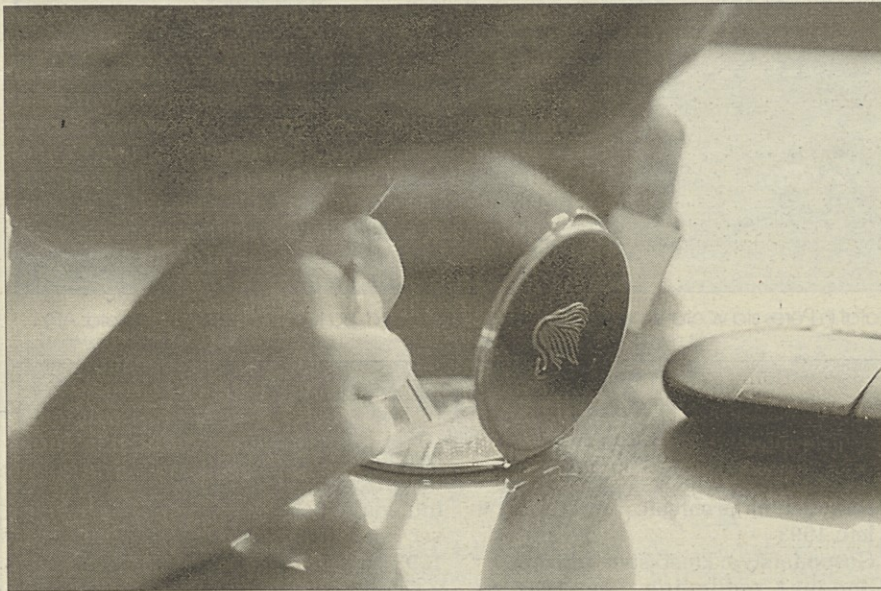
RADENCI - Zasvojenost z mamili postaja tudi pri nas vse večji problem, kar posredno potrjujejo tudi nenehna poročila policistov o številu prekrškov, ki se nanašajo na nedovoljeno proizvodnjo mamil in promet z njimi. Da se Slovenija evropeizira tudi na področju zasvojenosti z mamili, kaže že podatek, da je od 12 registriranih narkomanov v Sloveniji leta 1987 to število naraslo na kar 9 tisoč neposrednih zasvojenцев. Temu je treba pristeti še desetkrat toliko posrednih uzivalcev mehkih ali trdih drog. Ta dejstva ter podatek, da sta samo letos poleti v Pomurju dva mlada umrla zaradi prevelikega odmerka mamil, so vzpodbudila župana nove občine Radenci, sicer pedagoga, da se je resneje spoprijel s to nadlogo našega časa. Njegovemu zgledu bi lahko sledili tudi drugod v Sloveniji.

V Radencih so ustanovili odbor za varstvo pred zasvojenostjo, ki je že začel uspešno delovati. V soboto zvečer so pripravili posvet o zasvojenosti. Presenetljivo velika kongresna dvorana hotela Radin je bila skoraj premajhna za vse, ki so želeli prisluhniti ali se aktivno udeležiti pogovora o tej pereci problematiki. Prislo je več kot 250 mladih ljudi, zasvojenцев, njihovih staršev, ozdravljenih narkomanov, pedagogov, psihologov in zdravnikov, državnih in občinskih politikov, in to ne samo iz Radencev in Pomurja.

Pomurje postaja v zadnjem času nekakšna narkomanska Meka. Bolj kot 150 uzivalcev trdih drog v Pomurju pa je zaskrbljujoče dejstvo, da se je med Mursko Soboto, Radenci in Mariborom ustvarila prekupevalska mreža. Večina razpravljalcev je največ očitkov za sedanje stanje na področju zasvojenosti namenila državi, ki menda se vedno ni dojela, da je narkomanija pravzaprav državni sovražnik številka ena. Psihiater dr. Jože Magdič, sicer državni svetnik, je zato menil, da bi se proti temu sovražniku morali boriti z vsemi sredstvi, ne pa mnogo proračunskega denarja namenjati za orožje. Po

njegovem na drugih področjih nimamo sovražnikov. Povedal je, da s skupnimi močmi lahko premagamo tudi zasvojenost z mamili, najprej pa mora odpreti svojo mosno država. Odpreti se morajo sanatoriji za zdravljenje odvisnikov, ljudi tako na Primorskem kot tudi na Sta-jerskem, Koroskem in v Prekmurju pa je treba prepricati, da odpiranje sanatorijev v njihovem kraju ni nekakšno odpiranje norisnic ali vojašnic. Za takšno rešitev se je zavzemala tudi gospa Tinca, mama ozdravljenega fanta s Primorske, ki je v zadnjih letih preživela veliko travm, sedaj pa deluje v enem izmed združenj zasvojenцев in njihovih staršev SVIT. Sedaj, ko je sin ozdravljen, se je odločila pomagati drugim staršem, kajti pogosto ravno nepoznavanje problematike pripelje do najslabšega. Povedala je tudi, kaksne vse težave je imela, preden se je sin odločil za zdravljenje. Odvisnik se mora namreč sam odločiti, ali se želi spremeniti in vrniti v življenje. Državi je očitala, da se ni dojela resnosti problema zasvojenosti z mamili in da nas to lahko drago stane.

Dr. Vesna Novak, psihiatrinja v Psihiatrični bolnišnici v Vojniku pri Celju, ki se že dolgo ukvarja z zasvojen-

ci, je navzočim povedala, da so sicer najhujše trde droge, na celu s heroinom. Vendar ze uživanje mehkih drog pripelje k trdim; sele ko ti droge zmanjka, po desetih ali dvajsetih urah ugotovis, da si odvisnik, saj ze takrat nastopijo velike krize. Povedala je, da se največ odvisnikov lahko ozdravi v komunah, zal pa pri nas zaenkrat deluje le ena na pol legalna don Pierinova komuna v Kostanjevici. Razočarana je, da o teh ne razmišljajo grdo le v javnosti, ampak tudi v nekatereh strokovnih krogih. »Gre za povsem zgrešeno miselnost in menim, da se bo moralo marsikaj spremeniti. Si-cer imamo v naši državi Center za narkomanijo v Ljubljani ter Centre za delitev metadona v petih slovenskih mestih, toda to je premalo,« je se dejala dr. Novakova.

Svoji žalostni zgodbi s srečnim koncem sta predstavila tudi ozdravljena zasvojenca Vili in Silva. Slednja je kot trinajstletnica po locitvi staršev prestopila prag legalnega in zdravega, a se je ob

pomoči očeta in vseh drugih spremenila in je srečna. V italijanski komuni pri Rimu je celo končala osnovno šolo, sedaj pa je srednjesolka na Koroskem. Tudi Vili s Primorskega se je »imel za velikega« Ker ni bil zadovoljen ne s starsi, ne s službo, se je odpravil na nepravno pot. Sedaj, ko se vsega spomni, mu je žal. Po vrnitvi z zdravljenja v Italijo je imel nekaj težav z vrstniki iz domačega kraja ter se je raje preselil na Stajersko, kjer ima sedaj mir.

Dr. Bojan Korosec, poslanec v DZ, je povedal, da v pododboru za zdravje DZ sedaj nekoliko večjo pozornost namenja problematiki odvisnosti, vendar politični mlini počasi meljejo. Prepričan pa je, da bo v proračunu za prihodnje leto nekaj več sredstev tudi za to. Za zdravljenje odvisnosti pa bi morala skrbeti vsa družba in ne le zdravstvo. Poslanec v državnem zboru Feri Horvat pa je obljubil, da bo že na naslednji seji DZ sprožil vpraša-

nje o tem, kaj namerava država na področju zasvojenosti narediti v prihodnje, ker da je vse dosedaj narejeno premalo. Prepričan je namreč, da bo ta iniciativa vsaj nekoliko pospešila reševanje celotne problematike. Tudi dr. Zelkova iz Murske Sobotice je prisotne seznanila, da se nekaj v zvezi z organiziranostjo, zdravljenjem ali vsaj informiranostjo o problematiki zasvojenosti premika tudi v Pomurju. Zavzela se je za to, da bi morali biti vsaj informiranostjo o problematiki zasvojenosti premika tudi v Pomurju. Zavzela se je za to, da bi morali biti vsaj informiranostjo o problematiki zasvojenosti premika tudi v Pomurju. Zavzela se je za to, da bi morali biti vsaj informiranostjo o problematiki zasvojenosti premika tudi v Pomurju.

Po drugi strani se je srednjoselec iz Murske Sobotice jezil na učni program, kjer ni niti pri enem predmetu slišal besedice o drogah, po drugi strani pa jim polnijo usesa o spolnosti in kontracepciji, ki jo vsi poznajo. Povedal je, da se bo proti narkomaniji potrebno boriti samostojno, ker državi ne kaže zaupati. V razmislek torej vsem odgovornim.

Oste Bakal

Še pomnite tovariši - 100.000 delovnih mest?

LEV KREFT

Se pomnite tovariši? Ko smo se pripravljali na decembrske volitve leta 1992, smo kot najprodornejše strankino geslo ponavljali zahtevo in hkrati obljubo za stotisoč novih delovnih mest. Takrat je brezposelnost v Sloveniji zajela že preko stotisoč ljudi, ki mor-da res niso bili vsi tudi dejansko brez dela, kot včasih dokazujejo natančni analitiki merjenja brezposelnosti pri nas, toda ce vzamemo v račun, da je brezposelnost stotih tisocev prizadela se veliko njihovih vzdrževancev in družinskih članov. Poleg tega je delo tako slovenska vrednota, da je za mnoge sam položaj brezposelnosti in prejemanje različnih zavarovanj in pomoči psihicno breme. Skratka, parola o 100 tisoč novih delovnih mestih je bila med najbolj priljubljenimi v kampanji.

Njena priljubljenost pa prinaša po treh letih tudi potrebo po merjenju rezultatov, saj smo bili in smo se vedno stranka vladajoče koalicije, ki je poleg dveh "intelektualnih" resorjev (kultura in znanost) prevzela tudi ministrstvo za delo in socialno politiko ter ministrstvo za gospodarstvo. Politični instrumenti zaposlovalne politike so bili potemtakaem zagotovo v naših rokah. In kaj se je dogajalo v teh treh letih?

V letu 1993 je brezposelnost se naprej rastla in dosegla celoletno število 129.087. V letu 1994 je brezposelnost nehala narascati in se je ustalila pri povprečnih 127.000, težnja po padanju pa je razvidna iz dejstev, da je bilo ob koncu leta že 3.000 brezposlenih manj, kot je znašalo leto povprečje. V letu 1995 je do konca junija brezposelnost padla na 116.000. Če upoštevamo, da so se tudi drugi gospodarski kazalci pozitivno usmerili, je sama smer nedvomno za silo ugodna, vendar je brezposelnost ta čas se vedno višja, kot je v povprečju bila ob volilnih obljubah leta 1992. Volilna obljuba torej ni bila izpolnjena.

Politično ni težko najti razlogov za neizpolnjene obljube, pa naj gre za moč stranke (15% glasov v državnem zboru, tretja po moči v trojedini koaliciji) ali za moč krize. Ni težko pojasniti tudi tega, da smo v tem času s spretno politiko preprečili mnogo večjo brezposelnost, do katere bi prislo, ko bi številna največja podjetja prepustili stečajnim postopkom. Prav tako je res, da se je medtem stopnja nenadzorovanega zaposlovanja brezposelnih najverjetneje celo dvignila, zato je številka se bolj varljiva kot pred tremi leti.

Toda ne glede na to je treba obljubo o novih 100 tisoč delovnih mestih vzeti vsaj toliko zares, da si priznamo neuspeh pri njenem uresničevanju. Ta neuspeh pa je globlji, kot se zdi na prvi pogled. Te obljube namreč ni bilo mogoče uresničiti zdaj, pa tudi v bodočnosti je ne bo mogoče uresničiti nikdar več, čas "polne" zaposlenosti, po možnosti celo "za nedoločen čas" (ali sploh se kdo verjame, da to pomeni kako trajno varnost?), je tudi pri nas minil, minil pa je že mnogo prej v Evropi, na katero smo po ekonomskih parametrih vezani ne glede na institucionalno povezovanje.

Hkrati je res, da je trajna brezposelnost precejšnjega števila ljudi, ki jo je za zdaj razvita Evropa sprejela kar kot danost, nekaj clovesko globoko nesprejemljivega, za malo številni narod, ki je tudi navezan na kult dela, pa tudi nekaj pogubnega. Treba se bo torej slovenske brezposelnosti lotiti z novimi socialdemokratskimi metodami, ki bodo uveljavljale krajši delovni čas, nove načine zaposlovanja, predvsem pa zagotavljale cloveka vredno življenje vsem državljanom in državljanom z zdravstveno, socialno in pokojninsko varnostjo vred.

Ce ne bo kakih trdih političnih prelomov, bo gospodarska rast trajala tudi v času dokončanja lastninjenja. Ce jih ne bomo dočakali z urejeno socialno državo za 21. stoletje, nam ohranjanje starih socialnih pravic in ponovno obljubljanje 100 tisoč delovnih mest ne bo čisto nič pomagalo. Pristali bomo tam, kjer so razvite evropske družbe danes - v socialno nadzorovani visoki in trajni brezposelnosti precejšnjega dela ljudi.

ČRNA KRONIKA

Umrla v bolnišnici

IZOLA - V petek je v izolski bolnišnici za posledicami prometne nezgode, ki je bila dan prej na Kroznici cesti v Kopru, umrla 74-letna Vida K. iz Kopra. V četrtek zvečer je prečkala cesto preko znamenitega prehoda za pešce v križišču, na mestni ulici v Kopru. V tem času, ko je tudi močno deževalo in je bila vidljivost zmanjšana, je skozi križišče zapeljal voznik Zastave 101 Savo M. iz Kopra in Vido K. zadel tako, da jo je vrglo na pokrov motorja, z glavo pa je udarila v vetrobransko steklo. (B. P.)

Z avtom v zid

LOGATEC - Stanislav K. iz Logatca je v soboto, uro po polnoci, vozil osebni avto Honda Civic iz smeri Kalca proti Logatcu. Ko je prehitro pripeljal v desni nepregledni ovinek, ga je začelo zanašati. Izgubil je kontrolo nad vozilom, ki je zdrselo cez desni rob vozišča in po makadamski površini pred gostilno Pri treh kostanjih, nazadnje pa silovito trčilo v zid stanovanjske hiše na Trzaski cesti. Voznik Stanislav K. je poškodbam podlegel na kraju nesreče, njegov sopotnik Jože S. iz Logatca pa je bil hudo poškodovan. (B. P.)

Umrli tudi drugi športnik

MARIBOR - Že včeraj smo poročali o hudi prometni nezgodi, ki se je zgodila v Bohovi pri Mariboru in v kateri sta življenje izgubili kar dve osebi. Do nezgode je prislo ob 13.47 uri, potem ko je

voznik osebnega svtomobila alfa romeo Branko Horvat (26) iz Maribora peljal po lokalni cesti iz naselja Ledina proti Bohovi pri Mariboru. Izven naselja Bohova je nameraval zapeljati cez železnisko progo, kjer promet ni urejen z za-pornicami ali napravami, ki bi z znaki napovedovale približevanje vlaka. V istem trenutku je iz smeri Celja pripeljal motorni vlak, ki je s sprednjo stranjo trčil v levo bočno stran osebnega avtomobila in ga pred seboj potiskal se 378 metrov. Branko Horvat je umrl na kraju nesreče, sopotnika, 17-letnega Urha Straska pa so odpeljali v mariborsko bolnišnico, kjer je ob 15.30 poškodbam podlegel. Oba mladeniča sta bila igralca namiznega tenisa in sta nastopala pri NTK Partner iz Radelj ob Dravi. Njuna pot na srečanje prvega kroga prve slovenske namiznoteniške lige v Preserje se je tragično končala. (O. B.)

Ogrožena proizvodnja aluminija

MARIBOR - Kar osem milijonov tolarjev škode je povzročil požar v tovarni Talum v Kidričevem, do katerega je prislo že v četrtek malo pred polnoco. Zaradi napake v električni napeljavi je zagorel tračni stroj za zalivanje anodnih blokov v obratu sestavljavnice DE anodnih mas. Poleg neposredne materialne škode bo nastala tudi velika posredna, saj je od takrat v izpadu vsa proizvodnja anodnih blokov, ki so bistvenega pomena za proizvodnjo aluminija v elektrolizah. (O. B.)

75. OBLETNICA PLEBISCITA

Sporni govornik

CELOVEC - Odločitve o slovenskem govorniku na deželni proslavi ob 75-letnici koroskega plebiscita 9. oktobra v Celovcu se vedno ni. Obe osrednji politični organizaciji koroskih Slovencev, Narodni svet in Zveza slovenskih organizacij se bosta danes znova sestali, krog kandidatov za govornika pa je očitno zoren na le se dve osebi, 56-letnega znanstvenika dr. Feliksa Bistra, vodjo izpostave avstrijskega inštituta za vzhodno in jugovzhodno zgodovino v Ljubljani in nekdanjega predsednika NSKS dr. Valentina Inzka (72).

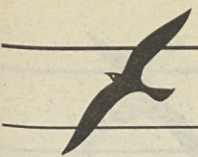
Današnji sestanek se bo vršil na željo NSKS. Predsednik Olip je s tem v zvezi poudaril, da je predstojstvo organizacije na svoji seji v petek zvečer dalo prednost določenemu kandidatu, o rezultatu odločitve pa naj bi prva izvedela Zveza slovenskih organizacij, kot je bilo do-

govorjeno na zadnjem usklajevalnem sestanku v začetku preteklega tedna.

Kot smo že poročali, je Bister dal svoj pristanek kot govornik koroskih Slovencev na uradni deželni proslavi, ce se za to izreceta obe osrednji organizaciji manjšine, Inzko pa je prav tako potrdil svojo pripravljenost. Inzko sprva ni bil niti na listi predlogov NSKS niti ZSO, v igro ga je spravil koroski deželni glavar Christof Zernatto, ki je v pogovoru za glasilo NSKS »nt« dejal, da izhaja iz tega, da se bosta obe osrednji politični organizaciji koroskih Slovencev le se zedinili. »Ce pa ne, bom kot govornika povabil dr. Valentina Inzka«.

Slovinci na Koroskem, se posebej Narodni svet, po zaslugi glasila »nt« zdaj stojijo pred kocljivo situacijo, saj na njihovo odločitev zdaj vpliva celo koroska dezelna politika.

Ivan Lukan

4. KOLO ITALIJANSKE A LIGE / OBETA SE IZENAČEN DVOBOJ Z JUVENTUSOM

Milan kot v starih časih Juventus skromno remiziral

Parma in Roma sta si opomogli - Udinese s točko iz Rima

MILAN - Milan s polni mi jadri: se sreča, saj se je po »turbo« startu Juventusa že marsikdo bal, da bo sezona tekla izključno po črno-belih timicah. Ne samo: Juventus je na Sardiniji odigral vlogo dobrodelnega društva in v ne preveč zanimivi tekmi oddal točko Trapattonijevemu Cagliariju. Tako lahko pričakujemo ostro konkurenco Capellovih, vse bolj črnih kot rdečih varovancev. Brez panike: nobena izjava Berlusconi, temveč se ena izjemna predstava dvojice Dessailly - Weah. Kamor stopita Milanova Africana je sled se dolgo vidna. Proti Atalanti je mrezo nacer Dessailly z močnim strelom z glavo, končni 3:0 pa je dozorel se le v zadnjih treh minutah, ko sta zadela se Baggio, katerega igra sicer ni bila vredna lanskega Savicevića, in Di Canio, ki je vstopil le minuto prej. Če gre Milanu vse kot po olju, vlada v taboru mestnega tekmeča že pogrebno vzdusje. Inter je izgubil v Neaplju in trener Bianchi ima slej ko prej stete dneve (ure?).

Potrjena izključitev Dinama Kijev za dve leti

ŽENEVA - Prizivna komisija mednarodne nogometne zveze UEFA je potrdila izključitev Dinama iz Kijeva iz vseh evropskih tekmovanj za dobo dveh let zaradi poskusa podkupitve sodnika na tekmi s Panatinaikosom.

Nasprotno sta svoj položaj rešila Carletto Mazzoni in Nevio Scala. Roma je zmagal v Cremoni, kjer ima od vedno ugodno tradicijo. Postava je bila za spoznanje spremenjena, saj je Balbo bil poskodoval, Giannini, Fonseca in Moriero začetno na klopi, vloga bomberja pa je bila zaupana Tottiju. Osmemu rimskemu kralju in Urugvajcu je strelitev očitno koristila, saj sta v nadaljevanju vstopila na teren in pri prici pripomogla k edinemu голу. Fiorentina se je v Parmo podala z veliko mero zaupanja. Toda če je doslej v senci bil samo Batistuta, včeraj tudi njegovim tovarisem ni slo od rok. V pravem festivalu priložnosti je Parma Tolda premagala le trikrat, med najboljšimi je bil tudi Stojckov, uspeh pa sta dopolnila Crippa in Benarri-vo. Naenkrat prepričljiva igra Parme ima svojo razlago v povratku k lanskemu sistemu igre.

Da poklic nogometnega trenerja ni enostaven potrjuje neodločen izid Lazia doma z Udinesejem. Zemanovi fantje so sicer spet zaigrali učinkovito v napadu, kjer so imeli precej priložnosti, toda toliko bolj nezanesljiva (se bolj kot lani!) je bila obramba. Gotardi in Negro sta bila pod nabrusenimi zobmi Bierhoffa, Poggija in Stroppe kot mleto meso in tako je, neverjetno, a resnično, remi za Rimljane celo ugoden. Kot kaže bo Udinese med pozitivnimi presenečenji prvenstva.

Nic manj presenetljiv je dosedanji obracun Vicenze. V derbiju s Padovo (prask med navijaci seveda ni manjkalo) so domaci povedli z Murgito, Padova

pa je izenacila z Amorusom. V drugem delu je vse kazalo, da je premirje ze podpisano, toda tedaj je svojo doslej dvomljive vrline pokazal Urugvajec Otero in zmaga je pripadla Vicenzi. Prvo zmago je dosegla Piacenza, ki je proti Bariju, neposrednemu tekmeču v boju proti izpadu, ze povedla s 3:0, nato popustila in Apulijcem pustila, da so v zadnjih minutah z dvema goloma (enega je dal izbrani strelec Protti) omilili poraz. Pri rezultatu 1:1 in takorekoč brez boja se je zaključilo srečanje med Torinom in Sampdorijo: po vodstvu Genovezanov je takoj izenacil Rizzitelli in z mislimi sta se ekipi ze preselili pod tuse.

Brescia sama na vrhu B lige

VERONA - Tri ali pet točk za zmago: v B ligi bo vedno prevladovala izredna izenacenost. V »big-matchu« 5. kola je v Veroni Bologna dosegla v 91. minuti, neodločen izid pa seveda najbolj odgovarja Brescii, ki je po zmagi nad Salernitano (v sobotni tekmi) sama na vrhu lestvice. Dvema izmed najbolj kotiranih ekip se je zataknilo kar na domačem terenu. Foggia napadalni zilici navkljub nin uspela prebiti obrambnega zidu Reggine, Reggiana pa je na delitev točk prisilila Genoo. Cisto na dnu lestvice so varovanci Ancelottija tako dohitieli Perugia in Venezia, kjer se klopi Novellina in Marchiora majata kot da bi pod njima Francozi opravljali jedrske poskuse. V Cosenzi pa tudi zgodnja menjava trenerja ni veliko pomagala, saj so jo »volčici« po zmagi v prejšnjem kolu tokrat celo doma skupili s Chievom.

Marcel Dessailly je bil previsok za Atalantine branilce (foto AP)

C2 LIGA / ZMAGA TRIESTINE V GOSTEH

Gubellini je najprej zabil gol, nato pa je bil (z Rubinijem) izključen

Tolentino - Triestina 0:1 (0:1)
TRIESTINA: Nioi, Zanotto, Birtig, Natale (od 76.min. Pivetta), Zocchi, Ubaldi, Polmonari, Pavan-
el, Mosca (od 69.min. Jacono), Gubellini, Marsich (od 89.min. Tiberio).

Otvoritvene tekme na novih ali prenovljenih stadionih očitno ne prinašajo sreče domaćim ekipam. Trzaski ljubitelji nogometa se namreč prav gotovo spominjajo »uverture« stadiona Rocco, ko je Triestina klavmo potegnila krajsi konec. Nekaj podobnega se je zgodilo včeraj popoldne na obnovljenem igrišču Tolentina, kjer je dvatisočglava monzica kljub bučnemu navijanju s sklonjeno glavo zapustila nove tribune.

Triestina je takoj na začetku prevzela vaje igre v svoje roke ter dokazala, da je taktično in tehnično boljši nasprotnik. Po vrsti lepih akcij so varovanci trenerja Rosellija povedli v 16. minuti z Gubellinijem: le-ta je namreč v kazenskem prostoru prestregel dolg predložek Pavanela in bliskovito streljal, vratar Fabbri je sicer zogo odbil, a le do trzaskega napadala, ki je z glavo brez težav zatresel mrežo. Gol je igralce Tolentina povsem zmedel, saj niso zmogli nikakšne učinkovite reakcije, če izvzamemo lep strel

Turchija, vendar mimo vrat. V zadnji minuti prvega polčasa se je Triestini ponudila izredna priložnost za podvojitev, vendar se je strel Mosce odbil od vratnice, potem ko je bil Fabbri ze premagan.

Po odmoru je domaći trener ojačil napadalno vrsto vendar se ta poteza ni kolikor toliko obretsovala. Igra je namreč postajala vse bolj nezanimiva in raztrgana, kar je seveda ustrezalo Trzacanom, ki pa so se vse prevec zapirali v svojo polovico igrišca. Ko so gledalci ze odhajali, se je v zadnjih desetih minutah tekma nenadoma razžive-
la. Najprej je Nioi s pravim macjim skokom odbil izredno nevaren strel Turchija, v protinapadu pa je Jacono, po lepi podaji Marsicha, z ugodnega položaja slabo zaključil akcijo s šibkim strelom. V 83. minuti je sodnik dosodil domaćinom dokaj dvomljivo enajstmetrovko, zaradi domnevnega prekrška Zanotta nad Rubinijem, vendar je odlični Nioi strel z bele pike ubranil ter tako na najboljši način odgovoril na neupravičene kritike na njegov račun po tekmi s Centesejem.

Iztek včerajšnjega srečanja je označevalo nesportno medsebojno obračunavanje med Gubellinijem in Rubinijem; oba je sodnik izključil.

Walter Bet

PRVA SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA

HIT Gorica v vodstvu

LJUBLJANA - Derbi devetega kroga prve slovenske nogometne lige je bil v Novi Gorici, kjer sta se pomerila HIT Gorica in Mura, ki doslej se ni bila porazena. Zmagali so domaći nogometasi z 2:1 (1:1), čeprav so gostje povedli že v 1. minuti z zadetkom Breznika. Domaćini so nato pritisnili in najprej z zadetkom Vorobjova izenacili, zmagoviti zadetek pa je dosegel »novopečeni« reprezentant Vili Becaj. Novogoricani so po tej zmagi s 17 točkami tudi prevzeli vodstvo na razpredelnici pred doslej vodilno Muro, ki ima 16 točk. Sledita jima Biostart Publikum in velenjski Rudar s 15 točkami.

Tako tretje kot četrtouvršeni Celjani in Velenjčani so v 9. krogu zmagali. Biostart Publikum je gostoval v Beltincih in z obilico športne sreče slavil tesno z 2:1, kajti domaćini so ves čas imeli terensko premoč in po pravilu številne priložnosti za doseg gola. Za nameček je treba poudariti tudi to, da so Celjani ves drugi polčas igrali z igralcem manj, a kljub temu dosegli zadetek

osem minut pred koncem prek Gorskga. Rudar je doma z 2:0 gladko premagal Primorje, ki so tako z drugega mesta zdrsnili na sesto. Pred Primorjem je na petem mestu »prebujena« SCT Olimpija, ki je v soboto visoko z 10:0 ugnala slabe Izolane. Isto število točk kot peto- in sestouvršena ima tudi sedmi MAG Korotan. Slednji so že v petek presenetljivo v gosteh premagali Maribor Branik, ki, kot kaže, nikakor ne more prebroditi krize. Mariborčani se nahajajo se le na osmem mestu s komaj devetimi točkami, za njimi pa so le Beltincani in Izolani.

Izidi 9. kroga: Maribor Branik - MAG Korotan 1:2 (1:2), SCT Olimpija - Izola 10:0 (6:0), Rudar Velenje - Primorje 2:0 (1:0), HIT Gorica - Mura 2:1 (1:1), Beltinci - Biostart Publikum 1:2 (1:1)

Lestvica:
HIT Gorica 17, Mura 16, Biostart Publikum 15, Rudar Velenje 15, SCT Olimpija, Primorje in MAG Korotan 14, Maribor Branik 9, Beltinci 7, Izola 1.

A LIGA

IZIDI 4. KOLA

Cremonese - Roma	0:1
Cagliari - Juventus	0:0
Lazio - Udinese	2:2
Milan - Atalanta	3:0
Napoli - Inter	2:1
Parma - Fiorentina	3:0
Piacenza - Bari	3:2
Torino - Sampdoria	1:1
Vicenza - Padova	2:1

LESTVICA

Milan	12	4	4	0	0	9	3
Juventus	10	4	3	1	0	9	1
Napoli	10	4	3	1	0	8	3
Lazio	8	4	2	2	0	10	6
Parma	7	4	2	1	1	6	5
Udinese	7	4	2	1	1	7	6
Sampdoria	6	4	1	3	0	5	2
Fiorentina	6	4	2	0	2	5	5
Vicenza	6	4	2	0	2	3	3
Torino	5	4	1	2	1	5	5
Inter	4	4	1	1	2	3	4
Roma	4	4	1	1	2	3	4
Atalanta	4	4	1	1	2	3	7
Piacenza	4	4	1	1	2	4	10
Bari	2	4	0	2	2	7	10
Padova	1	4	0	1	3	3	7
Cremonese	1	4	0	1	3	3	8
Cagliari	1	4	0	1	3	1	5

PRIHODNJE KOLO

Atalanta-Piacenza, Bari-Milan, Fiorentina-Cremonese, Inter-Torino, Juventus-Napoli, Padova-Parma, Roma-Lazio, Sampdoria-Cagliari, Udinese-Vicenza ✓

B LIGA

IZIDI 5. KOLA

Brescia - Salernitana 1:0 (odigrana v soboto), Cesena - Perugia 2:0, Cosenza - Chievo 1:3, Fidelis Andria - Ancona 1:2, Foggia - Reggina 0:0, Genoa - Reggina 1:1, Lucchese - Palermo 0:0, Pescara - Venezia 2:1, Pistoiese - Avellino 1:1, Verona - Bologna 1:1

LESTVICA

Brescia 11, Verona 10, Bologna in Foggia 9, Genoa in Salernitana 8, Chievo, Pistoiese, Cesena, Palermo in Ancona 7, Lucchese in Pescara 6, Avellino 5, F.Andria, Cosenza in Reggina 4, Perugia, Reggina in Vicenza 3

PRIHODNJE KOLO

Ancona-Verona, Avellino-Brescia, Bologna-Pescara, Chievo V.-Genoa, Palermo-Cosenza, Perugia-Pistoiese, Reggina-Lucchese Reggina-Cesena, Salernitana-Foggia, Venezia-Fid.Andria

C2 LIGA/skupina B

IZIDI 4. KOLA

Baracca - Ternana 1:1, Cecina - Imola 2:0, Centese - Vis Pesaro 0:2, Fano - San Donà 1:1, Fermana - Livorno 1:1, Forlì - Giorgione 2:1, Ponsacco - Rimini 3:2, Tolentino - Triestina 0:1, Treviso - Pontedera 2:2

LESTVICA

Livorno 10, Ponsacco 9, San Donà, Ternana in Triestina 8, Cecina in Forlì 7, Baracca, Pontedera in Vis Pesaro 6, Giorgione 4, Fano, ternana in Treviso 3, Tolentino 2, Centese in Rimini 1, Imola 0

PRIHODNJE KOLO

Baracca Lugo-Tolentino, Cecina-Centese Forlì-Triestina, Giorgione-Fano, Imola-Fermana, Pontedera-Ponsacco, Rimini-San Donà, Ternana-Livorno, Vis Pesaro-Treviso

TOTOCALCIO

PRAVILNA NAPOVED:

X -2 - X -1 -1 -1 -1 -X -1 -X -X -X -2

DOBITKI

13 točk: 63.429.000 lir; 12 točk: 2.143.200

TOTOGOL

PRAVILNA KOMBINACIJA:

2 - 4 - 6 - 10 - 11 - 20 - 27 - 30

DOBITKI

8 točk: 638.965.000 lir, 7 točk: 2.845.200 lir, 6 točk: 73.500 lir.

UVODNO KOLO V PROMOCIJSKEM PRVENSTVU

Sovodenjci nad pričakovanji Juventini »manjkal« le zadetek

*Sovodnje so z odlično igro v 2. polčasu goste povsem spravile na kolena
Štandrežci so si ob številnih priložnostih zapravili tudi enajstmetrovko*

Sovodnje - Torviscosa 4:1 (1:1)

STRELCI: Devetak v 2', Tomizza v 28' (avtogol) in v 60' (11-metrovka), Zotti v 70', Fajt v 75'

SOVODNJE: Gergolet (v 85' Tomasi), Cernic (v 88' Gomiscek), Tomšič, Interbartolo, Devetak, Hmeljak, Zotti, Tomizza, Gorjup, Fajt, Casagrande (v 80' Caporale)

Zaskrbljenost, kaj bo sta prinesla nova sezona in nastopanje v višji ligi, se je ob koncu prvega polčasa v sovodenjskem taboru morda se povečala, saj je zgledalo, da nasprotniku ne bodo kos. Po izvrstnem začetku, v katerem je Devetak že po dveh minutah z glavo zatresel mrežo, je namreč Torviscosa odločno

presla v napad, večkrat nevarno streljala proti Gergoletovim vratom in naposled izenacila, čeprav s pomočjo avtogola. Domači so se sicer dobro držali v obrambi, vendar je bojazen ostala, kljub temu, da je pri rezultatu 1:1 sodnik Casagrandeju razveljavil zadetek, če da ga je dosegel v off-sidu. V drugem delu tekme pa so bili Sovodenjci kot prerojeni in so nasprotnika dobesedno pregazili: zmozel je le dva prodora, zato pa se je izkazal z grobstvimi. Potem ko je Tomizza izkoristil 11-metrovko, ki jo je sodnik dosodil zaradi prekrška nad Zottijem, je namreč Torviscosa vidno popustila, kot da ji je zmanjkalo moči. Ko so domači do-

segli se tretji zadetek, je bilo tekme dejansko konec, saj so z nasprotnikom, ki nikakor ni mogel več proti do njihovih vrat, dejansko razpolagali po mili volji, dosegli se četrti gol, v zadnjih minutah pa bi Devetak lahko povisal na 5:1.

Vesolja v domačem taboru razumljivo ni manjkalo. Sovodenjci so namreč pokazali, da so dobro pripravljeni (ne smemo pozabiti, da je Torviscosa lani v tej kategoriji bila med najboljšimi in se je borila za napredovanje) in da jim tudi volje ne manjka. Nove sile so se dobro ujele z ostalimi, tako da gre skromen prvi polčas morda pripisati tudi temu pred startom v novo, zahtevno prvenstvo.

Juventina - Flumignano 0:0

JUVENTINA: Zanier, Villani, Tamasone, Trevisan, Kavs, Andaloro, Peteani (v 75' Kovic), Montina, Devetak (v 85' Cernigoj), Cecotti, Romano (v 46' Tabaj)

RUMENI KARTON: Villani, Kavs

V taboru Juventine so bili po prvem letosnjem prvenstvenem nastopu zadovoljni: ekipa je prikazala soliden nogomet, novi igralci so se že precej ujeli z ostalimi, vsi so telesno dobro pripravljeni, o čemer pričajo visoko tempo, ki so ga zdržali do konca srečanja, v katerem so imeli na razpolago tudi enajstmetrovko. Za zacetek pa je morda tudi neodločen izid spodbu-

den, se zlasti če upostevamo, da so se pomerili z dokaj neugodnim nasprotnikom, ki se tudi tokrat ni izneveril igri, ki ga je označevala že pred leti: se kar trd nogomet, ki nasprotniku ne pusti »dihati«.

Štandrežci so bili se zlasti izvrstni v prvem polčasu, v katerem je ob številnih priložnostih manjkalo edinole zadetek. Se najlepša se je v 10. minuti ponudila Trevisanu: po prekršku nad Cecottijem v kazenskem prostoru je namreč sodnik dosodil enajstmetrovko, strel z bele točke je izvedel Trevisan, vendar mu je gostujoči vratar pokvaril veselje, saj je usnje zaustavil. Zatem se je v ugodnem položaju znašel Devetak, a

Sovodenjci odlični v krstnem nastopu (f. S. Reportage)

tudi njega zoga ni ubogala, končala je mimo vrat. Pot do gola je poskusil se Romano, a tudi njemu se je zgodilo kot prej Trevisanu, vratar Flumignana je bil na mestu.

V drugem polčasu je vezno vrsto okrepil Tabaj, tako da je Juventina imela zogo se bolj v posesti, a ni bila kaj prida nevarna, igrala je bolj »široko« in vložena napora ni konkretizirala.

Na koncu bi Kovic lahko le spremenil izid, znesel se je v ugodnem položaju, vendar ga je zaustavil sodnik, če da je v nedovoljenem položaju, a off-sidea zanesljivo ni bilo. Na drugi strani je Flumignano imel eno golo priložnost, in sicer približno sredi drugega polčasa, vendar bi si res ne zaslužil, da iztrzi kaj več od neodločenega izida.

IZIDI IN LESTVICE

Meddeželna liga

SKUPINA D

IZIDI 4. KOLA: Adriese - Porto Viro 2:4, Argentana - Pievigina 0:0, Arzignano - Luparense 0:0, Bassano - Santa Lucia 1:1, Caerano - Palmanova 3:1, Legnago - Pro Gorizia 0:0, Mestre - Russi 3:0, Sanvitese - Lendinarese 6:2, Sevegliano - Miranese 0:1

VRSTNI RED: Mestre 10, Sanvitese 9, Caerano 8, Luparense, Pievigina in Porto Viro 7, Pro Gorizia in Miranese 6, Russi in Legnago 5, Sevegliano, Adriese, Bassano in Argentana 4, Arzignano 3, Ita Palmanova in Santa Lucia 2, Lendinarese 1

Elitna liga

IZIDI 1. KOLA: Pordenone - Sangiorgina 3:3, Cormonese - Pro Fagagna 2:0, Gemonese - Aquileia 0:1, Gradese - Pozzuolo 1:0, Manzanese - San Daniele 3:1, San Sergio - Itala San Marco 1:1, Sacilese - Ronchi 2:2, Trivignano - Centro Mobile 0:0

VRSTNI RED: Cormonese, Aquileia, Gradese in Manzanese 3, Pordenone, Sangiorgina, San Sergio, Itala San Marco, Sacilese, Ronchi, Trivignano in Centro Mobile 1, Pro Fagagna, Gemonese, Pozzuolo in San Daniele 0.

PRIHODNJE KOLO (1.10.95 ob 15.00): Aquileia - Cormonese, Centro Mobile - San Sergio, Gemonese - Sacilese, Itala San Marco - Manzanese, Pozzuolo - Pordenone, Pro Fagagna - Gradese, San Daniele - Ronchi, Sangiorgina - Trivignano

Promocijska liga

SKUPINA B

IZIDI 1. KOLA: Aiello - Manzano 2:1, Staranzano - Ponziana 2:1, Cussignacco - San Luigi 1:0, **Juventina** - Flumignano 0:0, Maranese - San Canzian 2:0, Pro Fiumicello - Rivignano 1:4, Ruda - Mossa 0:1, **Sovodnje** - Torviscosa 4:1

VRSTNI RED: Aiello, Staranzano, Cussignacco, Maranese, Rivignano, Mossa in **Sovodnje** 3, **Juventina** in Flumignano 1, Manzano, Ponziana, San Luigi, San Canzian, Pro Fiumicello, Ruda in Torviscosa 0.

PRIHODNJE KOLO (1.10.95 ob 15.00): Staranzano - Maranese, Flumignano - San Canzian, Manzano - Cussignacco, Mossa - Pro Fiumicello, Ponziana - Aiello, Rivignano - **Juventina**, San Luigi - **Sovodnje**, Torviscosa - Ruda.

1. Amaterska liga

SKUPINA C

IZIDIO 1. KOLA: Basaldella - Pagnacco 1:0, Medeuza - Tavagnacco 2:1, **Primorje** - Aurora 1:0, Serenissima - Buiese 1:1, Torreanese - Opicina 2:2, Union 91 - Forgaria 1:1, **Vesna** - Reanese 2:3, **Zarja** - Cividalese 2:1

VRSTNI RED: Basaldella, Medeuza, **Primorje**, Reanese in **Zarja** 3, Serenissima, Buiese, Torreanese, Opicina, Union 91 in Forgaria 1, Pagnacco, Tavagnacco, Aurora **Vesna** in Cividalese 0.

PRIHODNJE KOLO (1.10.95 ob 15.00): Aurora - Medeuza, Buiese - **Primorje**, Cividalese - Basaldella, Forgaria - Torreanese, Tavagnacco - Union 91, Opicina - Reanese, Pagnacco - Serenissima, **Zarja** - **Vesna**.

V 1. KOLU PRVE AMATERSKE LIGE

Primorje in Zarja solidno pričela Zmeda in neodločnost pri Vesni

Primorje - Aurora Bonacquisto 1:0 (1:0)

STRELEC: Leghissa v 45'

PRIMORJE: Babich, Emili, Gustin, Skabar (od 70' Luxa), Leghissa, Auber, Braini (od 62' P. Stoka), Sardoc, Zucchi, Crevatin, Pescatori.

AURORA: Parlato, Almberger, Manzocco, Stefanutti, Genuzio, Schlausero, Parente, M. Marti (od 66' Degano), Masetti (od 46' Bovio), Zamparutti, Iussig.

Kljub okrnjeni postavi (manjkali so Stofla, Miclaucich in Savarin, Luxa in P. Stoka pa sta stopila na teren kasneje) so Prosečani zaslužno zmagali. Trener Bidussi je tako zaupal mlajšim igralcem, ki so izpolnili njegova pričakovanja. V obrambi je bil kot libero Skabar, na sredini je kot vedno vodil igro Auber, ki se je proti koncu srečanja celo pomaknil v obrambo. V napadu je bil zelo gibčen Zucchi, ob njem pa je bil Pescatori, nad katerim so nasprotniki zakrivili več prekrskov.

Prva priložnost se je ponudila Zucchiju v 10. minuti. Napadalec Primorja se je po hitrem protinapadu znašel sam pred nasprotnikovim vratarjem, ki mu je v poslednjem trenutku odvzel zogo. Minuto kasneje se je po podaji Auberja ugodna priložnost ponudila Pescatoriju, končni strel je končal malo nad vrati. Priložnosti sta nato imela Leghissa in Zucchi. Na drugi strani pa je bil Babich le enkrat resno zaposlen. Ko so se igralci mislili na odmor, je padel odločilni zadetek: Auber je izvedel prosti strel z levega krila, zoga je prišla v kazenski prostor, kjer se je vnela gneca, naposled so usnje odbili do roba kazenskega prostora, od koder ga je Leghissa z lepim strelom presmeril v mrežo.

Po odmoru so domačini brez težav nadzorovali igro, večjih priložnosti v napadu pa niso ustvarili. V zadnjih 20 minutah so gostje nekoliko odločneje zaigrali, Babich je moral večkrat poseči, a brez večjih skrbi in tako so prve tri točke ostale na Proseku. (E.B.)

Leonardi (levo) in Niko Sedmak včeraj v akciji v Križu (foto KROMA)

Zarja - Cividalese 2:1 (2:1)

STRELCI: Osmanhodžić v 11' (11-metrovka), Lena v 23', Sclau-nich v 35'

ZARJA: Cocevari, Strukelj, Grgić, Kalc, Dandri, Ferluga, Sabini (od 70' Tognetti), Sclau-nich, Ravalico, Altarac, Osmanhodžić.

Zacelo se je zares. V prvi prvenstveni tekmi je Zarja zaslužno zmagala in pokazala, da bo tudi letos odigrala vidno vlogo v prvenstvu prve kategorije. Tekma je bila vseskozi lepa, napeta in borbena, tako da so bili tudi gledalci zadovoljni. Čeprav je Zarja manjkalo kar precej igralcev, se to na terenu ni zelo poznalo, kajti začetna postava je pokazala dober in požrtvovalen nogomet proti zilavemu in obcasno tudi neko-rektnemu tekmeču (en rdec in stirije rumeni kartoni). V začetku se je igra odvijala na sredini, vendar so domačini prav kmalu prevzeli pobudo in z izrednim Ozmanhodžićem nevarno ogrozili nasprotnikova vrata. Prav nad bosanskim igralcem so v 11. minuti naredili prekršek v kazenskem prostoru in sodnik je pokazal na 11-metrovko, ki jo je isti igralec uspešno realiziral. Cividalese je reagiral, se podal v napad in izsilil nekaj kotov in prostih strel v bližini Zarjinih vrat. In prav iz prostega strela so gostje izenacili: prvi udarec je Cocevari ubranil, drugega pa ne. V 35. minuti spet

izreden zadetek Sclau-nicha, ki je z roba kazenskega prostora premagal nasprotnega vratarja. V drugem delu tekme smo bili priča izredni ostri igri gostov iz Cedada, tako da je sodnik moral energično postopati in izključiti Nicolettisa. V nadaljevanju so zarjani izvedli se nekaj lepih akcij, ki pa se zal niso uspešno zaključile. V nedeljo pa čaka Bazovce spet trda preizkušnja: prihaja jim v goste kvotirana kriska Vesna in prepričani smo, da tudi tokrat spektakel ne bo izostal. (I.Z.)

Vesna - Reanese 2:3 (0:1)

STRELCI: v 40' Isola, v 60' Lakoselj, v 76' Ianesi, v 81' Zerial in v 86' Piani.

VESNA: Carli, Krisciak, Pipan, Leonardi, Ricci, Maracich (od 46' Zerial), Lakoselj, Niko Sedmak (od 62' Morassut), Zocco (od 73' Mauro), Scala, Peter Sedmak.

REANESE: Pigani, Casco (od 82' F. Morandini), Del Fabbro, S. Cossettini, A. Cossettini, Piani, Lozer (od 70' C. Morandini), Pacci, Isola, Ianesi.

Praznično vzdušje ob zanimivi fotografski razstavi, s katero so kriski športni delavci obeležili 30-letnico včlanitve Vesne v CONI, je nekoliko motila »b'ndima«: letošnja letina bo zaradi slabega vremena verjetno ostala z mastnimi crkami zapisana v črnih bukvah; komentariji so bili v pričako-

vanju začetnega sodnikovega zvizga osredotočeni na ti dve temi. Pred slatnicami je vsekakor vrelo kot v čebelnaku: »Glej, ta je bil igralec!« ali pa »Tisto leto smo jih (Zarjo) prav potolkli!... Stevilne fotografije, na katerih so bili ovekovčeni celo nekateri očetje sedanjih igralcev, so bile res zanimive in nemara je »mrzlica« okuzila tudi nogometase v plavih dresih, ki so prvi polčas odigrali neverjetno zmedeno. Reanese tako ni imel težkega dela in Krizane je resila le neverjetna netočnost Furlanov. Gol, ki ga je s krasnim prostim strelom z roba kazenskega prostora dosegel Isola je bil res skromno placilo za vse, kar so gostje pokazali - oziroma res premila kazen za vse napake domačih.

Med odmorom je v Vesnini slatnici očitno prislo do strenzitve in že v četrti minuti je po lepi akciji Lakoseljaca in Scale zoga prišla do Petra Sedmaka, ki je z močnim diagonalnim strelom zadel vratnico. Veliko bolje je delovala predvsem obramba, kjer je Maracich prepustil Leonardiju mesto libera. Pritisk se je stopnjeval in do gola ni bilo treba dolgo čakati: Lakoseljacev prosti strel je bil fotokopija Islovega. Vesna je se naprej imela pobudo, toda Reanese je v protinapadu kaznoval njeno preveliko vnemo s hitrim Ianesijem. Krizani se niso predali: srčno so navallili proti nasprotnikovemu kazenskemu prostoru, dokler ni v eni izmed številnih gneč Zerial končno zatresel mrežo. Zal s tem srečanj ni bilo konec: ponovno zmedo in neodločnost kriskih branilcev je po strelu s kota z glavo izkoristil Piani. Casa je bilo se za priložnost Riccija in strel Petra Sedmaka, vendar objektivno gledano so si Furlani znago zaslužili.

Na koncu povejmo se, da bo Vesna se naprej igrala v letošnjem deželnem pokalu: v svoji skupini je sicer zasedla drugo mesto, vendar jo je federacija vključila v skupino ekip, ki imajo pravico, da odigrajo drugo kolo tega pokala. (dk)

KOŠARKA / V SOBOTO V 1. KOLU

Jadranu v Vareseju usodna »cona 3-2«

V naši ekipi je tokrat zadovoljil le David Pregarc

RACCORDI VARESE - JADRAN TKB 86:63 (40:34)
VARESE: Fanchini 11 (5:6), Leva 12 (1:2), Orrigoni 10 (4:8), Merli 17 (0:2), Conti 17 (3:6), Mondello 7, Cucco, Lucarelli, Coerezza 6, Fontanel 6 (2:4), trener Gergati. SON: 15. 3T: Conti 2, Leva 1, Merli 1, Mondello 1.

JADRAN: Arena 5 (2:3 met za 2, 0:2 met za 3, 1:2 prosti meti), Oberdan 3 (1:2, 0:3, 1:2), Pozar n.v., Pregarc 19 (4:7, 3:3, 2:2), Vitez 14 (4:10, 1:2, 3:6), Samec 7 (2:2, -, 3:4), Rauber 9 (3:4, 1:5, -), Klabjan n.v., Calavita 6 (3:5, -, -), Hmeljak, trener Vremec.

Met za 2: 19/33, met za 3: 5/15, skupno 24:48; pm 10:16. SON 21. PON: Calavita (37), Oberdan (37).

SODNIKA: Bertelli (Milan) in Restelli (Rho). GLEDALCEV: 1.000.

Jadranovci so v soboto na uvodnem srečanju B lige proti solidnemu mostvu iz Vareseja, ki sodi v krog favoritov za napredovanje v visjo ligo, visoko izgubili. Končni izid pa gotovo ne odraža kakovostne razlike na igrišču med ekipama, saj so bili naši košarkarji večji del srečanja skoraj enakovredni gostiteljem, ki so si visoko razliko priigrali v zadnjih minutah.

Nasa združena ekipa je začela zelo spodbudno in je do 10. minute vodila s 4-6 točkami razlike. Tedaj pa sta stopila v ospredje domača košarkarja Merli in Leva, ki sta spretno izkoristila vse Jadranove napake in povedla svojo ekipo v vodstvo, ki jo je tudi obdržala do konca polčasa.

Tudi začetek drugega polčasa je bil za jadranovce obetaven: z uspešnimi meti za tri točke Pregarca in Rauberja se je naše mostvo približalo domaćinom na eno samo točko (49:50). Tedaj pa so gostitelji ubrali consko obrambo 3-2 in za naše košarkarje se je začel pravi

Košarkarska B liga

IZIDI 1. KOLA

Raccordi Varese - Jadran TKB	86:63
Cassano - Orobica Bergamo	67:68
Basket Biella - Cividale	85:62
Riva del Garda - Oderzo	57:58
Collegno - Scame Bergamo	78:76
Forti Monza - Posal SS Giovanni	76:60

VRSTNI RED

Raccordi Varese, Orobica Bergamo, Basket Biella, Oderzo, Forti Monza in Collegno 2; Jadran TKB, Cassano, Cividale, Riva del Garda, Scame Bergamo in Posal SS Giovanni 0.

PRIHODNJE KOLO (30.9.)

Posal SS Giovanni - Basket Biella; Oderzo - Cassano; Cividale - Riva del Garda; Orobica Bergamo - Raccordi Varese; Jadran TKB - Collegno (20.30 v trzaski sportni dvorani); Scame - Forti Monza.

Trener Andrej Vremec in center Joe Calavita sta svojo prvenstveno pot v Jadranovem članskem mostvu, žal, začela s porazom (Foto KROMA)

mec. Škoda pa, da si je takoj nabral veliko število osebnih napak. V prvih 10 minutah je povsem solidno opravil svojo nalogo Joe Calavita, ki je imel 6 skokov.

Mostvo iz Vareseja sodi,

po našem mnenju, upravičeno med kandidate za prestop v visjo ligo. Ta ekipa je dejansko podružnica Cagive iz Vareseja, ki nastopa v A1 ligi. To je zelo mlado in visoko mostvo, s petimi dvometraši je tudi najvišje v prvenstvu B lige. Med posamezniki izstopajo predvsem mladinski državni reprezentant Leva (192 cm, »playmaker«), Merli (204 cm, krilo), za katerega se je zanimalo tudi več prvoligaskih klubov, in Andrea Conti (200 cm, bek), sicer brat slavnejšega košarkarja, ki igra v reprezentanci in v Pesaru s Scavolinijem.

V prihodnjem kolu bodo jadranovci igrali doma proti Collegnu iz Turina, ki je kot naša ekipa, novinec v ligi. Upajmo, da bo to priložnost za osvojitve prvih prvenstvenih točk. (Kaf)

KOŠARKA / MEMORIAL B. TAVČAR

Inter 1904 v finalu boljši od borovcev

Na turnirju sodelovala še četrtoligaša Kontovel in Cicibona - Prehodni pokal

V telovadnici Ervatti so se tri naše peterke, Bor Radenska, Cicibona in Kontovel ter mostvo Inter 1904, pomerile na dvodnevem 2. memorialu v spomin na tragicno preminulega Borisa Tavčarja, prijatelja in bivšega člana Borovih mladinskih ekip.

V sobotni finale sta se uvrstila Bor Radenska in Inter 1904, ki je turnir tudi osvojil. Oba finalista sta v petkovem polfinalu le v zadnjih sekundah (Bor s prostim metom Spadoni, Inter s prostima metoma Martuccija) premagala Kontovel oziroma Cicibono.

V tekmi za 3. mesto so Kontovelci, kljub odsotnosti trenerja Claudia Starca, pričeli zelo odločno ter povedli najprej z 19:4, v 12. minuti pa je njihova prednost znasala že celih 20 točk (28:8). Dotlej katastrofalni cicibonasi so v drugem polcasu pripravili preobrat (13:0) in v 25. minuti imele le še dve točki zaostanka (40:42). Konec je bil izredno izenačen. Persi je v zadnji akciji ukradel zogo in Possega je, ob zvoku sirene dosegel zmagoviti kos iz srednje razdalje.

V velikem finalu so močno okrnjeni borovci (brez lanske prve peterke, Smotlak, Debeljuh, Percic in Rasman) v pomlajeni postavi slabo igrali proti borbenemu in učinkovitemu Interju 1904, ki se je letos precej okreplil (Apollonio, Valdemarin in nekaj mladih). Ze v prvem polcasu so gostje imeli pobudo v svojih rokah ter povedli z 51:38. S conskim presingom so borovci nadoknadili zaostanek in povedli s kosi Grbca in Pettirossa na 71:65(35). V zadnjem delu pa so Krčičevi fantje doživeli popoln »black out« in Inter je z »breakom« 15:2 zasluzeno zmagal.

Spomnimo naj, da so starsi pripravili posebno trofejo, ki jo bo v trajno last osvojil trikratni zmagovalac memoriala.

POLFINALNI TEKMI

Bor Radenska - Kontovel 68:67 (23:36)

BOR: Spadoni 4 (2:4), Susani 14 (4:6), Iv.Bajc 16 (2:5), Giacomini, D.Barini 18 (4:5), Lapel 3 (1:2), Bosser (0:2), Rustja (0:2), Pettiroso 2 (2:2), Grbec 11; trener Krecic. PM 15:28. SON: 18. 3T: Grbec 1.

KONTOVEL: B.Pertot 13 (2:4), Kralj 8 (2:2), Gulic 13 (3:4), M.Emili 2 (0:2), Stoka nv, D.Daneu nv, Cerne, Civardi 17 (3:4), Vodopivec, Godnic; trener C.Starc. PM 12:24. SON: 21. 3T: Kralj 2, B.Pertot 1.

Inter 1904 - Cicibona 72:71 (31:44)

INTER: Martucci 11 (3:5), Urmar 2, M.Furlan 14 (3:6), Iurkic 21 (7:8), Baici,

Giamba 2 (0:2), Musto 6 (2:4), Salvemini, Kocevar 2, Apollonio 14 (4:5); trener Moschioni. PM 19:30. SON: 18. 3T: M.Furlan 3.

CICIBONA: D.Kovacic, Persi 15 (5:9), Filipic 6 (4:4), Jogan 4 (2:2), Pieri 12 (2:2), A.Zuppin 7 (1:3), Possega 10 (2:5), Iz.Bajc 3 (3:4), S.Zuppin 2, Tomsic 7 (1:2), P.Furlan, Krizmancic 5 (1:4); trener L.Furlan. PM 21:33. SON: 21. PON: Persi (38), Jogan (39).

FINALE ZA 3.MESTO

Cicibona - Kontovel 76:74 (27:40)

CICIBONA: D.Kovacic 2, Persi 16 (8:12), Filipic 8 (6:6), Jogan 6 (4:5), Pieri 6 (4:4), A.Zuppin 11 (0:1), Possega 10 (0:1), S.Zuppin 2, Tomsic 12 (4:6), Krizmancic 3 (1:2); trener L.Furlan. PM 17:26. SON: 21. 3T: Tomsic 2, A.Zuppin 1.

FINALE ZA 1.MESTO

Inter 1904 - Bor Radenska 76:82 (38:45)

INTER: Martucci 1 (1:2), Urmar 2 (2:2), M.Furlan 10 (3:5), Iurkic 12 (2:2), Giamba 8, Valdemarin 25 (5:7), Srebernik 6 (0:2), Salvemini 4 (2:2), Kocevar (0:2), Apollonio 14 (2:2); trener Moschioni. PM 17:26. SON: 24. 3T: Valdemarin 2, M.Furlan 1;

BOR: Spadoni 2 (0:2), Susani 20 (5:9), Iv.Bajc 17 (3:5), Giacomini, D.Barini 4 (2:2), Lapel 2 (0:3), Bosser 3 (1:1), Rustja 4, Pettiroso 5 (1:2), Grbec 19 (6:6); trener Krecic. PM 18:29. SON: 24. 3T: Susani 3, Grbec 1. (VJ)

V NOVI GORICI / MLADINSKE IGRE TREH DEŽEL

V vseh disciplinah več kot očitna premoč slovenske reprezentance

V soboto so se v Novi Gorici končale »Mladinske igre treh dežel«, ki jih je priredil Olimpijski odbor Slovenije in sta se jih udeležili poleg Slovenije se reprezentanci Furlanije Juljske-krajine in Koroške. Na igrah so sodelovali mladi sportniki do 15. leta starosti.

V vseh disciplinah, razen v tenisu in v ženski odbojki, je več kot zanesljivo zmagala slovenska reprezentanca. Zlasti visoke razlike pa so bile v rokometu in kosarki, kjer so Slovenci dokazali, da so res razred zase.

V raznih disciplinah je z izbrano vrsto FJK nastopilo tudi nekaj naših predstavnikov, zensko odbojkarsko reprezentanco pa je celo vodil Slogin trener Mario Cac (na sliki). V tej selekciji sta bili tudi dve nasi prestavnici Jesenka Furlan (Sloga) in Katerina Macho (Bor).

V ženski namiznoteniski vrsti sta igrali krasovki Martina

in Nina Milic, v moški pa krasovca Gorazd Milic in Bojan Simoneta. V kosarkarski ekipi FJK je nastopil domovec Egon Covi, ki sicer igra pri goriskemu Brescialatu.

Organizacija je bila nekaterim manjšim zaostojem navkljub dobra in tudi nekatera srečanja so bila dokaj kakovostna. Sicer pa je cilj teh lger predvsem ta, da se mladi sportniki med seboj spoznajo in navežejo prijateljske stike, kar je tudi v svojem govoru na predstavitvi poudaril novogoriški župan Spacapan.

Prihodnje Mladinske igre treh dežel bodo v Italiji in vse kaže, da bodo v Miljah.

REZULTATI

ATLETIKA

DEKLICE. Vrstni red: 1. Slovenija 72; 2. FJK 63; 3. Koroška 16.

DECKI. Vrstni red: 1. Slovenija 65; 2. FJK 56; 3. Koroška 30.

ROKOMET

DECKI. Izidi: Slovenija - FJK 21:6, FJK - Koroška 19:18; Slovenija - Koroška 36:3.

Vrstni red: 1. Slovenija 4; Koroška 2; FJK 0. FJK je zadnja, ker je proti Koroški igrala s starejšimi igralci.

KOSARKA

DECKI. Izidi: Slovenija - FJK 118:48; Slovenija - Koroška 226:16, FJK - Koroška 116:15. Vrstni red: 1. Slovenija 4; 2. FJK 2; 3. Koroška 0.

ODBOJKA

DEKLICE. Izidi: Slovenija - Koroška 3:0, FJK - Koroška 3:0, Slovenija - FJK 2:1. Vrstni red: 1. Slovenija 4; 2. FJK 2; 3. Koroška 0.

NAMIZNI TENIS

DEKLICE. Izidi: Slovenija - FJK 5:0, FJK - Koroška 5:0, Slovenija - Koroška 5:0. Vrstni red: 1. Slovenija 4; 2. FJK 2; 3. Koroška 0.

DECKI. Izida: Slovenija - FJK 5:0. Vrstni red: 1. Slovenija 2; 2. FJK 0. Koroška v tej konkurenci ni imela predstavnikov.

TENIS

Vrstni red (deklice in decki): 1. Slovenija 6; 2. Koroška 6; 3. FJK 0.

Obvestila

PLAVALNI KLUB BOR

sporoča, da se bo danes, 25. t. m. začela vadba v baze-nu v Alturi po dogovorjenih urnikih.

SK BRDINA

obvesca, da je sedež odprt za informacije danes od 19. do 20. ure.

GINNASTICNA SEKCIJA SZ DOM GORICA

obesca, da vpisuje za sportno ritmično gimnastiko (deklice letnika 1989 in starejše) in sportni gimnastiko (decki in deklice letnik 1989 in starejši) za sezono 1995/1996 ob torkih in petkih od 15.30 do 17.30 v telovadnici Kulturnega doma v Gorici. Treningi so se že pričeli.

GINNASTICNI ODESK SZ BOR

vpisuje za sportno in baletno gimnastiko ter aktobatiko za sezono 1995/96 v uradnih urah na sedežu društva ali po tel. št. 51377 vsak dan od 17. do 19. ure.

ODBOJKARSKO DRUSTVO BOR

organizira v sezoni 95/96 rekreacijo za bivše igralke. Vse zainteresirane vabi na sestanek, ki bo danes, 25. t.m. ob 20. uri na stadionu 1. maj. Pojasnila lahko dobite na tel. št. 397439 (Sandra).

SZ GAJA - teniski odsek

sporoča, da se je začelo vpisovanje za novo sezono in za začetni tečaj v tenisu za osnovnšolske otroke. Vpisovanje na sedežu društva ali po telefonu (226115) od 18. do 20. ure. Treningi se bodo pričeli 9. oktobra.

SD MLADINA - smucarski odsek

nudi informacije o delovanju nove smucarske sezone 1995/96: začetni tečaji na plastični stezi in na snegu, vpisovanja FISU, zimovanje, tekmovalna dejavnost, rekreacija in razno na sedežu v Krizu, dom A. Sirka, vsako sredo in petek od 19.00 do 20.30.

NAMIZNI TENIS / PRVI KROG V NAJVIŠJI ŽENSKI LIGI

Krasovke spravile prvaka v defenzivo

Coccaglio je lahko zadovoljen, da je osvojil točko

KRAS COCCAGLIO 5:5

Wang-Zampini 2:0 (21:8, 21:11), Milic Vanja - Corbetta 1:2 (21:23, 21:17, 25:27), Bersan - Merenda 1:2 (21:17, 11:21, 16:21), Milic Katja - Dini 2:0 (22:20, 21:14), Wang - Merenda 2:0 (21:3, 21:8), Milic Vanja - Dini 2:0 (21:19, 21:18), Bersan - Zampini 0:2 (23:25, 14:21), Milic Kajta - Corbetta 2:0 (22:20, 23:21).

Dvojice: Wang/Bersan - Zampini/Merenda 1:2 (16:21, 21:16, 20:22), Milic Katja/Milic Vanja - Corbetta/Dini 0:2 (21:23, 14:21).

Na začetku prvenstva v najvišji italijanski namiznoteniski ligi so Krasove igralke proti državnemu prvaku startale na zmago. Potem pa so se morale zadovoljiti z izenačenim rezultatom. Gostje so se predstavile v Zgoniku s prvokategornico Michelo Merenda (st. 6) in drugokategornicami, ki nosijo številke 15, 16, in 29 na državni jakostni lestvici, Giorgio Zampini, Annalisa DinI in Anno Corbetta. Prvakinja so bile ves čas v defenzivi. Naj navedemo, da se je kar 9 setov zaključilo na razliki dveh točk, trije dodatni seti pa so se obrnili v korist Coccaglia. Realen rezultat bi moral biti 6:3 za Krasova dekleta, ki so malostevilnemu občinstvu pripravile lep prikaz vrhunškega namiznega tenisa, pozhrtvalnosti in borbenosti. Izkazala se je zlasti Krasova druga jakostna ekipa v sestavi sestrice Katja in Vanja Milic, s katerima je Dinijeva prvič doživela poraz, ki je za nasprotnico tembolj boleč, ker so to mlajše Krasove moci. Zal je imela Vanja Milic (st. 21) veliko smolo v drugi tekmi proti dolgoletni igralki in trenerju Cocc-

glia Anni Corbetti. Dvojbo je trajal celih 40 minut, njune izmenjave spravile gledalce na noge. Izkušena gostja je zatem igro v tretjem setu obrnila v svojo korist s številkami podobnimi rokometnim izidom (21:23, 21:17, 25:27). Najboljša Krasova igralka Ana Bersan (st. 10) v soboto ni bila najbolje razpoložena. Izmuznili sta si ji dve priložnosti v posamičnih bojih. Z Merendo je odigrala tri sete, ceprav bi bila bolj dosegljiva Zampinijeva, s katero je Ana prvi set izgubila na 23. točki. Krasov adut, Kitajka Wang je obema nasprotnicama, Zampinijevi in Merendi, dovolila največ 11 točk. Mrendi samo tri. V posamičnih bojih je bila tesna, a zelo pomembna zmaga borbene Katje Milic (st. 26) nad Corbetto.

Pri vodstvu krasovk 5:3 (dve zmagi Wang in Katja Milic, ena Vanja Milic) so bile na vrsti dvojice. Tudi po dodatnem setu se je par Zampini - Merenda po hudih borbah izkazal za boljšega od Wang - Bersan. Dvojica Katja in Vanja je vzbujala up na osvovitev dveh prvenstvenih točk, le v prvem setu (21-23), potem pa si je nasprotnikov

Kitajka Wang prepustila nasprotnicam drobtinice (Foto Balbi/KROMA)

par Corbetta/Dini priigral izenačen končni izid. Remi je končno Pirova zmaga za aktualnega državnega prvaka, ki letos starta sicer v okrnjeni postavi, a varovanke Sonje Milic so pokazale, da bo se marsikateri nasprotnik v prvenstvu trepetal pred njimi. Skoda le, da njihova prodornost ni pršla do veljave v rezultatu s Coccaglijem. Krasove prvoligasice bodo imele sedaj prvenstveni odmor tja do 14. oktobra, ko se bodo srečale s favoritom prvenstva Castellano.

Ze v petek 29. septembra pa se bodo krasovke pomerile v mednarodnem srečanju z nizozemsko ekipo Hoonhorst v prvem kolu za evropski pokal ETTU Nancy Evans ob 19. uri v Zgoniku. (J.J.)

OSTALI IZIDI

Ženska B liga: Kras - Linus Arezzo 4:1. **Moško C-1 liga:** Kras - Azzurra Gorica 3:5. **Moško C-2 liga:** Kras - San Giovanni Pordenon 1:5. **Moško C-2 Under 14:** Kras - San Giovanni Pordenon 5:0

ODBOJKA / SLOGAŠICAM ŠESTEROBOJ UISP

Nove pridobitve se pri Koimpexu že obrestujejo

Odbojkarice Koimpexa so si po petih setih izredno izenačenega dvoboja z Omo zagotovile prvo mesto na turnirju Italijanske zveze za sport za vse (UISP), ki je potekal tudi pod pokroviteljstvom občine Zgonik. Zmaga slogasic je zaslužena, saj so pokazale največ od vseh. Pokazalo se je tudi, da bodo letošnje pridobitve Sloge Monica Piccoli, Maxi Srichia in Nicol Mamillo predstavljale pomembno okrepitev za ekipo, ki je v primerjavi z lansko precej spremenjena. Se posebej Srichia (na sliki) pa ima tudi največ zasluga za končno slavje slogasic. Uspeh slovenskih ekip so dopolnile borovke s tretjim mestom. Kalčeve varovanke so v igri preveč nihale, da bi lahko dosegle kaj več, vsekakor pa pa so v tekmi za tretje mesto proti slovenskemu A2 ligašu Taborju iz Ljubljane pokazale primerno zagrizenost in tekmo zanesljivo dobile. Borovkam se tudi pozna, da so s pripravi v precejšnjem zaostanku, saj zaradi del na stadionu 1. maj lahko trenirajo samo dvakrat tedensko v dvorani.

Na turnirju smo v predtekmovanju videli tudi prvi letošnji derbi, ki se je končal z razmeroma zanesljivo zmago Koimpexa, ki je bil boljši nasprotnik. Borovke lahko kot delno opravičilo navedejo odsotnost kapetanke Gregorijeve in poškodovane Vodopivčeve. Koimpex, ki je nastopil brez Fabrizijeve, je precej boljše serviral, Borovke so veliko gresile in videti je bilo, da

jim zgodnja ura tekme povzroča več preglavic kot slogasicam. Te so v obeh setih praktično stalno vodile, razen na začetku drugega niza, ki je pripadal Boru (5:1). Toda v osrednjem delu obeh nizov so bile slogasice boljše, predvsem pa so veliko manj gresile in v prvem setu povedle 14:8, v drugem pa 14:9. Borovke so sicer skušale reagirati, toda vodstvo slogasic je bilo previsoko, da bi lahko spremenile potek srečanja. Na ostalih dveh tekmah v skupini tako Koimpex kot Bor Mercantile nista imela pretirano težkega dela z mlado ekipo iz Pulja.

Na turnirju so na nagrajevanju proglasili tudi najboljše posameznice. Priznanje kot najboljša igralka turnirja je prejela igralka Koimpexa Maxi Srichia, najboljša tolkačica je bila Laura Vatta (Oma), najboljša blokerka Jona Rakus (Tabor) najboljša obrambna

igralka Breda Cok (Bor), najboljša podajalica Roberta Zimmerman (Oma), najboljša serverka Tamara Vidali (Koimpex), najboljša sprejemalka Astrid Vida (Oma), Biljana Grigorjevič pa je dobila priznanje za najmlajšo igralko. (rg)

Rezultati turnirja
Tekma za 1. mesto: Oma-Koimpex 2:3 (15:13, 12:15, 12:15, 15:7, 18:16); **tekma za 3. mesto:** Bor Mercantile-Tabor 2:0 (15:11, 16:14); **tekma za 5. mesto:** Rovinj-Pula 2:0 (15:9, 15:12).

Končni vrstni red: 1. Koimpex, 2. Oma, 3. Bor Mercantile, 4. Tabor, 5. Rovinj, 6. Pula.

Izidi v skupinah: Koimpex - Bor Mercantile 2:0 (15:13, 15:10), Koimpex - Pula 2:0 (15:4, 15:4), Bor Mercantile - Pula 2:0 (15:12, 15:10).

Skupina B: Oma - Tabor 2:1 (9:15, 15:4, 15:9), Oma - Rovinj 2:0 (15:6, 15:13), Tabor - Rovinj 2:0 (15:5, 15:11).

Postavi
KOIMPEX: Gregori, Piccoli, Kosuta, Vidali, Ciocchi, Pertot, Milic, Mamillo, Srichia.

BOR MERCANTILE: Pi-tacco, Flego, Zadnik, Gruden, Benevol, Faimann, Cok.

V soboto sta se poročila

Elena in Andrej

Vso srečo v skupnem življenju jima želi Odbojgarsko društvo Bor

ODBOJKA / V SOBOTO JE V DEŽELNEM POKALU DEBITIRALO OSEM NAŠIH ŠESTERK

Espego in ženska vrsta Vala osvojila prva derbija sezone

MOSKI

Skupina A

Club Altura - Bor Fortrade 3:2 (6:15, 15:12, 13:15, 15:7, 15:10)

BOR: Taberni 5+8, Paulica 0+0, Coloni 0+0, Ruttar 4+6, Bresi

se niso vadile. Drugace pa so 2+9, Furlan-ic 1+0, Gombac 3+4, Del Turco 1+1, Marega 7+3, Cella.

Borovci so v svojem prvem uradnem nastopu nekoliko nepričakovano klonili pred sicer okrepljenim četrtoligasem (z igralci C-2 ligaša Prevenireja). Po prvem setu ni kazalo na tak razplet, saj so borovci že z ostrimi servisi povsem nadigrali nasprotnika. Po uvodnem nizu pa se je zataknilo. Nasi igralci so zaigrali precej nihajoče, servis ni bil več tako učinkovit, nasprotnik pa je bilo v igri vse več napak, kar je domaća sesterka izkoristila. V zadnjih dveh setih kljub vodstvu borovcev v nizih z 2:1 so plavi tudi fizično popustili, Club Altura pa je zaslužen zmaga. Poraz sicer ne gre dramatiizirati, Borove fante pa čaka še veliko dela. (Dejan)

Ostali izid 1. kola: Prevenire - Nuova Pallavolo Trieste 3:0 (15:8, 15:3, 15:11). **Prihodnje kolo:** Nuova Pallavolo - Club Altura, Bor Fortrade - Prevenire (28.9. ob 21.00).

Skupina B

Espego - Körtling 3:2 (9:15, 15:10, 15:13, 4:15, 15:11)

ESPEGO: Plesnicar 6+9, Manià 5+1, Lutman 0+0, Devetak 6+7, Soban 4+6, Lukež 0+1, Mucic 0+0, Petejan 14+8, Gravnar, Bri-

sco 4+1, M. Cernic 0+0.

KORTING: Furlanic, Sustersic, Mijot, Veljak, Pertot, Cuk, Micalessi, Drasic, Glavina, Furlani, Ritossa.

Derbi so osvojili gostitelji, vendar so jim bili mlajši gostje povsem enakovredni in bi lahko tudi presenetili. Ze v tretjem setu je namreč združena ekipa Bora in Sloge dosegla visoko vodstvo (11:5 in 13:8), ki pa ga ni znala obdržati do konca. V ključnih trenutkih izenačenega srečanja je pršla na dan večja izkušena Espega, zlasti pa Rajka Petejana. Lahko rečemo, da so bili na koncu bolj zadovoljni poraženci od zmagovalcev, ki so ocenili, da so igrali slabo, nasprotnika pa so pohvalili.

Ostali izid 1. kola: Torriana - Acli Ronchi 3:0 (15:2, 15:7, 15:2). **Prihodnje kolo:** Acli Ronchi - Sloga (27.9. ob 20.30), Espego - Torriana (jutri ob 20.00).

Skupina C

Pradamano - Olympia 0:3 (3:15, 7:15, 12:15)

OLYMPIA: A., J. in S. Terpin, Gravnar, Maraz, Dorni, Pintar, Seni, Ferfolja, Komjanc.

Nastop v Pradamanu je bil za Olympio le lažji trening. Udamna sesterka A., S. in J. Terpin, Maraz, Dorni in Gravnar je v prvem setu dobesedno zmlela furlanskega četrtoligasa. Zaradi prelahke zmage v tem setu so goriski odbojkarji nato nekoliko popustili, trener Rinaldo Dorni je poslal na igrišče tudi vse ostale in tekma je bila za spoznanje bolj izenačena, vendar pa zmaga Olympie

ni bila nikdar pod vprasajem. V članski ekipi sta uspešno debitirala Nikolaj Pintar in Patrik Seni.

Ostali izid 1. kola: Volley ball Udine - Natisonia 0:3 (5:15, 14:16, 10:15). **Prihodnje kolo:** Olympia - VBU Videm (28.9. ob 20.30), Pav Natisonia - Pradamano.

ŽENSKO

Skupina A

Sloga - Altura 3:2 (14:16, 15:12, 15:11, 4:15, 16:14)

SLOGA: Babudri, Ban, Blazina, Furlan, Grgič, Kalc, Kocjančič, Mauro, Molassi, Sosis, Tensi.

Mlade slogasice so prijetno presenetile in premagala starejše nasprotnice Aalture, ki bodo njihov tekmeč tudi v prvenstvu D lige. V soboto so se na igrišču zvrstile vse igralko in to z različno kombinacijo v vsakem setu. V Sloginih vrstah je nekoliko pesal le sprejem, kar pa je povsem razumljivo, saj tega elementa igralko letos se niso vadile.

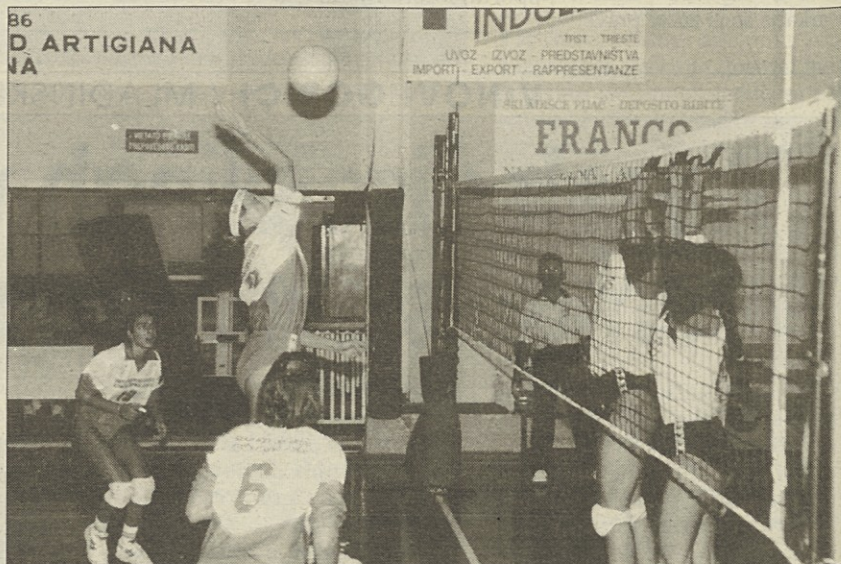
Zmaga slogasic bi bila lahko se izdatnejša, ce se jim ne bi izmuznil prvi set, v katerem je bila Altura sicer stalno v vodstvu, a jo je Sloga ujela pri 14. točki, naprej pa ji ni uspelo priti. (Inka)

Prihodnje kolo: Sgt - Sloga (jutri ob 21.00), Altura - Virtus.

Skupina B

Sokol - Val 2:3 (11:15, 15:5, 15:12, 11:15, 12:15)

SOKOL: L. in T. Masten, Vidali, Visin-

tin, Marucelli, Lupinc, Kosmina, Semec, Ban, Svara, Skerk.

VAL: Braini 0+1, Zavaddal 3+1, Miklus 3+3, Blasizza 0+1, Mo. Tomasin 15+13, Visintin 3+9, Cernic 10+5, Mo. Tomasin 16+5, Pavio 0+0.

Združeni goriski ekipi je prvič po osmih letih uspelo zmagati v Nabrezini. Prvi ženski pokalni derbi sezone (na sliki) je bil dopadljiv in borben.

»V nasi igri je bilo se prevel napak, kar pa je razumljivo, saj smo spremenili sistem igre v obrambi in bloku. Zadovoljen pa sem z borbenostjo svojih igralk.« je nastop ocenil trener Goricanek Zoran Jerončic.

»Glede na to, da smo sele v začetni fazi priprav in da tokrat na klopi ni bilo našega trenerja, kar se je precej poznalo, smo lahko se kar zadovoljne,« pa je povedala Sokolova igralka Lara Masten.

Prihodnje kolo: Val - Volley club Trzic (28.9. ob 20.30)

Skupina C

Olympia Cerimpex - Torriana 0:3 (11:15, 10:15, 10:15)

OLYMPIA: M. in V. Cernic, Bulfoni, Braini, H. in K. Corsi, Zotti, Princi, Nardin, Brisco.

Igralke Olympie so trdo pristale v tretjeligasko stvarnost. Nasprotnik, s katerim se bodo pomerile tudi v C2 ligo, je zaslužen zmagal in Goricanam zadal prvi poraz na uradni tekmi po dvanajstih mesecih.

»Torriana se je menda zelo okrepila in upravičeno meri zelo visoko. S svojo odlično igro, posebno v obrambi, nas je presenetile. Pravzaprav niti nismo igrale slabo. Tekma je bila lepa, mi pa smo naredile dvakrat več napak kot one,« je povedala trenerka Olympie Miranda Kristancic.

Ostali izid 1. kola: Farra - Morarese 3:0 (15:13, 15:13, 15:10). **Prihodnje kolo:** Torriana - Farra, Morarese - Olympia (28.9. ob 19.30).

Prvi del 28. 10. 1995	1. KOLO	Povratni del 17. 02. 1996
--------------------------	----------------	------------------------------

	IMSA - CARPI	
	SEDICO BL - BUSSOLENGO	
	COLLECCHIO - CONCESIO	
	CUS MODENA - CAVRIAGO	
	ASOLA - PORDENONE	
	ISOLA VR - SAN MIGUEL	
	MARCONI RE - SASSUOLO	

Prvi del 4.11. 1995	2. KOLO	Povratni del 24. 02. 1996
------------------------	----------------	------------------------------

	PORDENONE - CUS MODENA	
	CONCESIO - SEDICO BL	
	CARPI - MARCONI RE	
	BUSSOLENGO - COLLECCHIO	
	SASSUOLO - ISOLA	
	SAN MIGUEL - ASOLA	
	CAVRIAGO - IMSA	

Prvi del 11. 11. 1995	3. KOLO	Povratni del 2. 03. 1996
--------------------------	----------------	-----------------------------

	IMSA - CONCESIO	
	CARPI - BUSSOLENGO	
	ISOLA - CUS MODENA	
	ASOLA - SASSUOLO	
	COLLECCHIO - CAVRIAGO	
	SEDICO BL - SAN MIGUEL	
	MARCONI RE - PORDENONE	

Prvi del 18. 11. 1995	4. KOLO	Povratni del 9. 03. 1996
--------------------------	----------------	-----------------------------

	BUSSOLENGO - IMSA	
	CONCESIO - CARPI	
	CUS MODENA - ASOLA	
	PORDENONE - ISOLA	
	SASSUOLO - COLLECCHIO	
	CAVRIAGO - SEDICO	
	SAN MIGUEL - MARCONI RE	

Seznam nastopajočih moštev v moški odbojkarški B2 ligi
Volley Pordenone; Univ Mobirolo Carpi Modena; CUS
Modena; Cer. Provenza Sassuolo Modena; Il Cervo Col-
lecchio PC; Marconi Volley Castelnovo Reggio Emilia;
Me-Cart Caviago RE; Gamma Refin Concesio BS; Cal-
zature Mura Asola MN; Birra San Miguel TN; Volley Sedi-
co Belluno; Boomerang Bussolengo Verona; Red Level
Isola Verona; Imsa Gorica.
Domače tekme bodo odbojkarji Imse odigrali v štan-
dreški telovadnici, s pričetkom ob 20.30.

MOŠKA
ODBOJKARSKA

Prvi del 25. 11. 1995	5. KOLO	Povratni del 16. 03. 1996
--------------------------	----------------	------------------------------

	CONCESIO - BUSSOLENGO	
	ISOLA - ASOLA	
	IMSA - SAN MIGUEL	
	CARPI - PORDENONE	
	SEDICO BL - SASSUOLO	
	MARCONI RE- CAVRIAGO	
	COLLECCHIO - CUS MODENA	

Prvi del 2. 12. 1995	6. KOLO	Povratni del 23. 03. 1996
-------------------------	----------------	------------------------------

	CAVRIAGO - BUSSOLENGO	
	SASSUOLO - CONCESIO	
	SAN MIGUEL - CARPI	
	CUS MODENA - IMSA	
	PORDENONE - SEDICO	
	ISOLA - COLLECCHIO	
	ASOLA - MARCONI RE	

Prvi del 9. 12. 1995	7. KOLO	Povratni del 30. 03. 1996
-------------------------	----------------	------------------------------

	CONCESIO - CAVRIAGO	
	BUSSOLENGO - SAN MIGUEL	
	IMSA - SASSUOLO	
	COLLECCHIO - PORDENONE	
	MARCONI RE - ISOLA	
	SEDICO BL - CUS MODENA	
	CARPI - ASOLA	

Prvi del 16. 12. 1995	8. KOLO	Povratni del 13. 04. 1996
--------------------------	----------------	------------------------------

	CAVRIAGO - CARPI	
	PORDENONE - CONCESIO	
	SASSUOLO - BUSSOLENGO	
	ISOLA - IMSA	
	SAN MIGUEL - COLLECCHIO	
	CUS MODENA - MARCONI RE	
	ASOLA - SEDICO BL	

Prvi del 6. 01. 1996	9. KOLO	Povratni del 20. 04. 1996
-------------------------	----------------	------------------------------

	CAVRIAGO - SASSUOLO	
	SEDICO BL - MARCONI RE	
	CONCESIO - SAN MIGUEL	
	BUSSOLENGO - ISOLA	
	IMSA - PORDENONE	
	COLLECCHIO - ASOLA	
	CARPI - CUS MODENA	

Prvi del 13. 01. 1993	10. KOLO	Povratni del 27. 04. 1996
--------------------------	-----------------	------------------------------

	SAN MIGUEL - CAVRIAGO	
	MARCONI RE - COLLECCHIO	
	CUS MODENA - CONCESIO	
	PORDENONE - BUSSOLENGO	
	ASOLA - IMSA	
	SASSUOLO - CARPI	
	ISOLA - SEDICO BL	

Prvi del 20. 01. 1996	11. KOLO	Povratni del 4. 05. 1996
--------------------------	-----------------	-----------------------------

	COLLECCHIO - SEDICO BL	
	SAN MIGUEL - SASSUOLO	
	CAVRIAGO - PORDENONE	
	IMSA - MARCONI RE	
	CONCESIO - ASOLA	
	BUSSOLENGO - CUS MODENA	
	CARPI - ISOLA	

Prvi del 27. 01. 1996	12. KOLO	Povratni del 11. 05. 1996
--------------------------	-----------------	------------------------------

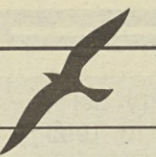
	COLLECCHIO - IMSA	
	PORDENONE - SASSUOLO	
	SEDICO BL - CARPI	
	MARCONI RE - BUSSOLENGO	
	CUS MODENA - SAN MIGUEL	
	ASOLA - CAVRIAGO	
	ISOLA - CONCESIO	

Prvi del 5. 02. 1996	13. KOLO	Povratni del 18. 05. 1996
-------------------------	-----------------	------------------------------

	IMSA - SEDICO BL	
	SAN MIGUEL - PORDENONE	
	CONCESIO - MARCONI RE	
	CARPI - COLLECCHIO	
	SASSUOLO - CUS MODENA	
	CAVRIAGO - ISOLA	
	BUSSOLENGO - ASOLA	

L E S T V I C A - L E S T V I C A

ASOLA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
BUSSOLENGO	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
CARPI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
CAVRIAGO	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
COLLECCHIO	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
CONCESIO	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
CUS MODENA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
IMSA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
ISOLA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
MARCONI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
PORDENONE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
SAN MIGUEL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
SASSUOLO	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
SEDICO BL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26

KOŠARKA / ITALIJANSKA A1 LIGA

Illycaffè je proti Ambrosiani dosegel prvi prvenstveni točki

Pol Bodetto in Shorter pod košema uspešno nadomestila Crudupa

Illycaffè - Ambrosiana 81:77 (37:49)

ILLYCAFFÈ: Gori n.v., Calbini 7 (1:2 p.m., 0:5 za 2 točki, 2:4 za 3 točke), Gironi n.v., Tonut 5 (-, 1:2, 1:2), Guerra 10 (-, 5:6, 0:2), Zamberlan 17 (-, 4:6, 3:6), Pol Bodetto 10 (0:1, 5:6, -), Shorter 25 (9:12, 8:15, 0:1), Piazza 3 (-, -, 1:3), Crudup 4 (-, 2:4, -). Trener: Bernardi.

AMBROSIANA: King 12 (0:2, 6:11, -), Sorrentino 12 (2:3, 5:9, -), Fumagalli 9 (1:2, 1:1, 2:4), Bosa 12 (4:4, 4:9, 0:1), Ragazzi 13 (3:4, 2:6, 2:6), Ansaloni 8 (2:4, 3:9, 0:1), Vargas 4 (-, 2:3, -), Alberti 7 (1:3, 3:3, -), Paci n.v., Agnesi n.v. Trener: Recalcati.

Sodnika: F. in M. Vianello iz Mester

Delni izidi: 9:14 (5), 18:26 (10), 26:36 (15), 53:55 (25), 61:63 (30), 71:71 (35)

50N: nihce

Illycaffè je dosegel svojo prvo prvenstveno zmago in se s tem vsaj začasno rešil iz že koclji-vega položaja. Za sinočnjega nasprotnika Ambrosiano pa se že pišejo hudi časi, saj ostaja brez točk na dnu lestvice. Ob (nepricakovano) veliki izenačenosti prvenstva pa je vsaka zmaga nadvse dragocena.

Tržacani so, kot običajno, začeli zelo slabo in že sredi prvega polcasa so gostje vodili kar z dvanajstimi točkami prednosti (18:30). Domaci igralci so bili neučinkoviti v napadu, kjer je edino Zamberlan zaigral nekoliko bolj zanesljivo, predvsem pa zelo nepazljivi v obrambi, kjer so dopuščali nasprotnikom lahko prodiranje proti košu. Skratka, igra,

kakršno je Illycaffè prikazal v prejšnjih nastopih. Ob zaključku polcasa je publika, ki je tudi tokrat z veliko dozo zaupanja napolnila tržasko sportno palačo, glasno izživljala svoje ljubljence.

Ne vemo, kaj je Bernardi med odmorom rekel svojim varovancem, dejstvo pa je, da so po uvodnem košu gostov z delnim izidom 24:2 v sedmih minutah odločno presli v vodstvo z 61:55. To je tržaska ekipa dosegla brez Crudupa, ki v drugem polcasu zaradi poškodbe sploh ni stopil na igrišče (na nasprotni strani pa je ista usoda doletela dotlej odličnega Fumagallija). V vlogi centra sta torej zaigrala najprej Pol Bodetto, nato pa presenetljivi Shorter (198 cm), ki se v tej vlogi znajde očitno zelo dobro. No, čeprav izgleda skoraj nemogoče, sta ta dva igralca povsem nadigrala nasprotnikova centra Vargas in Kinga, tako da je trener Ambrosiane Recalcati nekaj časa imel na igrišču peterko brez tujcev.

Shorter je bil celo odločilnega pomena za zmago, saj je v dokaj izenačenem finisu dosegel zadnja dva pomembna koša v neposrednem dvoboju s slovitim profesionalcem Staceyem Kingom. Spodbuden je bil tudi nastop Guerre, ki končno ni več skregan s košem. Če pomislimo, da sta se oba igralca med tednom poskovala in je bil njun nastop v dvomu...

Ambrosiana je, kot rečeno, krepko razocarala. Doprinos tujcev je preskromen, Ragazziju tokrat ni slo od rok, tako da sta se

najbolj izkazala mala režiserja Fumagalli in Sorrentino, kar pa je za ekipo, ki meri precej više, premalo.

Tržacane čaka sedaj serija zelo težkih nastopov, saj bodo na tujem igrali s Cagivo, nato pa na domačem igrišču s Scavolinijem in Stefanelom. Se najtežji je nastop s tacas odlično Cagivo, ki je kljub odhodu Komazeca obdržal lansko visoko uvrstitev in je ob odlični igri Tržacana Pozzecca se vedno nepremagana na vrhu razpredelnice. Illycaffè je že v pokalnem tekmovanju s to ekipo prepričljivo izgubil, zato bo zelo zanimivo videti, ali je napredek, ki so ga Tržacani pokazali v sinočnji tekmi, trajan ali pa le muha enodnevnica.

Marko Oblak

Tonut »zabija« med včerajšnjo tekmo (F. Balbi/KROMA)

KOŠARKA / BRESCIALAT V A2 LIGI

Še tretjič uspešen

Brescialat - Rimini 81:79 (35:37)

BRESCIALAT: Fazzi 12, Conti 3, Borsi 6, Davis 27, Sfiligoi 2, Milesi 11, Foschini 5, Mian 9, Giraldi 6.

RIMINI: Scarone 9, Romboli 8, Righetti, Casoli 14, Pezzin 11, Rusin 2, Dallamora 24, Semprini 4, Angeli 7.

PM: Brescialat 11:15; Rimini 8:15. tri točke: Brescialat 8:18 (Fazi 2/4, Conti 0/1, Borsi 2/3, Davis 2/4, Foschini 1/3, Mian 1/3); Rimini 5:16 (Scarone 0/2, Romboli 2/4, Dallamora 2/7, Angeli 1/3).

Goriski Brescialat se je po zmagi proti Riminiju ze polnopravno vključil v boj za napredovanje. Ostal je sam (z Reyerjem) na vrhu lestvice, premagal pa je menda glavnega favorita letosnje A2 lige. Da gre za važno tekmo, je potrdila živčna igra obeh mostev v prvem polcasu (3:2 po petih minutah igre. V 9. minuti je Brescialat vodil z 19:11, to pa je bilo tudi najvišje

vodstvo Goricanov v prvem polcasu. V drugem delu je Rimini z delnim izidom 12:0 povedel z 51:59. tedaj se je k sreči razigral Davis, ki je skoraj sam poskrbel za preobrat in novo, zelo pomembno zmago.

Ostali izidi 3. kola: Reggio Emilia - Tonno Auriga 83:62, Montecatini - Floor PD 96:100, Caserta - Imola 75:71, Banco Sardegna - Menestrello 85:89, Turboair - Jcoplastic 107:101, Reyer Benetke - Polti 67:66.

Vrstni red: Brescialat in Reyer 6, Rimini, Polti Cantù, Reggio Emilia in Floor Padova 4, Banco Sardegna, Montecatini, Menestrello Modena, Imola, Juve Caserta, Jcoplastic in Auriga Trapani

Prihodnje kolo (1. 10.): Montecatini - Reggio Emilia, Polti - Rimini, Jcoplastic, Imola, Menestrello Brescialat, Turboair - Caserta, Floor - Trapani, Reyer Benetke - Banco Sardegna.

KOŠARKA / 3. KOLO A1 LIGE

Dvojica na vrhu

Poraz Stefanela na domačem igrišču

Po 3. kolu A1 lige sta ostali na vrhu lestvice le se bolonjski Buckler in Cagiva iz Vareseja, brez osvojene zmage pa je le milanska Ambrosiana. Od včerajšnjih izidov vsekakor preseneča domači poraz milanskega Stefanela.

Stefanel - Teamsystem 86:89

Milanski Stefanel je na domačem igrišču doživel hud spodrsilaj proti enemu izmed neposrednih nasprotnikov za prestop v visjo ligo. Tekma je bila izredno izenačena do konca. 15 sekund pred koncem je Djordjević uspešno izvedel oba prosta meta in povedel svojo ekipo na 87:85. Gregor Fucca je imel 4 sekunde pred koncem možnost, da stanje izenači. Realiziral pa je le enega od dveh prostih metov in zmaga je takošla v Bologno. Pri gostih je bil najboljši Djordjević, saj je odlično vodil igro svoje ekipe, plega tega je dosegel tudi 27 točk. Najuspešnejši strelec za domačo mostvo je bil Bodirosa z 22 točkami. Blackman je dal 18, Fucca pa 15 točk.

Benetton - N. Tirrena 90:84

Vse je kazalo, da bo domače mostvo zlahka zmagalo, presenetljiva rimska ekipa pa je močno reagirala in 45 sekund pred koncem celo postavila pod vprašaj zmago gostiteljev, ki so vodili le se s 4 točkami razlike (85:81). Vecja izkušnost domaćih kosarkarjev pa je le pršla na dan in tudi zmaga je ostala doma. Pri domačem mostvu je največ pokazal American Williams (26 točk). Zelo učinkovit je bil tudi Pitts z 20 točkami. Pri gostih se je spet izkazal Argentinec Sconochini (21), dobro pa je zaigral American Embry (20).

Mash - Cagiva Varese 76:92

Mostvo iz Vareseja vse bolj preseneča. Gostje so si zagotovili zmago že po prvem polca-

su, ko so vodili z 52:36. Oba Američana Cagive Petruska in Edwards sta igrala odlično in sta bila skoraj nepogresljiva pri metu na koš. Petruska je dosegel 25, Edwards pa 28 točk. Tržacan Pozzecca je dobro vodil svojo ekipo in dal 6 točk. Pri gostiteljih pa je največ točk dosegel Lorthridge (20).

Siena - Olitalia Fo 70:69

Po skoraj dramatičnem srečanju je ekipa iz Siene osvojila svoji prvi prvenstveni točki. Vse je kazalo, da bodo gostitelji spet ostalih praznih rok, saj je Niccolai 8 sekund pred koncem povedel goste v vodstvo. American Mills pa je prav ob zvoku sirene dosegel zmagoviti kos. Sicer pa je bil glavni junak tekme Američan Siene Turner, ki je imel kar 12 skokov in je dosegel 26 točk.

Viola RC - Madigan 91:85

Kosarkarji Viole so se 5 minut pred koncem vodili s 15 točkami razlike, nato pa so dovolili gostom, da so se nevarno približali na 6 točk (83:76). Naposled pa so se le zbrali in z odličnim Sandersonom (24 točk). Najboljši strelec srečanja pa je bil gostujoči kosarkar Ancilotto, ki je dosegel 31 točk.

Buckler - Scavolini 104:91

Kot je bilo pričakovati, je bolonjski Buckler povsem zaslužen premagal tudi Scavolini in je tako se naprej na vrhu razpredelnice.

Vrstni red po 3. kolu: Buckler Bologna in Cagiva Varese 6; Teamsystem Bologna, Nuova Tirrena Rim, Benetton Treviso in Viola Reggio Calabria 4; Olitalia Forlì, Stefanel Milan, Scavolini Pesaro, Illycaffè Trst, Mens Sana Siena, Mash Verona in Madigan Pistoia 2; Ambrosiana Milan 0.

Prihodnje kolo (1.10.): Teamsystem - Benetton, Cagiva - Illycaffè, Scavolini - Stefanel, Nuova Tirrena - Mash, Mens Sana - Buckler, Ambrosiana - Madigan, Olitalia - Viola.

ATLETIKA / V CANNESU

M. Macchiut izboljšala osebni rekord (13,83)

CANNES - Na atletskem troboju med clanskimi reprezentancami Italije, Francije in Ukrajine je Margareth Macchiut (na sliki) v teku na 100 m z ovirami dosegla nov osebni rekord. S časom 13,83 je zasedla tretje mesto, s časom 13,34 pa je zmagala Tuzizjeva. V Cannesu je nastopila tudi kopjasica Claudia Coslovich, ki pa je po-

trdila trenutno slabo formo in s skromnim metom 51,82 m pristala na zadnjem mestu. Zmagala je Francozinja Auzeil z metom 63,16, druga pa je bila Italijanka Dallona (57,26).

Končni vrstni red, zenske: 1. Ukrajina 152, 2. Francija 116, 3. Italija 108. Moski: 1. Italija 181, 2. Francija 140, 3. Ukrajina 120.

ODBOJKA / A1 LIGA

Favoriti v prvem kolu niso imeli večjih težav

Najvisja moška odbojarska liga v Italiji se je v soboto začela z zmago modenske Daytone v vnaprej igrani tekmi proti neapeljskemu novincu, včeraj pa nadaljevala z uspehi vseh ostalih favoritov v boju za nastop v končnici.

Sisley in Alpitour sta zmagala brez izgubljenega seta, ostali pa so imeli nekaj več težav. Edilcuogi, Gabeca in Parma so namreč zmagali po stiri setih, zanimivo pa je, da so vsi trije nasprotniku prepustili drugi niz, v zadnjih dveh pa ga zato se bolj poteptali.

Izidi 1. kola: Jean Hatù Bologna - Sisley Treviso 0:3 (5:15, 8:15, 11:15), Alpitour Cuneo - Lube Banca Marche 3:0 (16:14, 15:13, 15:9), ComCavi - Las Daytona 0:3 (4:15, 10:15, 4:15), Wuber Schio - Edilcuoghi Ravenna 1:3 (11:15, 16:14, 7:15, 13:15),

Gabeca Galatron Montichiari - Gioia del Colle 3:1 (11:15, 15:11, 15:9, 15:5), MTA Padova - Cariparma Parma 1:3 (14:16, 15:9, 6:15, 5:15).

Mary Pierce prvič zmagala na Japonskem

TOKIO - Druga nosilka Francozinja Mary Pierce je zmagovalka teniskega turnirja v Tokiu (nagradni sklad 430.000 dolarjev), potem ko je v finalu s 6:3 in 6:3 premagala drugo igralko na svetu, Spanko Arantxo Sanchez Vicario. Piercovi je to druga zmaga proti Spanki, zato je bila po srečanju zelo zadovoljna: »Arantxa je bila danes zelo trd nasprotnik, tako da sem morala dati vse od sebe in sem zelo srečna s svojo prvo zmago na Japonskem«. Francozinja je za zmago prejela 79.000 dolarjev

KOŠARKA / SLOVENSKA KOŠARKARSKA LIGA

Derbija pripadla gostiteljema

LJUBLJANA - V četrtem krogu A-1 slovenske kosarkarske lige sta bila na sporedu derbija ekip, katerim se je pred začetkom prvenstva dajalo največ možnosti za končni uspeh. V Ljubljani je branilec naslova Smelt Olimpija z veliko težavo ugnal vedno neugodni mariborski Satex, ki je v drugem delu dolgo časa vodil s 5-6 kosi, a je na koncu prvakom, predvsem po zaslugi Gorenca, ki je dosegel 27 točk, le uspelo. Najboljši igralec Mariborčanov je bil nekdanji ljubljanski »adut«, reprezentant Slavko Kotnik, ki je dosegel 22 točk.

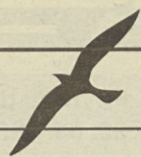
Se bolj »čuden« pa je bil potek srečanja v Mariboru, kjer so Polzelani se do 30. minute vodili z 18. kosi, na koncu pa so se vseeno veselili domači, za preobrat pa je bil najbolj zaslužen veteran Vojko Bratusek.

V Litiji in Domzalah so malce ne- pričakovano slavili gostje. Ljubljanskega Litostroja je predvsem po zaslugi Razića in Stepanie uspelo premagati novince Iskra Litus, ki ni znala zadržati prednosti do konca srečanja. V Domzalah pa je domaći Helios drago stala neresna in podcenjevalna igra, saj

so Kranjčani tako dosegli prvo zmago v letosnjem prvenstvu. Zelo razburljivo pa je bilo v Rogaski Slatini, kjer je domaćim kosarkarjem uspelo ubraniti zadnji napad in tesno premagati Interior. Zanimivo je tudi to, da je imela Rogaska po prvem delu že 18 točk naskoka, vendar so jih gostje v slabih desetih minutah ujeli. Najboljši strelec domaćinov je bil Jurković z dvajsetimi kosi, pri gostih pa neustavljivi Ivo Nakić s 30. V Postojni je Republika prepričljivo izgubila z novincem Idrijo, čeprav je dosegel Hrvat Teo Cizmić 25 kosev.

Izidi 4. kroga A-1 SKL: Helios - Triglav 70:77 (32:32), Smelt Olimpija - Satex 85:73 (41:39), Iskra Litus - Litostroj 63:73 (36:33), BW Maribor - Kovinotehna Savinjska Polzela 90:84 (39:54), Rogaska Donat Mg - Interior 85:84 (47:29), Republika - Idrija 76:85 (32:51).

Vrstni red: Kovinotehna Savinjska Polzela, Smelt Olimpija in BW Maribor po 7, Idrija, Interior, Helios, Litostroj in Rogaska Donat Mg po 6, Satex, Republika, Iskra Litus in Triglav po 5. (V. M.)

AVTOMOBILIZEM / DIRKA ZA VN PORTUGALSKE V ESTORILU

David Coulthard je končno prišel do prve zmage

Na lestvici ima sedaj Schumacher 17 točk pred Hillom - Nesreča Katajame

ESTORIL - Davidu Coulthardu je končno uspelo. Po treh najboljših startnih položajih, a z obilico smole v letošnji sezoni, je na dirki za VN Portugalske le uspel doseči svojo prvo zmago v formuli 1. Drugi je bil Michael Schumacher, tretji pa Damon Hill, ki tako v skupnem seštevku za Nemcem zaostaja že za 17 točk.

Dirka se je začela z nesrečo, ki bi bila za Japonca

Ukija Katajama prav lahko usodna. Takoj po startu je trečil z Italijanom Luco Badoerjem, nakar je po zraku poletel v zaščitno ograjo, od tu pa nazaj na stezo, kjer je po številnih akrobacijah pristal z glavo navzdol. Po podatkih iz bolnišnice Katajama ni utrpel težjih poškodb, vseeno pa so ga obdržali na opazovanju.

V ponovljenem startu je Coulthard zlahka ubranil najboljši startni položaj, na

drugo mesto pa se je prebil Schumacher, ki je prehitel Hilla. Ostali dirkaci iz ospredja so ohranili svoje položaje s treninga, razen Heinza Haralda Frentzna, ki je moral startati iz ozadja, ker v ogrevalnem krogu ni uspel speljati skupaj z ostalimi. Coulthard je mirno vozil v tempu, ki mu Schumacher ni mogel slediti, Hill pa tudi ni mogel mimo Nemca. Po prvih postankih v boksu je Hill za Nemcem se bolj zaostal, saj je bil njegov postanek kar za devet sekund daljši od Schumacherjevega. Hilla je ob povratku na progo dolgo zadrževal se Jean Alesi, tako da je njegov zaostanek za Schumacherjem narasel na velikih 22 sekund. Da prednost v resnici le ni bila tako velika, se je izkazalo kasneje, saj sta Schumacher in Coulthard v boks zavila se dvakrat, Hill pa le enkrat.

LESTVICA	
1. M. Schumacher (Nemčija)	72
2. D. Hill (Vel. Brit.)	55
3. D. Coulthard (Vel. Brit.)	39
4. J. Herbert (Vel. Brit.)	38
5. J. Alesi (Francija)	34
6. G. Berger (Avstrija)	28
7. H.H. Frentzen (Nemčija)	15
8. M. Hakkinen (Finska)	11
9. M. Blundell (Vel. Brit.)	10
10. O. Panis (Francija)	8
R. Barrichello (Brazilija)	8

(VB, Williams) +22.121, 4. Berger (Avt, Ferrari) +1:24.879, 5. Alesi (Fra, Ferrari) +1:25.429, 6. Frentzen (Nem, Sauber), 7. Herbert (VB, Benetton), 8. Brundle (VB, Ligier), 9. Blundell (VB, McLaren), 10. Irvine (VB, Jordan),

11. Barrichello (Bra, Jordan), 12. Boullion (Fra, Sauber) vsi +1 krog, 13. Salo (Fin, Tyrrell) +2, 14. Badoer (Ita, Minardi), 15. Inoue (Jap, Footwork) oba +3, 16. Diniz (Bra, Forti) +5, 17. Moreno (Bra, Forti) +7.

Lestvica konstruktorji: 1. Benetton 100, 2. Williams 88, 3. Ferrari 62, 4. McLaren 21, 5. Sauber 18. (S. D.)

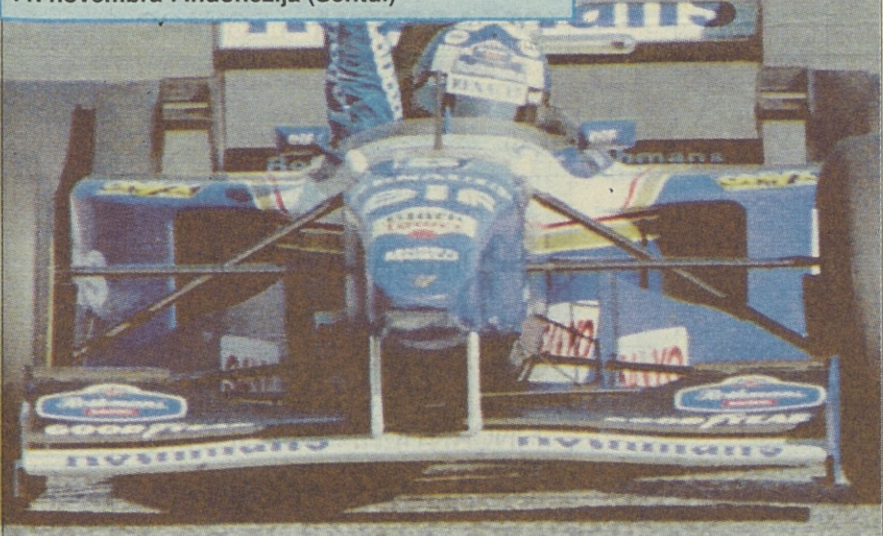
rat. Ko so vsi trije opravili s postanki, je bil v vodstvu Coulthard pred Hillom in Schumacherjem, vsi pa so vozili v razmaku desetih sekund. Schumacher je s svežimi kolesi Hilla hitro ujel in ga na najpočasnem delu dirkališča ob zaviranju tudi prehitel. S tem je svojo najpomembnejšo nalogo na tej dirki opravil in Coultharda na prvem mestu niti ni poskušal napasti. Zaradi zelo majhnega izpada (od boljših je odstopil le Häkkinen z McLarnom) pri točkah tokrat ni bilo prostora za »eksotična mostva«. Na četrto in peto mesto sta se uvrstila oba ferrarija z Bergerjem in Alesijem, zadnjo točko pa je po se eni izvrštni predstavi osvojil Frentzen z Sauberjem.

Hill je po dirki dejal, da realno gledano nima več možnosti za naslov. »Moral bi se zgoditi čudež,« je svoje možnosti ocenil Anglež. Schumacher pa po drugi strani ostaja previden: »Do konca so se stiri dirke in se vse se lahko zgodi,« meni svetovni prvak. Naslednja dirka bo že v nedeljo na Nurburgringu v Nemčiji za VN Evrope.

Izidi: (71 krogov, 309.545 kilometrov): 1. Coulthard (VB, Williams) 1:41:52.145 (povprečna hitrost 182.319 km/h), 2. Schumacher (Nem, Benetton) +7.248, 3. Hill

ESTORIL - Včeraj so objavili spored dirk Formule 1 za leto 1996. Na sporedu bo 17 dirk:

- 10. marca: Avstralija (Melbourne)
- 31. marca: Brazilija (Sao Paulo)
- 7. aprila: Argentina (Buenos Aires)
- 21. aprila: Pacifik (Aida - Japonska)
- 5. maja: San Marino (Imola)
- 19. maja: Monaco (Montecarlo)
- 2. junija: Španija (Barcelona)
- 16. junija: Kanada (Montreal)
- 30. junija: Francija (Magny-Cours)
- 14. julija: Anglija (Silverstone)
- 28. julija: Nemčija (Hockenheim)
- 4. avgusta: Madžarska (Budimpešta)
- 25. avgusta: Belgija (Spa-Francorchamps)
- 8. septembra: Italija (Monza)
- 22. septembra: Portugalska (Estoril)
- 10. oktobra: Japonska (Suzuka)
- 11. novembra: Indonezija (Sentul)

David Coulthard slavi svojo prvo letošnjo zmago (Telefoto AP)

MOTOCIKLIZEM

VN Argentine: Doohan znova svetovni prvak

Dirko pred koncem ima že 31 točk prednosti

BUENOS AIRES - Tridesetletni Avstralec Michael Doohan je včeraj z zmago na predzadnji dirki motociklistov za svetovno prvenstvo v Buenos Airesu ubranil naslov svetovnega prvaka v kraljevskem razredu. Po sedmi letošnji zmagi ima Doohan eno dirko pred koncem SP nedosegljivih 31 točk prednosti pred rojakom Darylom Beattiejem. Slednji je bil včeraj drugi in si je s tem pred zadnjo dirko v Barceloni zagotovil drugo mesto. Tretje mesto si je s tretjim mestom zagotovil Italijan Luca Cadalora.

Sedem letos je v četrtliterskem razredu zmagal tudi Max Biaggi, ki si je naslov zagotovil že na prejšnji dirki, pred Tecujo Harado in rojakom Dorianom Rombonijem.

V razredu do 125 ccm je svojo prvo zmago dosegel 22-letni Španec Emilio Alzamora pred Japoncem Masakijem Tokudomejem in Nemcem Dirkom Raudiesom. Naslov prvaka je osvojil Japonec Harucika Aokitock pred rojakoma Kazutom Sakato (127) in Akio Saitom (118).

Izidi - do 250 ccm (108.750 km): 1. Biaggi (Ita, Aprilia) 44:48.738 (145.607 km/h), 2. Harada (Jap, Yamaha) 44:48.942, 3. Romboni (Ita, Honda) 44:55.821, 4. Jacques (Fra, Honda) 44:56.418, 5. Ruggia (Fra, Honda) 44:56.604; vrstni red po 12 dirkah: 1. Biaggi 258, 2. Harada 200, 3. Waldmann 187, 4. Okada 127, 5. Ruggia 112, 6. N. Aoki 95; do 500 ccm (117.450 km): 1. Doohan (Avs, Honda) 47:30.236 (148.346 km/h), 2. Beattie (Avs, Suzuki) 47:32.529, 3. Cadalora (Ita, Yamaha) 47:39.270, 4. Criville (Spa, Honda) 47:40.911, 5. Capirossi (Ita, Honda) 47:51.824; vrstni red po 12 dirkah: 1. Doohan 235, 2. Beattie 204, 3. Cadalora 176, 4. Criville 141, 5. Itoh 107, 6. Puig (Spa) 99.

KOLESARSTVO / DIRKA PO ŠPANJI

Jalabert brez težav

MADRID - Francoz Laurent Jalabert je po dobrih predstavah v letošnjem letu zaslužen postal znagovalec tretje največje kolesarske dirke na svetu, španske Vuelte. Jalabert se je po hudi nesreči na lanskem Touru na kolesarske steze vrnil kot popoln kolesar, saj je poleg sprinterskih sposobnosti, razvil tudi tehniko vožnje v gorah, edina slaba stran pa so kronometrijske preizkušnje.

Jalabert je ob odsotnosti nekaterih najboljših krojil potek dirke od tretje etape, ko je oblekel rumeno majico, pa do cilja v Madridu. Njegova prednost pred drugouvrščenim Špancem Abrahamom Olanom je na koncu znašala 4 minute in 22 sekund, poleg skupne zmage pa je Jalabert osvojil tudi nagrado za najboljšega gorskega kolesarja, zbral največ točk v tekmovalstvu za najbolj borbenega kolesarja in si ob tem privozil tudi pet etapnih zmag. Prelomna točka na letošnji Vuelti je bil prav Jalabertov pobeg v gorovju Avila v

osmi etapi, pridobljeno prednost iz tega podviga pa je do konca vztrajno povečeval. K njegovemu uspehu je močno pripomogla tudi ekipa ONCE, ki je v skupnem ekipnem seštevku prepričljivo zmagala.

Njegov glavni nasprotnik, domačin Abraham Olano, je sicer dobil obe kronometrijski preizkušnji, vendar velikega zaostanka ni mogel zmanjšati.

Izidi 21. etape (168 km, Alcala de Henares - Madrid): 1. Wüst (Nem - Castellblanch) 4:14.59, 2. Skibby (Dan - Verzekeeringe), 3. Wesemann (Nem - Telekom), v času zmagovalca; Končni vrstni red: 1. Jalabert (Fra - ONCE) 95:30.33, 2. Olano (Spa - Mapei) + 4.22, 3. Bruyneel (Bel - ONCE) + 6.48, 4. Mauri (Spa - ONCE) + 8.04, 5. Virenque (Fra - Lotus) + 11.38, 6. Pistore (Ita - Polti) + 11.54, 7. Garcia (Spa - Banesto) + 13.50, 8. Clavero (Spa - Artiach) + 15.03, 9. Bartoli (Ita - Saeco) + 19.14, 10. Della Santa (Ita - Mapei) +19.42.

ODBOJKA / ŽENSKO EP

Nizozemska - Italija 3:0

ARNHEM - Tudi drugi dan ženskega odbojkarškega EP je minil brez presenečenj.

V najbolj pomembnem srečanju dneva je Nizozemska nadigrala Italijo. Gostiteljice prvenstva so odlično servirale, v obrambi pa ujele veliko število žog. »Azzurre« so popustile brz, ko se jim je začelo zatikati in potrdile, da so psihološko zelo nestabilne. Če se se želijo uvrstiti v polfinalni del, morajo zdaj nujno premagati Hrvasko, kar pa bo zanje vse prej kot lahko. Dosedanji izidi:

Skupina A (Groningen): 1. dan - Nemčija - Ukrajina 3:1 (15:6, 14:16, 15:8, 15:10), Belorusija - Poljska 3:1 (15:6, 15:8, 12:15, 15:12), Rusija - Latvija 3:0 (15:5, 15:4, 15:1). 2. dan - Nemčija - Belorusija 3:1 (12:15, 15:11, 1:6,

15:4), Ukrajina - Latvija 3:1 (15:9, 15:3, 14:16, 15:5), Poljska - Rusija 0:3 (12:15, 7:15, 10:15). **Vrstni red:** Rusija in Nemčija 4, Belorusija in Ukrajina 2, Poljska in Latvija 0. **Danes:** Belorusija - Ukrajina, Rusija - Nemčija, Latvija - Poljska.

Skupina B (Arnhem): 1. dan - Nizozemska - Bolgarija 3:1 (15:9, 15:9, 8:15, 15:10), Italija - Češka 3:1 (9:15, 15:8, 17:15, 15:6); Hrvaska - Turcija 3:0 (15:10, 15:6, 15:10). 2. dan - Nizozemska - Italija 3:0 (15:10, 15:3, 15:5), Bolgarija - Hrvaska 1:3 (9:15, 8:15, 15:12, 11:15), Češka - Turcija 3:2 (15:7, 9:15, 11:15, 15:2, 21:19). **Vrstni red:** Nizozemska 4, Hrvaska 4, Italija in Češka 2, Turcija in Bolgarija 0. **Danes:** Italija - Bolgarija, Hrvaska - Češka, Turcija - Nizozemska.

TENIS / POLFINALNI TEKMI DAVISOVEGA POKALA

V finalu Rusija in ZDA

Rusi so presenetljivo premagali Nemčijo, Američani pa odpravili Švede

MOSKVA, LAS VEGAS - V finalne teniskega tekmovanja za Davisov pokal so se uvrstile Združene države Amerike in Rusija. Ruska reprezentanca je v Moskvi presenetljivo premagala Nemce, ki so po prvem dnevu ze vodili z 2:0, Američani pa so po pričakovanju odpravili Švede, odločilno tretjo točko pa je prispeval Todd Martin, ki je premagal Thomasa Enqvista.

Michael Stich ni izkoristil kar devet zaključnih žog, ki bi nemško teniško reprezentanco popeljal v finale. Potem ko je popolnoma izčrpani Boris Becker moral odpovedati nastop proti Jevgeniju Kafelnikovu in ga je zamenjal Bernd Karbacher, Stich v odločilnem dvoboju ni zdržal pritiska. Nemec je s 4:6, 6:1, 6:1, 3:6 in 12:14 izgubil proti Andreju Česnokovu.

V finalu se bo Rusija od 1. do 3. decembra pomerila z ZDA. Po vodstvu Amerikanov z 2:0 sta v igri dvojic slavila Šveda Stefan Edberg in Jonas Björkman, ven-

dar pa je Todd Martin, ki je zamenjal poškodovanega Andreja Agassija, postavil stvari na pravo mesto.

Izidi:

Svetovna skupina - polfinale:

Rusija - Nemčija 3:2 - Česnokov - Becker 7:6 (7:4), 3:6, 6:7 (3:7), 5:7; Kafelnikov - Stich 1:6, 6:4, 3:6, 4:6; Kafelnikov-Olhovski - Becker-Stich 7:6 (7:3), 6:4, 2:6, 6:7 (5:7), 7:5; Kafelnikov - Karbacher 6:1, 7:6 (7:5), 6:2; Česnokov - Stich 6:4, 1:6, 1:6, 6:3, 14:12.

ZDA - Švedska 3:1 - Sampras - Enqvist 6:3, 6:4, 3:6, 6:3; Agassi - Wilander 7:6 (7:5), 6:2, 6:2; Martin-Stark - Edberg-Björkman 3:6, 4:6, 4:6; Martin - Enqvist 7:5, 7:5, 7:6 (7:2).

Za obstanek:

Nova Zelandija - Švica 1:4 - Steven - Hlasek 6:7 (2:7), 4:6, 4:6; Downs - Rosset 2:6, 4:6, 1:6;

Downs-Hunt - Hlasek-Rosset 6:7 (5:7), 1:6, 1:6; Hunt - Rosset 2:6, 2:6; Downs - Hlasek 6:3, 6:4.

Indija - Hrvaska 3:2 Paes - Hirszon 6:3, 6:3, 6:4; Bhupathy - Ivanišević 4:6, 4:6, 4:6; Paes-Bhupathy - Ivanišević-Hirszon 4:6, 7:5, 6:3, 7:6 (7:3); Paes - Ivanišević 6:7, 4:6, 7:6, 6:4, 6:1; Bhupati - Hirszon 6:7 (4:7), 6:3, 4:6

Mehika - Španija 2:1 - Herrera - Bruguera 3:6, 6:4, 6:3, 1:6, 1:6; Lavallo - Berasategui 7:6 (8:6, 7:6 (7:2), 6:3; Lavallo-Lozano - E. Sanchez-Vicario-Casal 6:2, 3:6, 7:6 (7:5) 1:6, 6:4.

Češka - Zimbabve 4:1 Korda - W. Black 4:6, 7:5, 6:3, 2:6, 6:4; Ulihrach - B. Black 6:3, 6:4, 6:1; Suk-Vacek - B. Black-W. Black 6:1, 3:6, 6:3, 2:6, 6:8; Korda - B. Black 7:6 (11:9), 5:7, 6:4, 7:5; Ulihrach - W. Black 7:5, 6:1.

Madžarska - Avstralija 3:2 -

Noszaly - Philippoussis 1:6, 2:6, 3:6; Krocso - Woodbridge 5:7, 6:2, 6:3, 6:1; Markovits-Koves - Woodbridge-Woodforde 6:1, 7:6 (7:4), 0:6, 3:6, 2:6; Noszaly - Woodbridge 6:7 (4:7), 6:3, 1:6, 6:2, 7:5; Krocso - Philippoussis 6:4, 6:4, 3:6, 6:3.

Maroko - Francija 0:5 - Halami - Pioline 6:7 (5:7), 6:1, 6:7 (5:7), 4:6; El Aynaoui - Boetsch 7:5, 7:5, 5:7, 4:6, 0:6; Arazi-Arazi - Boetsch-Forget 3:6, 2:6, 2:6; Arazi - Gormard 6:7 (4:7), 7:6 (7:2), 4:6; El Aynaoui - Pioline 4:6, 4:6.

Norveška - Belgija 0:5 - Koll - van Herck 3:6, 1:6, 2:6; Ruud - Norman 6:7 (5:7), 4:6, 3:6; Pedersen-Ruud - De Wulf-Norman 6:7 (5:7), 1:6, 4:6; Ruud - van Herck 6:3, 1:6, 4:6; Koll - Norman 6:7 (5:7), 6:7 (3:7).

Venezuela - Danska 2:3 - Ruah - Fetterlein 1:6, 2:6, 2:6; Mehika - Španija 2:2 - Lavallo - Bruguera 3:6, 7:6 (7:2), 6:1, 2:6, 4:6.

Prvi del 28. 10. 1995			1. KOLO			Povratni del 17. 02. 1996		
	S.GIUSTINA - SOČA SOBEMA			VIVIL - KOIMPEX			MOGLIANO - CESSALTO	
	FINCANTIERI - FOSSO'			PALL. TS - PONTE ALPI			LEGNAGO - POVOLETTO	
	NOVENTA - LAGUNA TV							

Prvi del 4.11. 1995			2. KOLO			Povratni del 24. 02. 1996		
	PONTE ALPI - FINCANTIERI			CESSALTO - VIVIL			SOČA SOBEMA - NOVENTA	
	KOIMPEX - MOGLIANO			LAGUNA TV - LEGNAGO			POVOLETTO - PALL. TS	
	FOSSO' - S.GIUSTINA							

Prvi del 11. 11. 1995			3. KOLO			Povratni del 2. 03. 1996		
	S. GIUSTINA - CESSALTO			SOČA SOBEMA - KOIMPEX			LEGNAGO - MONFALCONE	
	PALL. TS - LAGUNA TV			MOGLIANO - FOSSO'			VIVIL - POVOLETTO	
	NOVENTA - PONTE ALPI							

Prvi del 18. 11. 1995			4. KOLO			Povratni del 9. 03. 1996		
	KOIMPEX - S. GIUSTINA			CESSALTO - SOČA SOBEMA			FINCANTIERI - PALL. TS	
	PONTE ALPI - LEGNAGO			LAGUNA TV - MOGLIANO			FOSSO' - VIVIL	
	POVOLETTO - NOVENTA							

Koimpex igra domače tekme na Opčinah, s pričetkom ob 20.30

Soča igra domače tekme v Sovodnjah, s pričetkom ob 20.00

Prvi del 25. 11. 1995			5. KOLO			Povratni del 16. 03. 1996		
	CESSALTO TV - KOIMPEX			LEGNAGO - PALL. TS			S. GIUSTINA - POVOLETTO	
	SOČA SOBEMA - PONTE ALPI			VIVIL - LAGUNA TV			NOVENTA - FOSSO'	
	MOGLIANO - FINCANTIERI							

Prvi del 2. 12. 1995			6. KOLO			Povratni del 23. 03. 1996		
	FOSSO' - KOIMPEX			LAGUNA TV - CESSALTO			POVOLETTO - SOČA SOBEMA	
	FINCANTIERI - S.GIUSTINA			PONTE ALPI - VIVIL			LEGNAGO - MOGLIANO	
	PALL. TS- NOVENTA							

Prvi del 9. 12. 1995			7. KOLO			Povratni del 30. 03. 1996		
	CESSALTO - FOSSO'			KOIMPEX - POVOLETTO			S. GIUSTINA - LAGUNA TV	
	MOGLIANO - PONTE ALPI			NOVENTA - LEGNAGO			VIVIL - FINCANTIERI	
	SOČA SOBEMA - PALL. TS							

Prvi del 16. 12. 1995			8. KOLO			Povratni del 13. 04. 1996		
	FOSSO' - SOČA SOBEMA			PONTE ALPI - CESSALTO			LAGUNA TV - KOIMPEX	
	LEGNAGO - S.GIUSTINA			POVOLETTO - MOGLIANO			FINCANTIERI - NOVENTA	
	PALL. TS - VIVIL							

Prvi del 6. 01. 1996			9. KOLO			Povratni del 20. 04. 1996		
	FOSSO' - LAGUNA			VIVIL - NOVENTA			CESSALTO - POVOLETTO	
	KOIMPEX - LEGNAGO			S.GIUSTINA - PONTE ALPI			MOGLIANO - PALL. TS	
	SOČA SOBEMA - FINCANTIERI							

Prvi del 13. 01. 1996			10. KOLO			Povratni del 27. 04. 1996		
	POVOLETTO - FOSSO'			NOVENTA - FOGLIANO			FINCANTIERI - CESSALTO	
	PONTE ALPI - KOIMPEX			PALL. TS - S.GIUSTINA			LAGUNA - SOČA SOBEMA	
	LEGNAGO - VIVIL							

Prvi del 20. 01. 1996			11. KOLO			Povratni del 4. 05. 1996		
	MOGLIANO - VIVIL			POVOLETTO - LAGUNA TV			FOSSO' - PONTE ALPI	
	S.GIUSTINA - NOVENTA			CESSALTO - PALL. TS			KOIMPEX - FINCANTIERI	
	SOČA SOBEMA - LEGNAGO							

Prvi del 27. 01. 1996			12. KOLO			Povratni del 11. 05. 1996		
	MOGLIANO - S.GIUSTINA			PONTE ALPI - LAGUNA			VIVIL - SOČA SOBEMA	
	NOVENTA - KOIMPEX			FINCANTIERI - POVOLETTO			PALL. TS - FOSSO'	
	LEGNAGO - CESSALTO							

Prvi del 5. 02. 1996			13. KOLO			Povratni del 18. 05. 1996		
	S.GIUSTINA - VIVIL			POVOLETTO - PONTE ALPI			CESSALTO - NOVENTA	
	SOČA SOBEMA - MOGLIANO			LAGUNA TV - FINCANTIERI			FOSSO' - LEGNAGO	
	KOIMPEX - PALL. TS							

L E S T V I C A - L E S T V I C A																											
CESSALTO	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
FINCANTIERI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
FOSSO'	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
KOIMPEX	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
LAGUNA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
LEGNAGO	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
MOGLIANO	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
NOVENTA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
PALL. TS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
PONTE ALPI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
POVOLETTO	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
S. GIUSTINA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
SOČA SOBEMA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
VIVIL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	

NOVICE

Nova mala plošča in video skupine Space Cakes

Umaske Space Cakes definirajo kot "novi hrvaski rock z okusom zvoka Las Vegasa". Nase so že opomnili z nastopi na Novem rocku 92 in Art & Music Festivalu, pred kratkim pa je rock v teh krajih bogatejši se za eno ploščo. Malo ploščo "Mali i hladni" je produciral Andrea Flego (Idiogen, ud Idioti, Zmelkoow), izšla pa je petnajstega septembra. Triu se je za snemanje pridružila flavtistka, pričakujemo pa se slovensko premiero videa "Mali i hladni".

Večema zbirka

V resnici nosi naslov Smeri razvoja, gre pa za CD ploščo, ki jo je ob svoji petdesetletnici izdal mariborski dnevnik Večer. Tradicijo spremljanja mladinske kulture so kronali z zbirko enaindvajsetih skladb nekomercialnih slovenskih skupin, takih ki morajo na slovenskem prizorišču sele prodreti. Med mladimi imeni se pojavljajo Pridigarji, IN4S, Sleazy Snails, Hello Misery, CZD, Polska malca, Scuffy Dogs, Baby Can Dance in še mnogo drugih. Album je na prodaj v vseh trgovinah s ploščami.

Kibemetski grunge iz Velenja

Skupina Dig iz Velenja, trio s tehno konotacijami, se pripravlja na izid prvega samostojnega albuma. Obljubljajo ga do konca tega leta, sledil pa bo demo kaseti, ki jo je skupina izdala sredi avgusta. Na njej je šest temacnih skladb, od katerih vsaka na poseben način obravnava s tesnobnostjo življenja v devetdesetih. Če vas posnet material utesnjuje, si oglejte njihov živi nastop, ki vsaj na dosedanjih koncertih "se ni razocaral". Skladba "Blackman" z demo kasete bo na začetku novembra izšla na kompilaciji "Cyber-Europe" pri belgijski založbi Noise Records.

Trickyev minimalizem

"I Be The Prophet" se imenuje novi album bristol-skega rapperja Trickyja, ki je najprej zaslovel kot član tamkajšnje skupine Massive Attack, potem pa kot vodja samostojnega projekta, s katerim je uveljavil trip-hop, počasno, a plesno glasbeno zvrst. Izdal ga bo pod psevdonimom Starving Souls prek založbe Durban Poison, ki je v njegovi lasti. Album je po ocenah zelo minimalističen in po presenetil celo vroce Trickyeve, oboževalce, zasedba pa je od prejšnjega albuma "Maxinquaye" ostala nespremenjena, gostuje pa se pevka Terry Hall, s katero rapper sodeluje v božicni pesmi "Little Drummer Boy".

Madonno za predsednico

Pop zvezda Madonna je v novi ameriški politični reviji George razkrila nacrt iz starih točk, ki bi ga uresnicila, če bi postala predsednica ZDA. Zeli si vzporedno resničnost, kjer ne bi bilo bolečine in predsodkov, kjer bi se zenske lahko pocutile močne, ne da bi jih označevali za nasilne in krivoverne, kjer bi bili učitelji bolje plačani od filmskih zvezd in igralcev kosarke in kjer bi filmskemu režiserju Romanu Polanskemu, ki je obtožen spolnega obcevanja z mladoletnico, spet dovolili vstop v Kalifornijo. Zeli si tudi odprave oboroženih sil.

George Michael spet v poslu

Uspešni pevec načrtuje povratek v velikem stilu, saj načrtuje prvo mesto na lestvici malih plošč se ta božič. Adut za dosego ambicioznega cilja je nova mala plošča "Jesus To A Child", njegova prva v zadnjih dveh letih. Pomagala mu bo Spielbergova založba Dreamworks, ki ga je prevzela po sodni bitki s Sonyem.

Manija se nadaljuje

Britanska zasedba Manic Street Preachers bo po izginotju kitarista nadaljevala kot trio. Okoliščine izginotja Richeya Edwardsa so se vedno zavite v temo, ki se s tekom casa vse bolj gosti. Po njegovi sedemmesečni odsotnosti so se ostali trije člani skupine odločili nadaljevati z rokenrolom, novi četrti album pa bodo začeli snemati v oktobru. Krogi okoli skupine trdijo, da sta James Dean Bradfield in Nicky Wire napisala nekaj odličnih skladb, torej se za prihodnost skupine ni bati. V studiu bodo posneli dvajset novih pesmi.

Ozmoza

Z novim albumom Ozzmosis namerava bivši pevec Black Sabbath, zdaj samostojni roker Ozzy Osbourne potešiti potrebo po koncertiranju. Na turnejo bo krenil takoj po izidu albuma, ki je napovedan za naslednji mesec. Ozzy se je po lastnih trditvah končno "osvobodil lastnih glasbenih omejitev, ki so bile izraz njegovih notranjih frustracij." Za material na albumu Ozzmosis je pritegnil k sodelovanju nove komponiste, da bi z njimi raziskoval nove glasbene poti.

ZOO TV

U2 so vse bliže ustanovitvi lastnega nacionalnega TV programa. To bi bil tretji TV program na Irskem. Za postopek ustanovitve je zadolžen njihov manager Paul McGuinness, ki je prejšnjo sredo javno objavil nacrt in program. Televizijo bo podpirala družba TV3 Consortium, po njihovem mnenju pa bi dodatna mreža izboljšala kvaliteto TV ponudbe na Irskem. Dezela se sicer duši pod TV monopolom nacionalne mreže RTE.

Po svoje o ameriški glasbeni zgodovini

LJUBLJANA - Klubska dvorana KUD France Prešeren bo v petek, 29. septembra gostila kitar-skega virtuozja, glasbenega inovatorja in radikalnega re-interpreta ameriške glasbene zgodovine, Eugenea Chadbournea. Nastopil bo v duetu z Jimyem Carlom Blackom, članom razpadlih The Mothers Of Invention.

"Ni glasbene zvrsti, ki mi ne bi bila vsec. Najvažnejše pa je, da se znam iz vsake za**bavati", pravi Eugene Chadbourne v pristni maniri iznajdljivih ameriških farmerjev. Njegov komentar v najboljši možni meri označuje glasbo, ki jo igra, divjo mešanico raznovrstnih glasbenih usmeritev. Chadbourne se v iskanju novih glasbenih izzivov ne ustavi pred ničemer in z lahkoto meša tako nezdružljive glasbene stile, kot so solzavi country Hanka Williamsa in free jazz.

Tokrat bo Chadbourne na odru KUD France Prešeren nastopil v duetu z Jimyem Carlom Blackom, ki je spremljal Franka Zappa v Mothers Of Invention. Duo, ki nastopa tudi pod imenom Jack And Jim Show, ima za seboj že CD ploščo z naslovom "Locked in A Dutch Coffeshop", po slovensko žaklenjena v nizozemski kavarni. Tamkajšnje kavarne so v svetu edinstvene vsaj po svobodni prodaji marihuane, gotovo pa sta avtorja namigovala tudi na spremljajoče spreosceno vzhodje...

Chadbourne, doma iz Severne Karoline in virtouz na kitari, je prvič splaval na površje kot vodja skupine Shockabilly - člana sta bila še Mark Kramer in David Licht - potem pa so ga njegovi uporabni talenti izstrelili med svetovno znana imena. Sodeloval je z Butthole Surfers, Freedom Frithom, Johnom Zornom, Violent Femmes, Elliotom Sharpom, Sun City Girls in še mnogimi imeni, ki po svoje interpretirajo ameriško glasbeno zgodovino. O njegovi nevrotični, vrtajoči umetniški naravi prica tudi stiriideset v petnajstih letih posnetih plošč. Na polici vsakega pravega ljubitelja njegove glasbe mora poleg teh albumov stati še petdeset kaset, ki jih je posnel v domačem studiu in izdal v samozaložbi.

Koncert z začetkom ob 20. uri organizirata KUD France Prešeren in SOU Ljubljana, dan kasneje pa se bo dogodek ponovil v ilirskobistriškem klubu MKNŽ. (mp)

Velvet Underground v najboljših letih

Banana v škattli

Jutri bo predvidoma izšel komplet albumov, ob katerie bodo ljubitelji skupine Velvet Underground lahko podoživljali trenutke svoje mladosti. Komplet petih CD-jev z dokumentacijo se bo imenoval "Peel Slowly And See", po nase "pocasi olup in poglej", kar je alegorija na znani ovitek njihovega albuma z narisano banana, katerega avtor je umrl slikar Andy Warhol.

Posebno presenečenje za kupce kompleta bo cel CD z zgodnjimi, se neizdanimi posnetki. Med njimi je petnajstminutna verzija "Venus In Furs", popolnoma drugačne verzije skladb "Heroin" in "I'm Waiting For The Man" in še neobjavljen posnetek Prominent Men". Poleg tega CD-ja bodo v zbirki se stiri studijski albumi, ki jih je skupina posnela v obdobju delovanja. Zahtevni poslušalci se bodo razveselili ponovne izdaje albuma "Loaded", ki ga bo naslednje leto izdala založba Rhino in je zadnji album Velvet Underground z Loujem Reedom. (mp)

SLOVENIJA / DOGODEK TEDNA

Defunkt v Velenju

VELENJE - V Rdeci dvorani bo v soboto, 30. septembra nastopila legendarna newyorskazasedba Defunkt. Skupino bi lahko poimenovali "funk v opoziciji", saj so v teku svoje več kot petnajstletne kariere vedno predstavljali inteligentni antipod cenene plesne glasbe za množice. Velenje bodo obiskali v okviru jesenske mini-turnee po Evropi, cilj katere je promocija novega albuma "One World".

Obiskovalci velenjske Rdece dvorane se lahko v soboto nadejajo dolge, vroče plesne zabave, ki se bo od 21.30 gotovo podaljšala globoko v nedeljo. Defunkt so namreč znani po dolgih, večurnih nastopih, na katerih nastopajoči nesebično delijo divjo energijo plesnih ritmov s poslušalci. "Funk je ena od najcistejših oblik energije naravne energije, je ultimativen plesni ritem," trdi pevec, pozavnist, tolkalec in vodja skupine Joseph Bowie. Skoraj stiriidesetletni glasbenik ve, kaj govori, saj je v osemdesetih njihova glasba veljala za sinonim progresivnega plesnega ritma, ki je spravljal v gibanje tudi najbolj zamisljenega intelektualca. Bowie in njegova petčlanska zasedba so v osemdesetih prepotovali dobršen del Amerike in s svojo mešanico jazz-funka in disko ritmov sokirali vse poslušalce s trdimi kolena. Preden so se sredi prejšnjega desetletja zaradi problemov z mamili umaknili s prizorišča, so izdali dva odlična albuma, ki se danes slisita se prav tako sveže kot tedaj - na ostrini britve, kot je prerokovala njihova davna uspešnica "The Razor's Edge".

Ozdravljeni Joseph Bowie je pred petimi leti ponovno zbral skupino in od tedaj so izdali tri albume z naslovi "Crisis", "Cum Funky" ter letošnjega, afrisko usmerjenega "One World". Novejša delo ni naredilo velikega vtisa na kritike, saj je glasba Defunkt s pečatom devetdesetih za spoznanje bolj površinska kot v osemdesetih zaigrana, morfinsko rafinirana ritmična eksplozija, po kateri smo Defunkt spoznali in vzljubili. Obiskovalcev njihovih koncertov to ne moti, saj je Bowiejeva zasedba se vedno ena najbolj energičnih in prisotnih skupin, kar jih premore ponudba svetovnih odrov.

Tezišce sobotnega nastopa bo na repertoarju po oživitvi skupine, torej na skladbah z zadnjih treh albumov. Plesalci se bodo lahko podvrgli nekaterim nadvse zanimivim ritmom, poznavalci pa užívali v profesionalnem igranju članov skupine, ki so vsi po vrsti preizkušeni glasbeniki. Poleg Josepha Bowieja nastopajo še: Bahnamous Bowie, sin legende jazzovske trobente Lesterja Bowieja na klaviaturah, Ronnie Mac Jenkins na bas kitari, kitarist Ronnie Drayton, ki je svoje studijsko znanje nudil tudi Robertu Palmerju in Red Hot Chili Peppers, pevka Kelly Sae, sicer članica avstrijskih Count Basic, bobnar Otis "Scooter" Warner, saksofonist Sebastian Piekarek in DJ D.N.A., znan kot član nizozemske skupine Urban Dance Squad.

Organizatorji so poskrbeli, da lahko vstopnice

Defunkt v novi zasedbi

kupite v predprodaji v Velenju, Celju, Ljubljani in Mariboru, cena pa znaša simboličnih 1200 sit. Uzivajte! (mp)

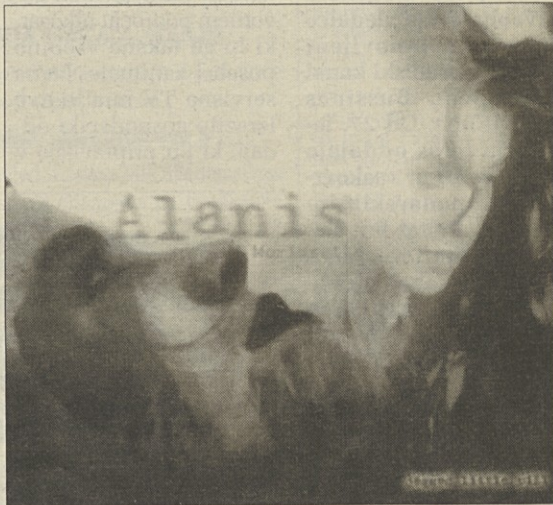
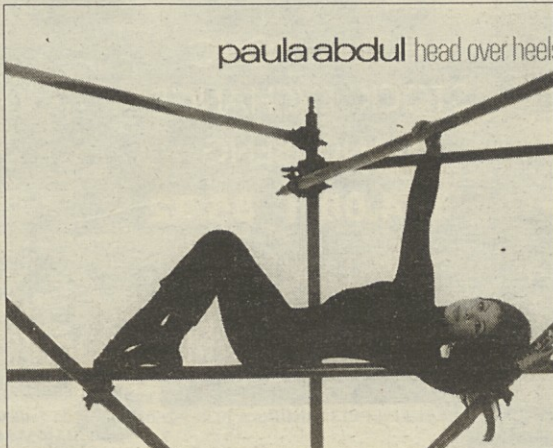
IZŠLO JE / CD PLOŠČE

Paula Abdul - Head Over Heels

CD, pop, 65 nminut, uvaza in prodaja Digitalija, cena:2800 sit

Paulo Abdul uredniki ameriskih radijskih postaj tlacijo v isti kos z Madonno, vendar se vsaj letošnji album giblje na poti, ki so jo v preteklosti prehodili črnski soulmani. Paula je plesalka, zato se ne oddaljuje od tradicionalnih črnskih plesnih glasbenih stilov. Morda bi jo bilo v tem obdobju bolje primerjati s Tino Turner, le da njena izrazna moč leži v manipulaciji telesa, ne pa vokala, kot pri skoraj sestetletni disko-rock divi.

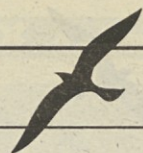
Vrhunca plošče sta prvi dve uspešnici, ki sta ju pospremila tudi videospota. V My Love Is For Real svoj bliznjevzhodni vokal posodi Ofra Haza, Crazy Cool pa je popolno odigran soul-jazz-funk hit, za katerega se je Pauli izplacalo vaditi vokalne spretnosti. Tudi med ostalimi pesmimi bo ljubitelj soula našel marsikaj zase, bolj kot slusnemu užitku so namenjene vizualizaciji Paulinega v ritmu zvijajočega se telesa. (mp)

Alanis Morissette - Jagged Little Pill

CD, 65 minut, rock, WEA, cena 2800 sit

Alanis Morissette je, sodeč po njeni glasbi, oseba, ujeta v klasičen romantični razkol, nevernica, ki se je v zrelih letih spet obrnila k veri, nesrečnica, ki bi ljubila, pa najde vse razloge, da ni z nikomer zadovoljna. Je rokerica, ki je rokarski prostor omejila v glavnem na daljico Kate Bush - Alannah Myles, skladno s pojmovanjem trznih nis. Predstavlja upanje ameriskih podezelskih deklet, da bodo nekoč vendarle zrasle v slavne filmske zvezde in rock dive tipa Allana Myles in Belinda Carlisle. Alanis je za razliko od njih oblečena se v karisto grunge srajco kitarskega hrupa, ki pomaga pozabiti, kje smo pravzaprav že slisali vse te refrene. matematična formula, ki opisuje njen položaj na ameriški glasbeni sceni, je tale: (Belinda Carlisle + Kate Bush) /2 + (Sondgarden + Stone Roses) /2 = Alanis Morissette.(mp)

ZDRUŽEVANJE ELEKTRONSKIH MEDIJEV V ZDA

Veliki požirajo tudi velike

Turnerjev imperij ima novega lastnika

Na ameriskem medijskem nebu, ki ga ze vse leto pretresajo združevanja in odkupi celo največjih in najuspešnejših medijskih his, je na pomolu nova koncentracija. Dvaindvajsetega septembra je Time Warner Inc. iz New Yorka odkupil celoten Turner Broadcasting System Inc. iz Atlante, torej medijski imperij Teda Turnerja, in to le nekaj mesecev zatem, ko je Turner sam hotel odkupiti enega od treh največjih TV-omrežij in s tem sam postati eden največjih.

Posel v visini nad devet milijard dolarjev so sklenili po večtedenskem usklajevanju sleherne podrobnosti. Enaindvajsetodstotni delniški delež TCI (Telecommunication Inc. iz Denverja, ki se

je priključila TBS sele lani, da bi si zagotovila programe za interaktivne tehnologije) pa bo novi lastnik nagradil z vrsto koncesij. TCI je namreč lastnik največjega kabelskega omrežja v ZDA, Ti-

me Warner pa le drugi. Največja pravna zapreka je bila prav njuna povezava.

Cetudi so delničarji že soglasali z združitvijo, jo bo morala potrditi se država, saj gre za dogovor, ki je najmanj na robu zakonitosti in pravil, ki naj bi preprečevali koncentracijo monopolov.

Z združitvijo in odkupom TBS bo Time Warner le se okrepil svoj položaj največjega medijskega podjetja na svetu.

Združitev naj bi opravili tako, da bodo vsako Turnerjevo delnico nadomestili z 0,75 odstotka delnice Time Warnerja, izjema so le delnice TCI, ki jih bodo zamenjali za 0,8 Time Warnerjevih vrednostnih papirjev. Transakcija, ki hoče obiti zakonske omejitve, je tedaj izvedljiva le, če TCI omogočijo dostop do delnic Time Warnerja, kar naj bi jim odprlo 9 odstotkov lastništva Time Warnerja. Imeli bodo tudi pravico prve objave določenega števila novih Turnerjevih programov.

S tem so dokazali, da so bila ugibanja nekaterih opazovalcev vrenja v ameriški elektronski industriji, ki so bili prepričani, da združitev TBS in Time Warner le se ni dokončna, tokrat zgrešena. Dokončno je, da je Turner svoj imperij odprodal - najboljsem ponudniku. Med interesi je bil tudi General Electric, lastnik omrežja NBC. V bistvu pa gre za gnečo na vrhu in za tekmo - kdo bo najmočnejši.

Del pogodbe o združitvi je tudi bodoča funkcija Teda Turnerja v novi združbi.

Ted Turner v novi vlogi

Turner naj bi postal podpredsednik celotnega Time Warnerja in bi ostal na krmlu svojega bivšega podjetja - kot podružnice. TBS naj bi dobil dva sedeza v novem upravnem odboru. Menda pa mu v prihodnosti obetajo celo predsednikovanje.

Novi, tako izpopolnjeni Time Warner ni le največje medijsko podjetje na svetu, kar je tudi brez vključitve TBS, marveč bo s skupnim letnim prihodkom 18,7 milijarde dolarjev bistveno prehitel drugega največjega tekmeča - Walt Disney/Capital Cities ABC, ki sta se povezala konec pomladi, s 16,4 milijardami ameriških dolarjev.

Vendar pa poznavalci razmer cedalje bolj dvomijo, da je med taksnimi orjaki sploh pomembno in koristno, kdo je večji.

Tudi 56-letnemu Tedu Turnerju se je se donedavnega zdela, da je to zelo pomembno. Toda ob 19 milijard vredni transakciji Disneyja z ABC je spoznal, da je celo njegov imperij premajhen za uspešno tekmovanje v prvi medijski ligi. Združitev TBS in Time Warnerja je se en dokaz, da celo veliko podjetje ne more uspešno tekmovali z velikani. Potrdila se je teza o neizbežnosti koncentracije

medijev, ki je tudi največja nevarnost za njihov pluralizem.

Kako velikanski imperij naj bi iz tega nastal, potrjujejo naslednji podatki.

Film: Time Warner je postal največji filmski producent na svetu. Doslej sta se Time Warner in Disney kosala na ameriskem trgu s približno enakimi deleži (okoli 18 odstotkov), z dvema producentkoma hisama iz TBS (Castle Rock in New Line Cinema) pa je prednost Time Warnerja poskocila za približno pet odstotkov.

Kabelski kanali: Warnerjevi omrežji HBO in Cinemax pokrivata 27 milijonov naročnikov. Vendar pa sta doslej ponujali enostranske kanale, ki jih bodo uravnotežili Turnerjevi CNN, TNT, WTBS, Cartoon Network in Turner Classic Movies. Podzignala naj bi jih tudi medsebojna promocija.

Informacije: Time Inc. si je že od nakupa prvih delnic TBS 1986 prizadeval, da bi najuglednejši novinarji njihovih revij nastopali tudi pri CNN. Kot enega od razlogov združitve navajajo, da bodo sodelavci Time sodelovali pri splošnih informacijah, Fortune naj bi prevzel gospodarske novice, Sports Illustrated pa sportne.

Sužnji televizijskih zvezdnikov

Lastninjenje na področju elektronskih medijev je na široko odprlo vrata produkcijskemu podjetništvu. Toda kruh v teh zasebnih podjetjih je težak, življenje pa kruto in neizprosno. Praviloma so si takšne produkcijske skupine omislili TV zvezdniki, predvsem voditelji priljubljenih informativnih in razvedrilnih oddaj. S komercialnimi postajami sklepajo pogodbe »na ključ«, kar pomeni, da prevzemajo celotno vsebinsko in izvedbeno odgovornost za posamezne programske termine. Zanje dogovarjajo letne cene, ki so seveda odvisne od obsega avditorija, marsikdaj pa je pogodba odvisna tudi od marketinskega prihodka.

Ena od takšnih podjetnic je nekdanja voditeljica nemškega programa SAT 1, 37-letna Margarethe Schreinemakers, ki je sredi poletja podpisala pogodbo z največjim tekmečem, kölnsko postajo RTL, kamor se bo - seveda za občutno višji honorar - preselila naslednje leto. Ker se je voditeljica in lastnica produkcijskega podjetja Telemaus pred visokimi nemškimi davki umaknila iz Kölna v finančno zmernejši belgijski Liege, kjer se v glavnem vse, vključno z njenim soprogom in podjetjem, vrti okoli njenega razvajanega štiriletnega sina Lukasa, morajo njeni sodelavci, vsi iz Nemčije, na tedenske sestanke potovati iz Kölna v Liege in nazaj. Vsi se morajo podrežati bioritmu njenega sina.

TV zvezdniki podjetniki so praviloma težavni delodajalci. Večina njihovih sodelavcev je takorekoč v sužnjelastniškem odnosu. Večina sodelavcev nikoli ne prejme pisne pogodbe o delu. Soprog Schreinemakersove Werner Klumpe, ki je tudi njen poslovodja, vztrajno trdi, da ustni dogovori zadoščajo. Toda sodelavci s slabimi izkusnjami vedo povedati, da to zadošča, dokler ima oddaja zadosten odziv. Hudo pa je, ko pride do nihanja, ki so pogosto tudi sezonska: takrat letijo glave in sodelavci nikoli ne vedo, ali bodo čez pet minut še zaposleni.

Mnogi se prijavljajo na delo, ker si obetajo sanjsko zaposlitev. Zelijo si v svet televizije, ki zanje se vedno utelesa prostor neskončnih možnosti. Največkrat je primerna zgolj plača - od osem do petnajst tisoč nemških mark, toda ostre se je treba vseh iluzij. Največkrat delovni teden traja po 60 ur, pozabiti pa morajo tudi na dopustniško doplačilo ali napredovanje. Človek postane zgolj anonimni sodelavec in pomočnik velikega zvezdnika, pri katerem je lahko vsak delovni dan tudi - zadnji.

Tako se je zgodilo sodelavcem sportnega urednika SAT 1 Rainholda Beckmanna (38), ki je skušal uveljaviti nov format sportnih oddaj, ki da bo nekoliko manj »sporten«. Po treh mesecih, v katerih je prislo do velikega osipa gledalcev, se je odpovedal zastavljeni zasnovi in z jo vred zmetal na cesto vse sodelavce. Se prej jih je velikodušno sprejel na šestmesečno poizkusno delo - tako, da se jih je lahko znebil brez vsake odpravnine.

Se huje se je godilo sodelavcem 36-letnega zvezdnika Hubertusa Meyerja-Burkhardta, ki je po treh neuspešnih oddajah River-Cafe na kanalu PRO-7 odstopil od sodelovanja, kar je sodelavcem sporočil kar po telefonu. Seveda ni nikomur izplačal niti pare honorarja.

V primerjavi s tako krutimi izkusnjami se pravzaprav odlično godi dobro plačanim sužnjem najbolj razvpitega TV voditelja na nemškem govornem področju Thomasa Gottschalka, ki se je skregal z RTL in takorekoč čez noč izgubil svojo oddajo RTL Light Night Show, medtem, ko se je že dogovarjal za prehod h konkurentu SAT 1. Vsi se namreč lahko pohvalijo z veljavnimi delovnimi pogodbami in bodo prejeli svoje plače se do konca leta, ceravno oddaje ze od maja ne pripravljajo in oddajajo več. Vendar so si plačan dopust zaslužili, kajti doslej so garali po petnajst ur na dan in le izjemoma so si lahko vzeli kak dan dopusta ali bolniške.

TV sužnji so vsekakor nov poklic v senci velikih voditeljev. Kdor ni z njimi, je čez noč - na cesti.

Primerjava medijskih orjakov

Time Warner / Turner Broadcasting

skupni prihodek 18,7 milijard USD

Kabel: Cinemax, HBO, CNN, TBS, Cartoon Network, Turner Classic Movies, TNT
Produkcija, distribucija: Warner Bros., Castle Rock, New Line Cinema Hanna-Barbera Cartoons, Turner Entertainment

TV: Time Warner Cable

Glasba: Atlantic Recording, Warner Bros. Records, Electra Entert.

Zalozba: Little Brown and Co., Warner Books, Time Inc., (revije Entertainment Weekly, Time, People, Sports Illustrated)

Ostalo: košarkarsko mostvo Atlanta Hawks, baseballsko mostvo Atlanta Braves.

Walt Disney/ABC

skupni prihodek: 16,5 milijard USD

Kabel: The Disney Channel, deloma A&E, ESPN in Lifetime

Produkcija, distribucija: Walt Disney Pictures, Touchstone Pictures, Hollywood Pictures, Miramax, Buena Vista Distribution

TV: ABC TV Network, 10 TV postaj

Glasba: Hollywood Records

Zalozba: Hyperion Books, Fairchild Publications, časniki in revije

Ostalo: video kasete, zabavišca, računalniški programi, hokejsko mostvo Anaheim Mighty Ducks.

Gospodarski programi so še v manjšini

»Gospodarstvo, kakršnega niste se nikoli videli« - s tem sloganom privablja svoje gledalce nedavno ustanovljeni britanski satelitski kanal - European Business News (EBN). Od 27. februarja letos oddajajo vsak dan 19 ur vsakovrstnih gospodarskih informacij. Kanal financirata zalozba Dow Jones in omrežje kabelskih postaj TCI (oba iz ZDA) in si obetata, da se bo kot prvi med enakimi uveljavil v Evropi, predvsem pa naj bi premagal ameriške tekmece, ki se silijo v Evropo, in sicer NBC-Super Channel in CNN International.

V EBN so doslej vložili najmanj 75 milijonov dolarjev. Kanal si prizadeva za zaupanje evropskih gledalcev. Med premori oddajajo tudi naslednji reklamni vložek za svojo postajo: Ali ste prepričani Evropejec? Mi smo tudi.

Vse kaže, da bodo angleški programi, ki si skušajo najti prostor tudi v gospodarskih informacijah, se nekaj časa obvladovali Evropo. Izven angleškega govornega področja se namreč nihče resno ne

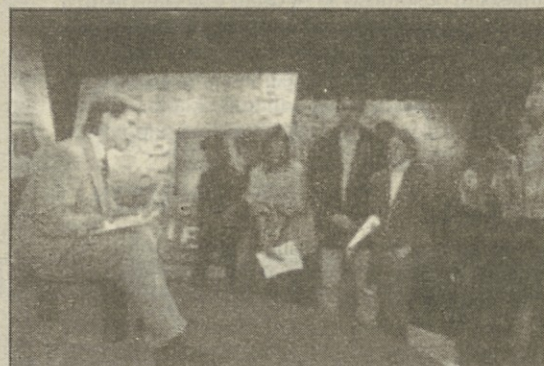
loteva specializiranih programov o gospodarstvu, tako ni na nemškem govornem področju nikogar, ki bi ga takšne vsebine posebej zanimalo. Javna servisna TV ima le dve izrazito gospodarski oddaji, ki jih pripravljajo v

14-dnevnem ciklusu, za komercialne postaje pa gospodarstvo ni tema, ki bi pritegnila širše množice. Tako se zadovoljujejo kvecejmu s kratkimi informacijami v svojih dnevnih informativnih pasovih.

Macehovsko se vedejo do gospodarstva tudi v Franciji, Italiji in Spaniji.

Zato pa se poleg EBN na satelitskem nebu s specializiranimi gospodarskimi programi uveljavljajo se BBC World,

ki ponuja tudi usluge svoje razvejane dopisniške mreže po svetu ter CNN, ki je pravkar uvedel poseben gospodarski program za ameriški trg, katerega cilj je seveda tudi mednarodna razmahnitev.

Ulrich Meyer s sodelavci svojega podjetja Meta Production

Gottschalk skliče sestanek s sodelavci po slehernem zaključku oddaje - ob 0.15 ponoči

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Kulturnica, Zidovska steza 1, Veliki oder

V sredo, 27. septembra, ob 10.30 :

Božo Vovk:

HOCETE PETI Z MANO, premiera.

Gledališka blagajna je odprta od 11. do 12. ure, informacije ob istem času po tel.: 314-962.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Predstava H. H. Gudmundsdottir:

JAZ SEM MAESTRO, je na sporedu:

-danes, ob 19.30, za abonma M in izven.

-torek, 26. septembra, ob 19.30 za abonma torek in izven.

-sreda, 27. septembra, ob 19.30 za abonma sredo in izven

-četrtek, 28. oktobra, ob 19.30 za abonma četrtek in izven

Vstopnice so v prodaji vsak dan od 10. do 12. ure ter uro pred predstavo pri blagajni MGL.-Tel.: 210 852.

CANKARJEV DOM

Torek, 3. oktobra (premiera) in četrtek, 5. oktobra, ob 22. uri: Matjaz Pograjc:

BETONTANC - KNOW YOUR ENEMY!

Prvic v CD: Gledališki abonma. Vrhunske svetovne in domače predstave. Šest predstav - štiri vrhunska tuja gostovanja treh gledališč in ene plesne skupine, dve predstavi po lastni izbiri iz bogatega domačega in tujega repertoarja. Vpis gledališkega abonmaja do 14. oktobra; ne zamudite!

SNG LJUBLJANA

V petek, 29. septembra, ob 20. uri:

Ivan Cankar:

HLAPCI, premiera.

Mala drama

V soboto, 30. septembra, ob 20. uri: D. Mamet:

OLEANNA, premiera.

Rezervacije in prodaja vstopnic pri blagajni Drame, DANES ob 10. do 13. ure, telefon 221-511. Od ponedeljka, 25. septembra bo blagajna odprta od 10. do 13. ter od 18. do 20 ure.

PDG NOVA GORICA

Abonmajski program za sezono 1995/96

- Peter Barnes: ZATON SONCA IN SLAVE, režija Dušan Mlakar;

- Sam Shepard: MISEL LAZNIKA, režija Boris Cavazza (premiera 22. februarja);

- Mary Chase: HARVEY, režija Vida Ognjenović (premiera 17. aprila);

- Robert M. Cossa: NONA, režija Osvaldo Bonet (premiera 30. maja);

- Federico Garcia Lorca: DOM BERNARDE ALBE, režija Bojan Jablanovec;

- Miro Gavran: PACIENT DOKTORJA FREUDA, režija Jaka Jamnik;

Vpis abonmaja poteka od 25. septembra do 9. oktobra v PDG, Trg Edvarda Kardelja 5, Nova Gorica vsak delavnik med 8. in 12. ter 15. in 18. uro pri blagajni ali v upravi gledališča.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR

V nedeljo, 1. oktobra, ob 11. uri gostuje Lutkovno gledališče Ljubljana:

Nace Simoncic:

VELIKI KIKIRIKI, primerna za otroke od 3. leta starosti.

Vstopnice so na voljo eno uro pred predstavo. Rezervirate jih lahko po telefonu 26-748 vsak delavnik med 11. in 12. uro

SNG MARIBOR

Drama

V nedeljo, 1. oktobra, ob 20. uri za abonente in izven. M. Vezovišek:

JERMANOVO SEME.

Gledališka blagajna je odprta : v ponedeljek od 10. do 17. ure, od torka do petka od 10. do 19. ure. Vsoboto od 10. do 13. ure ter dve uri pred predstavo. Ob nedeljah in praznikih samo dve uri pred predstavo. Rezervacije po telefonu: 062/221-206.

V galeriji KRKA v Ljubljani

je na ogled razstava slik

nizozemskega slikarja

KEESA VAN EYCKA

GLASBA SLOVENIJA

CANKARJEV DOM, LJUBLJANA

V sredo in petek, 27. in 29. septembra, ob 19.30: Modri abonma I in II: nastopa ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE, dirigent HARTMUT HAENCHEN.

V sredo in soboto, 4. in 7. oktobra, ob 19. uri: SLAVNOSNI KONCERT ob 15-letnici Cankarjevega doma, 50-letnici umetniškega delovanja pianistke Dubravke Tomsic Srebotnjak, slovesni predaji novega klavirja Steinway, kate-rega pokrovitelj je Zavarovalnica Triglav, ter 15-letnici delovanja Jezerček Catering, d. o. o. Program: W. A. Mozart, M. Ravel, F. Chopin.

KUD FRANCE PREŠERN, LJUBLJANA

Danes, ob 20. uri bo koncert nizozemske skupine ZOOL, katere glasba je mešanica več zvrsti: punka, funka, jazza, soula, hardcora. Pri organizaciji turneje so sodelovali založba FV iz Ljubljane, Radio Student ter MKC Koper. Kot predskupina nastopajo domači METROPOLIS. ZOOL so: Stefijn Lehr, bas, Walter Lehr, bobni, Martijn

Goosen, kitara, Emil Jansen, vokal, Chris Corsten, saksofon, Menno Baas je producent in menager.

V četrtek, 28. septembra, ob 20.30: Kudara-PIANO BAR: WAITS FOR WAITS/CAKAJOC TOMA WAITSA.

PRŠERNOV TRG, LJUBLJANA

Danes, ob 20. uri se bo začela glasbena prireditev MLADI MLADIM: ŽIVA SCENA V ŽIVO. To bo R'N'R, POP koncert na katerem bodo nastopili skupine: SANK ROK, CHATEAU, 12. NASPROTJE, R M. PROJEKT, SENDI, Andreja Makoter, MZ HEKTOR, THE DRINKERS, Plesna skupina DIESEL. Vstop prost.

TORKOVI VEČERI V GRADU TIVOLI, LJUBLJANA

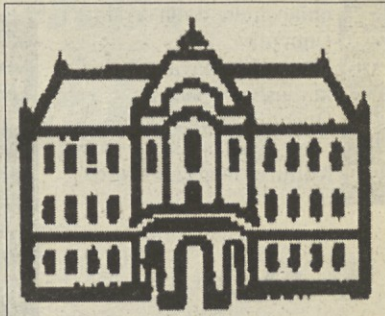
V torek, 26. septembra, ob 19. uri bo koncert glasbene zasedbe ALL CAPO-NE STRAJH TRIO. Clani tria so: Miroko Vicentic Polic, violina, Bojan Cvetreznik, viola, Ivan Sostaric, celo; skladatelj in producent Gregor Strniša. Program: G. Strniša, L.W. Beethoven, Deep Purple, Revaux, R. Schumann,

M. Jarry, W. A. Mozart.

VEČERI KOMORNE GLASBE NA OTOKU

Jutri, ob 20. uri bo koncert na katerim bosta nastopili Benedikta Markič - Franic, orgle in Domen Jeraša, pozavna

AKADEMIJA ZA GLASBO, UNIVERZA V LJUBLJANI

Jutri, ob 19.30 bo v Mali dvorani Slovenske filharmonije komorni koncert, na katerem bosta nastopila: saksofonistka Betka Kotnik (diplomantka SGBS) ter Primož Flajšman (student 1. letnika).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom - Slovensko stalno gledališče Nova sezona se bo začela v petek, 6. oktobra s krstno uprizoritvijo Aishilove tragedije »Sedmerica proti Tebam« (prevod Alojz Rebula). Režija Mario Ursic.

Gledališče Verdi - Dvorana Tripovich Jesenska simfonična sezona 1995 V petek, 29. t. m., ob 20.30 (red A) koncert orkestra gledališča Verdi. Direktor Giuseppe Grazioli. Kot solistka bo pri klavirju nastopila Laura De Fusco. Na programu Chabrier, Rachmaninov, Gershwin in Ravel.

Ponovitev koncerta v nedeljo, 1. oktobra, ob 18.00 (red B).

Do 12. oktobra so pri blagajni gledališča Verdi na razpolago novi abonmaji in eventuelne rezervacije preostalih prostih mest.

KOROŠKA

CELOVEC: V Mestnem gledališču bo v sredo, 27. t. m., ob 19.30 opera »Cavalleria rusticana«.Ponovitev v petek, 29. tm. in v sredo, 4.10. ob 19.30.

BELJAK: Studijski oder - jutri, 26. t. m., ob 20. uri Janette Tanzer: »Du apple - ich Eva« premiera.

KOTMARA VAS

Pri Pušniku v Sentkandolfu: v soboto, 30. t.m., ob

Abonmaje delijo tudi po solah, na univerzi in raznih podjetjih.

Gledališče Cristallo - La Contrada

V soboto, 7. oktobra bodo z narecnim delom, ki sta ga napisala Nini Perno in Francesco Macedonio otvorili novo gledališko sezono.

Gledališče Rossetti

Abonmaje za novo gledališko sezono lahko dobite pri blagajni gledališča (samo ob delavnikih 8.30-19.30), v Galeriji Protti (ob delavnikih 8.30-12.30, 16-19), pri podjetjih, solah in na univerzi.

ŠTEVERJAN

V četrtek, 28. t. m., ob 20. uri bodo v doku Kulturnega društva Brski gric (Bukovje 6) predstavili videokaseto posneto na zadnjem poletnem, osmem »Pajk's Showu«. Vecer prireja KD Brski gric v sodelovanju s Kulturnim domom iz Gorice in ZSKD.

20.00 - Veselica Gorjancev; igrajo muzikantje iz Podjune.

BILCOVS: V nedeljo, 1.10. ob 14.00 bo pri Miklavzu Redni občni zbor ZSI in srečanje bivših pregnancev.

DOBRAČ: Na vrhu gore (2166 m) - Prijateljsko srečanje, ki se bo zaključilo s sv.maso ob 14. uri v slovenski kapelici.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

SKUC - PRVA SAMOSTOJNA RAZSTAVA

Galerija SKUC ze od samega zacetka podpira mlade, se neuvcljavljene ustvarjalce.

Predstavlja jih v ciklu Prve samostojne razstave v Galeriji Skuc. Za leto 1996 bodo umetniki prvič izbrani na osnovi javnega natečaja. Prijavijo se lahko vsi likovniki, ki drugo leto se ne bodo dopolnili 35 let. Prijava naj vsebuje:

- kratko konceptualno predstavitev likovnega projekta (razstave), ki ga avtor želi uresniti v Galeriji Skuc,
- natančno biografijo,
- fotodokumentacijo (opremljeno s podatki) najnovejših del ali projektov,
- kataloge, zloženke, vabila, druge podobne tiskovine (če jih avtor ima) in opis prejšnjih projektov.

Prijave sprejemajo do 7. novembra 1995. Galerija Skuc bo izbranim umetnikom nudila strokovno in tehnično pomoč pri pripravi, uresnitvi, promociji in dokumentaciji projekta. Dodatne informacije: Galerija Skuc, Stari trg 21, Ljubljana. Tel&fax: 061/216540.

XXX. NATECAJ EX TEMPORE, ki ga prireja

Medobčinski zavod za likovno dejavnost Obalne galerije Piran, bo v Piranu od 18. do 24. septembra 1995. Slovesno odprte razstave in podelitev nagrad bo v nedeljo, 24. septembra, ob 19. uri v piranski Mestni galeriji. Pri glasitev in zigosanje platen in drugih podlag bo v piranski Mestni galeriji od ponedeljka, 18., do petka, 22. septembra, ob 8. do 15. ter od 17. do 20. ure in v soboto, 23. septembra, ob 8. do 20. ure v skladišču soli Monfort v Portotozu. Vsak udelezenec lahko zigos največ dve podlagi. Izbira tehnike je prosta. Teme so: prosta tema in Istrska krajina, Piran, Portoroz, Koper, Soline, Morje, Tihožitje z ribo. Dokoncana dela morajo avtorji oddati najpozneje do petka, 22. septembra, do 20. ure v Mestni galeriji oz. v soboto, 23. septembra, do 20. ure v skladišču soli Monfort. Vsa dela morajo biti opremljena za razstavo. Mednarodna žirija bo izmed vseh oddanih del izbrala najboljša in postavila razstavo v Mestni galeriji Piran in v skladišču soli Monfort.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Studijski center za raziskave in umsko zdravljenje Dezele Furlanije-Juljske krajine (Svetoivanski park)

V soboto, 30. t. m., ob 9. uri »Confini Donna« v izvedbi »Centro Donna« ob 21. uri bo v gledališču Miela na programu gledališka predstava Lelle Costa.

RAZSTAVE SLOVENIJA

MODERNA GALERIJA

Razstava 21. MEDNARODNEGA GRAFICNEGA BIENALA - LJUBLJANA.

GALERIJA TIVOLI

Osebnе razstave nagrajencev 20. mednarodnega grafičnega bienala.

CANKARJEV DOM

V galeriji CD je do 20. septembra na ogled razstava Josefa Albersa.

V mali galeriji CD je 20. septembra na ogled fotografska razstava Kumbhu mela Smiljana Siske in Boruta Sraja.

V Veliki sprejemni dvorani je do 30. septembra na ogled razstava tapiserij nemskega umetnika Wernerja Möllerja. (foto)

MALA GALERIJA, Slovenska 35

V galeriji je na ogled razstava slik nemskega umetnika Imija Knoebila.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska31

Na ogled je razstava OD SKICE DO LUTKE, umetnice Agate Freyer - Majaron.

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 9

Pregledna razstava lesorezov iz obdobja 1935-1995 avtorja Lojzeta Spacala je podaljšana do 30. septembra.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE, Celovška 23

Gotika v Sloveniji: razstavi Arhitektura ter Nastanek, ogrožanje in reševanje likovne dediščine.

NARODNA GALERIJA, Prežihova 1

V obeh zgradbah galerije je na ogled razstava Gotika v Sloveniji: Slikarstvo in kiparstvo.

NARODNI MUZEJ, Prešernova 20

Na ogled je razstava Gotika v Sloveniji - Svet predmetov.

GALERIJA Vodnikova domačija, Vodnikova 65

V galeriji je na ogled posthumna razstava akademskega slikarja Marijana Dovjaka.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

V galeriji do 7. oktobra razstavlja nizozemski slikar Kees van Eyck.

GALERIJA HEST, Maribor

V okviru likovne delavnice LENT 95 bojo danes ob 19. uri odprli rastavo slikarja Franceta Slane.

GALERIJA LOJZETA SPACALA, ŠTANJEL

V galeriji je na ogled stalna razstava del, ki jih je Lojze Spacal podaril sezanski občini.

GALERIJA EQUINA, Gregorčičeva 3

V galeriji je na ogled razstava slik akademskega slikarja in profesorja slikarstva na ljubljanski akademiji, Emerika Bernarda.

GALERIJA ŠKUC

V galeriji je na ogled samostojna razstava mladega fotografa Tomaža Gregorica.

GALERIJA M-ART, MARIBOR

V galeriji je na ogled razstava slik umetnika Adel Seyoun in Galeb Baiee.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti (Ul. Diaz 27): do 15.10. razstavlja James Rosenquist.

Galerija Cartesius: do 30. t. m. razstavlja umetnica Megi Pepeu (ob delavnikih 11.12.30, 16.30-19.30, ob praznikih 11-13).

Galerija Art Light Hall: do 30. t. m. razstavlja slikar Ugo Pierri.

Miramarski park- Konjusnica Do 7.1.1996 je vsak dan od 9.00 do 19.00 na ogled razstava izkopanin antične Eble.

Dvorana Krozka Generali-Trg Duca degli Abruzzi 1: od danes, 25. t.m., do 6.10. bo na ogled razstava albanskega slikarja in kiparja Gavril Pritfuli.

GORICA

Kulturni dom: do 8.10. razstavlja slikar Jona Gal Planinc iz Ljubljane.

V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coroninijevem dvorcu je do 31.12. odprta razstava »Ottocento di frontiera«.

ŠTANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled do 30.9., poleg stalne zbirke, tudi novejša dela trzaskega umetnika. Urnik: od delavnikih 14-19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10-12, 14-19.

PASSARIANO

V Vili Manin bo do 10.12 odprta razstava o Pier Paolu Pasoliniju.

KOROŠKA

CELOVEC

Skofijski muzej (Lidmanskyygasse 10): odprt je do 15. oktobra.

Kunstforum (Villacherstrasse 8/II): do 14.10 razstavlja Ahmet Oran.

Galerija Freund: razstavlja Johannes Zechner.

Evropska hiša: kiparski simpozij Krastal-Celovec.

Hisa umetnikov

Do 7.10. je na ogled razstava T. Woschitza.

Galerija Ars temporis: Razstavljena so dela Vlastimila Teske in Angele Hübel.

PLIBERK

Do 14.10 razstavlja Werner Berg.

ROŽEK

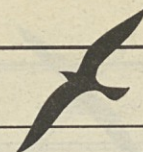
Grad Rožek: do 1.10 je odprta razstava slikarja B. Faschinga.

TINJE

Galerija Tinje: stalna razstava lesorezov Wernerja Berga.

ŠPITAL OB DRAVI

Grad Porcia: do 15. 10.95 bo na ogled razstava »50 let Akademije za likovno umetnost v Ljubljani«

RAI 1

6.30	Dnevnik, 6.45 Jutranja oddaja Unomattina, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00) dnevnik
9.30	Nan.: Cuori senza età
9.55	Film: Il suo angelo custode (kom., ZDA '56), vmes (11.00) dnevnik
11.30	Aktualno: Poletna oddaja Verdemattina
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gopa iz Westa (i. J. Seymour, J. Lando)
13.30	Dnevnik
14.00	Film: L' prezzo dell' amore (kom., ZDA '58, r. i. J. Ferrer, J. Rowlands)
15.35	Sedem dni v Parlamentu
16.05	Mladinski variete Solletico, vmes risanke in nan.
18.00	Dnevnik
18.10	Zanimivosti iz vsakdana: Italia Sera
18.50	Variete: Luna Park
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Film: Dirty Dancing - Balli proibiti (kom., ZDA '87, i. P. Swayze, J. Grey), nato aktualne zanimivosti Le migliori chiacchiere della serata
23.00	Dnevnik
23.05	Dok.: Himalaya - Butan, kraljestvo v nebesih
24.00	Dnevnik, zapisnik, horoskop in vreme
0.30	Kulturni magazine Alice

RAI 2

6.35	Dok.: V kraljestvu narave
7.00	Variete za najmlajše
8.45	Zidovska kultura
9.15	Film: Coppia d' assi con regina (western, ZDA '91)
10.45	Nan.: Saranno famosi
11.30	TG2 - 33, rubrika o medicini, 11.45 Dnevnik
12.00	Aktualni variete: I fatti vostri (vodi G. Magalli)
13.00	Dnevnik in vreme, Nava-de in družba, vreme
14.00	Variete: I fatti vostri
14.25	Nad.: Paradise Beach, 14.50 Santa Barbara
15.35	Dnevnik
15.40	Film: Finchè delitto ci separi (dram., ZDA '91, i. M. Baxter, 1. del)
17.20	Dnevnik
17.25	Nan.: Zdravnik med medvedi
18.10	Sport in vreme
18.35	Sereni variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Risanke: Go-Cart
20.40	Nan.: Ispettore Derrick
21.45	Variete: Se rinasco... (vodita S. Blady, P. Roversi)
23.30	Dnevnik in vreme, Iz Parlamenta
0.25	Sport: Proces Formul1

RAI 3

6.00	Jutranji dnevnik, vreme
8.30	Dokumenti
9.10	Film: Ehrengard ('82)
10.45	Dok.: Naključni turist, Italijan v Argentini, 11.30 Pred 50 leti, vojna
12.00	Dnevnik
12.15	Film: L' orologio (dram., ZDA '89)
14.00	Deželne vesti, dnevnik in vremenska napoved
14.50	Sportno popoldne: nogomet C in B lige
16.30	Dok.: Drugačno poletje, 17.00 nan. Davvero
17.30	Rubrika: Glas gospodarja
17.55	Dok.: Zemlja močvirskih bogov, 18.05 Superman
19.00	Dnevnik, deželne vesti
20.05	Variete: Blob
20.30	Dok.: V kraljestvu narave
22.30	Dnevnik, deželne vesti
22.55	Dok.: Planet Vzhod
23.50	Aktualno: The End
0.30	Dnevnik, pregled tiska, nočna kultura, vreme
1.00	Variete: Fuori orario, vv mes dok. Pred 20 leti

RETE 4

7.45	Nad.: Piccolo amore, 8.30 Il disprezzo, 9.35 Rubi, 10.30 Felicità, 11.15 Il prezzo di una vita, 12.20 nan. Hisa v preriji, vmes (11.30, 13.30) dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri
15.05	Film: Crimini del cuore (kom., ZDA '86, i. D. Keaton, J. Lange)
17.10	Aktualno: Perdonami (vodi Davide Mengacci)
18.00	Nan.: Colombo, vmes (19.00) dnevnik, vreme
20.30	Nad.: Perla nera (i. A. Del Boca, 59. del)
22.35	Film: Atmosfera zero (fant., VB '81, r. P. Hyams, i. S. Connery, P. Boyle, K. Markham), vmes (23.30) dnevnik
0.45	Pregled tiska
1.00	Nan.: Hisa v preriji, 2.00 L'uomo da 6 milioni..., 3.20 Samurai

CANALE 5

6.00	Na prvi strani, vreme
8.45	Nan.: Casa dolce casa
9.15	Film: La ragazza con la pistola (kom., It. '68)
11.30	Televizijsko sodišče: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.15	Variete: Casa Castagna
15.30	Nan.: La tata
16.00	Otroski variete
18.00	Dnevnik TG5 - Flash
18.05	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Paperissima sprint
20.40	Film: Mamm, ho perso l' aereo (kom., ZDA '90, i. M. Culkin, J. Pesci)
22.55	Dnevnik TG5
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) nočni dnevnik

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
11.30	Nan.: Le strade di San Francisco
12.25	Odpri studio, 12.45 Fatti e misfatti, 12.50 Sport studio
13.00	Otroski variete
15.00	Variete: Generazione X
16.15	Nan.: Magnum P.I.
17.30	Dok.: Nati liberi
17.45	Nan.: Primi baci, 18.20 Hawaii Paradise
19.30	Odpri studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Varieteja: Appuntamento al buio (vodita Amadeus, L. Laurenti)
20.40	Film: Nico (krim., ZDA '88, i. S. Seagal, H. Silva)
22.40	Aktualno: Fatti e misfatti
22.45	Nan.: Renegade
23.45	Sport: Pokal pokalov, 0.15 avtomobilizem F1
0.45	Italija 1 sport
2.00	Nan.: Baretta

TELE 4

0.20	0.22.00, 24.00 Dogodki in odmevi
20.30	Nan.: Man from Atlantis, 21.20 Evening Shade

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, Dnevnik, 13.30, 18.30 Sport
14.10	Film: La spia dai due volti (krim., ZDA '64)
20.35	Film: Another Country
23.30	Variete: Tappeto volante

RAI 3
slovenski
program

20.25	Risanka: Filip
20.30	TV dnevnik
20.45	Mladinski zbor «Vesela pomlad» z Opcin

BORIS S.
popravila TV - VCR
antene - SAT

Ul. Biancospino 22/2
OPCINE

Telefon: (040) 214867 - 214871

SLOVENIJA 1

09.00	Videostrani
09.30	Malo angleščine, prosim
09.55	Tedensi izbor
09.55	Kapitan Power, ameriška nanizanka, 14. del
10.20	Svetovni poslovni utrip, 2.-del ameriške poslovne oddaje
10.50	Zdravje - naše največje bogastvo
10.55	Sonograf za srečo
11.25	Zdravje - naše največje bogastvo: Astma
11.35	Vdova Coudercova, pon.
13.00	Poročila
13.05	Sportni pregled, pon.
15.00	Umetniski večer
15.50	Obzorja duha
16.20	Dober dan, Koroska
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Radovedni Tacek: Tekma
17.25	Frida s srcem na dlani, 3.-del norveške nadaljevanke
17.55	TV 101, 11. del am. serije
18.45	ABC - itd., tv igrice
19.10	Risanka
19.18	Zrebanje 3x3
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Stranski učinki, 12. del
21.00	Pravičnost na preizkušnji
22.00	TV dnevnik 3, vreme, sport
22.20	Zarišce
22.40	Sova
22.40	Seinfeld, 13. del serije
23.05	Severna obzorja, 15. del

SLOVENIJA 2

13.00	Euronews
15.15	Umetniki za svet ob 50. letnici OZN, ponovitev
15.25	Utrip
15.35	Zrcalo tedna, ponovitev
15.50	Nedeljskih 60, ponovitev
16.50	V avtobusu, 43. del
17.15	Severna obzorja, ameriška naizanka, 14. del
18.00	Regionalni studio Maribor
18.45	Ze veste
19.00	Sedma steza
20.05	Svet na zaslonu
20.55	J. de Zanger - K. Richter: Potem pač silo, nemška drama
22.20	Studio City
23.30	B. Roncel izza odra
00.30	Umetniki za svet, pon.

KANAL A

10.00	Spot tedna
12.25	A - shop, Spot tedna
17.50	Spot tedna, A shop
18.15	Brlag, 7. del spanske nadaljevanke
18.45	A - shop
19.00	Vreme
19.10	Luč svetlobe, 519. del ameriške nadaljevanke
20.00	Alica v glasbeni deželi, kontaktna glasbena
20.30	Zlata dekleta, 4. del ameriške humoristične nanizanke
21.05	Barva denarja, ameriška drama
23.00	To trapasto življenje, pon. 3. dela am. serije
23.55	Spot tedna, A - shop

Koper

16.00	Euronews
18.00	Slovenski program: Studio 2 - sport
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Čakajoc Petra Pana, otroška oddaja
20.20	V ospredju - avtor B. A.
20.30	Poletni ponedeljkov sportni pregled
21.45	Alpe Jadran
22.15	Vsedanes - TV dnevnik
22.30	Slovenski program
23.00	Sportni ponedeljek
23.00	Dannyjev skrivnostni svet

ORF Avstrija 1

09.15	Umor, je napisala, ponovitev
10.05	Baywatch, ponovitev
10.50	Vesoljska ladja Enterprise, ponovitev
11.35	Na pomoč, ljubim dvojci, ponoivitev nemške komedije, 1969
13.00	Tjulenček Albert
13.25	Konfeti
13.40	Mila Superstar
14.05	Am dam des
14.30	Knjiga o džungli
15.05	Kremenčkovi
15.35	Vesoljska ladja Enterprise - nova generacija: Bazanska kupcija
16.20	Baywatch: Onesnazevalci okolja
17.10	Strašno prijazna družina Kellyjina nova služba
17.35	Zlata dekleta: Zaplesi z menoj
18.05	Iz dobrega gnezda, 2. del nemške serije
19.00	Pri Huxtablovih: Kadar moški rodijo...
19.30	Cas v sliki, vreme
19.53	Vreme
20.00	Pogledi od strani
20.15	Policaiz iz vrtca, ameriška kriminalna komedija, 1990
21.50	Ugrabitev, kanadski film, 1980
23.35	Cas v sliki
23.40	Vojvodina in umazani lisjak, ameriški western, 1976
01.20	Strašno prijazna družina, ponovitev
01.45	Vsak dan s Schiejokom, ponovitev
02.45	Dobrodošli v Avstriji

ORF Avstrija 2

13.00	Cas v sliki
13.55	Orientacija
14.25	Doktor Trepper John: Varčevanje
15.10	Umor, je napisala: Nekaj ur sreče
16.00	Vsak dan s Schiejokom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
18.55	Kuharski mojstri
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki
19.53	Vreme
20.15	Gozdarska hisa Falkenau, 4. del nemške serije
21.10	Tema
22.00	Cas v sliki 2
22.30	Ob pol enajstih, kultura
23.05	Vstop prost
23.50	Veliki režiserji: Carlos Saura
01.20	Car ljubezni, spanski plesni film, 1987
03.05	Sestrična Angelika, spanski film, 1973
03.05	Karmen, spanski glasbeni film, 1983
04.40	Elisa, življenje moje, spanski film, 1976
	Igrajo: Geraldine Chaplin in drugi.

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Radio plus; 8.40 Minute za smeh; 10.30 Pregled slov. tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice; 14.30 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Varnostna kultura; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Zaplesite z nami; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Šanson; 23.05 Nocturno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.50 Koledar prireditve; 9.35 Popevki tedna; 11.00 Ekološke teme; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 14.00 Drobtnice; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.50 Sport; 18.00 Študentski rock; 19.30 Ameriška country lestvica; 20.00 Popularnih 40; 22.20 V soju zarometov.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Z glasbo v dober dan; 10.05 Kulturna panorama; 13.05 Igra za otroke; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Pihalne godbe; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Divertimento; 16.45 Enciklopedija Slovenije; 17.00 Nove glasb. generacije; 18.05 Slov. glasbena ustvarjalnost; 19.30 Operni koncert; 20.30 Montrealski simf. orkester; 22.05 Dvignjena zavesa; 22.25 Komorni studio; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutanjki; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 Noč in dan. OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.15 Na rešet; 9.00 Kulture napovedi; 9.40 Hit dneva; 9.45 Odgovori na «rešet»; 10.45 Zanimivosti; 11.00 V podaljšku; 12.15 20 Modrih; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej... razvedrilni pr.; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Parlamentarna kronika; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Bla-bla radio; 19.30 Večerni pr.; 22.30 Iz diskoteke; 24.00 Nočni pr.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Edig Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Anni 60, ma non li dimostra; 11.30 Aktualnosti; 11.45 L' intervista; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50

Single tedna; 15.00 D'altro canto; 18.00 Bootleg; 18.45 Villa Ut; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.00 Horoskop; 7.35 Vreme; 11.00 Anketa; 12.00 BBC novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 16.25 Nagradna uganka; 19.25 Vreme; 20.00 Glasbeni kviz; 21.00 Modni bla bla; 1.00 Satelit.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Kvaliteta življenja in zdrava prehrana; 10.40 Informacije o zaposlovanju; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 12.40 Pometamo doma; 13.00 Pesem tedna; 13.20 Črna kronika; 13.40 Pometamo doma; 14.30 Točke, metri, sekunde; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Terenski studio: Senčur; 18.10 Vsakdo svoje pesmi poje; 20.00 Glasb. odd.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniature; 10.05 Sport; 11.45 Info servis; 12.10 Mali oglasi; 13.00 Pod Persko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste; 18.00 Pokličite 101555; 20.00 Sotočje.

Radio Študent

0.00 RoboKak udarjal; 11.00 Preklop; 14.00 Recenzije & Napovedi (podlistki U. Eca); 15.00 OF (24 ur-info); 17.00 Čudoviti svet zlobe in nasilja; 19.00 TB: Sierra Maestra; 20.00 Alter, Garbage, Fonkura, 24.00 Reprize.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Iz Cetrlikovih srečanj; Dr. Dorče Sarčič; 8.30 Slov. glasba; 9.15 Odpri knjiga: New York, New York (V. Maldon, 19. del); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza, 12.40 VS Resonet; 13.20 Kmetijski tednik; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Literarne podobe; 14.30 Otroški motiček, nato Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 MI in glasba; 18.00 Ena se tebi je želja spoznala; 18.45 Čokolade na placu; Napovednik.

SLOVENSKA DEDIŠČINA

Grajski biser ob državni meji

Na Mokricah so imeli nacisti politično šolo

Na jugovzhodu naše dezele stoji na manjši vzpetini blizu slovensko-hrvaske meje grad Mokrice, eden biserov naše turistične ponudbe. Grad Mokrice je v zgodovinskih virih omenjen dokaj pozno, sele leta 1444 kot geslos Mokorecz. Srednjeveški stolpasti dvor, ki izstopa v severozahodnem delu današnje grajske stavbe, je gotovo stal precej pred prvo omembo gradu. Pozidan je bil v gotski dobi, verjetno pa ga je obdajalo tudi obzidano in kasneje zaradi turske nevarnosti s stolpi zavarovano dvorišče.

V renesansi so prvotno grajsko jedro razširili s štirimi dvonadstropnimi krili, ki oklepajo notranje arkadno dvorišče, na vogalih pa okrepili s tremi mogočnimi okroglimi

stolpi. Tudi grascake srecamo pozno, saj je prvi, Sigmund pl. Sebrich, omenjen sele leta 1525, petnajst let kasneje pa si je gosposcino delil z Moricom pl. Rakhnizem in

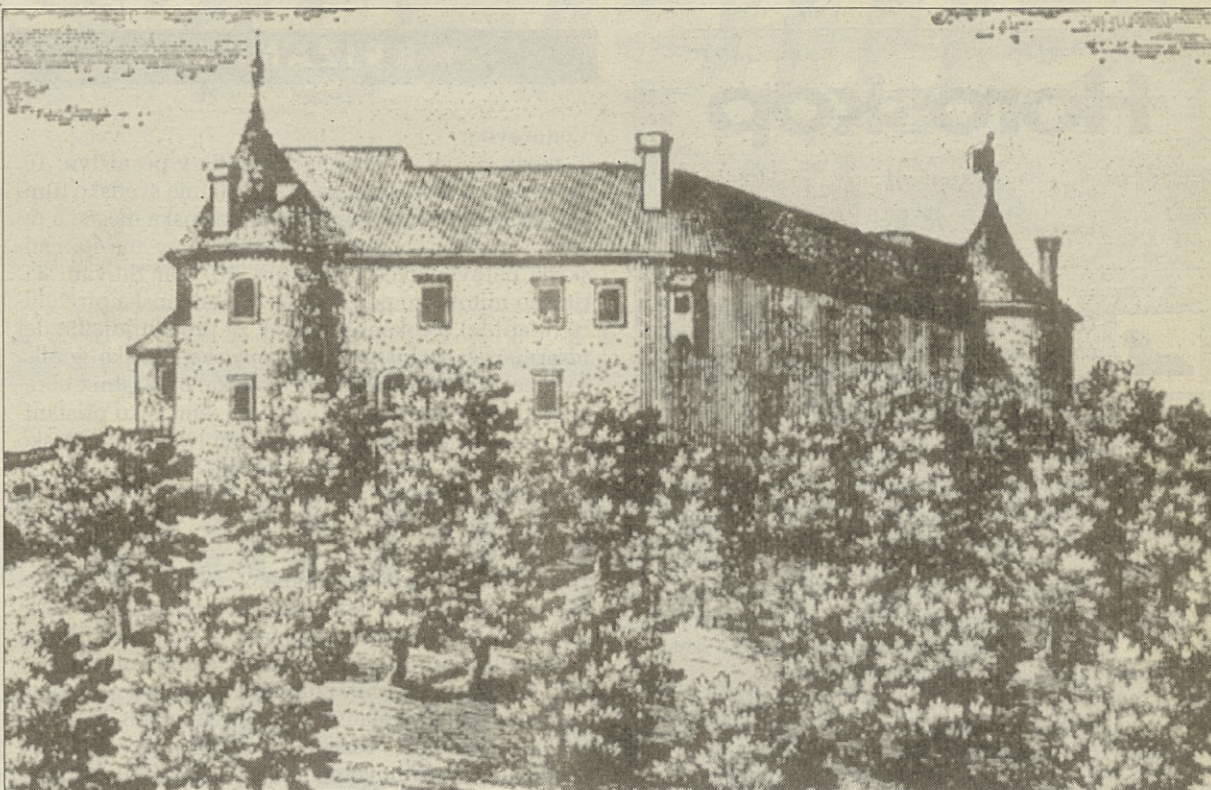
grofom Ferencem Tahijem. Leta 1558 sta omenjena kot solastnika gradu Ambroz pl. Gregorijane in baron Luka Zakhl (Szekely) iz Ormoza.

V prvi polovici sedemnajstega stoletja pridobijo Mokrice baroni Mosconi, nato hrvaski ban, grof Nikolaj Erdoedy, po letu 1693 pa so si jih priženili Auerspergi. Ti so Mokrice baročno predelali, uredili grajski park in poslikali grajsko kapelo. Leta 1882 postanejo lastniki gradu baroni Gager, na Mokricah je zivel pisatelj Friderik Gager (avtor Ljudstva), leta 1915 pa je kot solastnik omenjen grof Aleksander Economo.

Rodbini sta grad prodali leta 1922, solastnika pa sta postala lesnoindustrijsko podjetje Berger iz Zagreba in beograjski industrialec Miloš Rafajlović, a ne za dolgo, saj je Žid Berger kmalu kupil njegovo polovico gradu. Berger je temeljito izropal notranjo opremo in leta 1937 Mokrice za pet milijonov dinarjev prodal zagrebškemu nadškofu Alojziju Stepincu. Nadškofija je v gradu uredila okrevališče za bogoslovce, med drugo svetovno vojno pa je Mokrice podarila nemškemu rajhu. Nemci so imeli v gradu politično solo za vzgojo mladih kadrov nacistične stranke, odnesli pa so tudi barocne peči in kamnine.

Zdaj je grad Mokrice, obdan z lepim parkom, turistično-gostinski objekt s hotelom, pestro turistično ponudbo, veliko možnostmi za rekreacijo in tereni za konjeniški šport.

Ivan Jakič

Valvasorjeva upodobitev gradu Mokrice

V pubih baltskih mest je zelo živahno

Ko vstopite v Paddy Whelan's, enega najbolj obiskanih lokalov v Rigi, se vam zazdi, da ste v tipičnem irskem pubu. V njem je polno mladih Litvancev, ki v prijetni družbi klepetajo in nazdravljajo s kozarci temnega piva.

V treh baltičskih državah, Litvi, Latviji in Estoniji, je po osamosvojitvi tako rekoč cez noč zrasla cela vrsta podobnih lokalov. Zabele v nočnih lokalih so tako postale del vsakdanjega življenja prebivalcev nekdanjih sovjetskih republik.

Ko so po padcu sovjetskega režima odprli prvi irski pub Paddy Whelan's, so se tja zacele zgrinjati množice Litvancev, kar je lastnike lokalov prijetno presenetilo, saj tega niti v sanjah niso pričakovali. V Rigi so pozneje odprli se tri podobne pube, nedavno pa so v glavnem mestu Latvije odprli prvega. Dogajanje v tipičnih irskih lokalih so v estonski prestolnici Talin popestrili z irsko glasbo, ki jo izvajajo tamkajšne glasbene skupine.

V baltskih državah je skoraj na vsakem koraku mogoče opaziti vpliv zahodnega sveta. Tako lahko obiščete lokale, kjer vas bosta v dobro voljo spravila jazz in blues, ali pa prigriznete v italijanski in kitajski restavraciji. Če imate raje močno začinjeno hrano, potem obiščite Talin, kjer so nedavno odprli dve restavraciji z indijsko hrano.

Lastnik indijske restavracije Maharadza pravi, da Estonci na začetku niso bili pretirano navdušeni nad močno začinjeno indijsko hrano, saj tipične baltske jedi ne vsebujejo toliko dišav in začimb. Veliko sivih las je lastniku povzročilo osebje restavracije, ki je kot v nekdanjem socialističnem režimu posvečalo premalo pozornosti posrežbi in zadovoljstvu gostov.

Toda tudi na tem področju se stvari počasi obracajo na bolje, saj prebivalci Talina počasi spoznajo pomen zadovoljnega gosta. Tako so v estonski prestolnici nedavno ustanovili celo francoski

balinarski klub.

Vsa živahnost v pubih, restavracijah in nočnih klubih baltskih mest je dober obet za tamkajšnje vlade, ki si prizadevajo spodbuditi razvoj turizma.

Staro mestno jedro estonske prestolnice, kjer tlakovani trgi in ozke uličice vzbujajo srednjeveško vzdušje, privablja številne turiste. Ti radi posedijo in pokramljajo v lokalih na tlakovanem trgu v osrčju Talina, kjer je bilo v prejšnjem režimu prepovedano sedeti in popivati. Veliko turistov so v estonsko prestolnico privabili članki uglednih evropskih časopisov, ki pišejo o številnih znamenitostih te baltske dezele.

Stevilo turistov, ki obiščejo Estonijo, narasča in v primerjavi z lanskim letom naj bi se podvojilo. V prvi polovici letosnjega leta je to baltsko državo obiskalo 1, 4 milijona turistov. Ti se kar ne morejo načuditi nad tolikšnim številom pubov, restavracij in drugimi vplivi zahodnega sveta.

Patrick Lannin / Reuter

Grajski vhod brani mogočen stolp (Foto: Ivan Jakič)

ODKOD, ČLOVEK, TVOJA POT / ODLOMKI IZ KNJIGE IVANA MOHORIČA

»Raziskoval je duševnost, ker je iskal dušo«, je naslov enega izmed nestetih člankov, ki so bili napisani o njem in verjetno je to najkrajša in najboljša definicija, ki opisuje njegovo življenjsko delo. S področja podzvesti človeškega uma sta mogoče najbolj znani dve njegovi teoriji - zakon sinhronosti in hipoteza o tako imenovani skupinski duši, ki jo je imenoval Kolektivno nezavedno. Za kaj gre?

Kolektivno nezavedno naj bi bilo neko stalno energetska polje, ki nas obdaja in s katerim smo eni bolj, drugi manj sinhronizirani in v katerega se sproti vtiskujejo vse življenjske izkušnje vsakega posameznika, hkrati pa iz njega vsaka individualna podzavest crpa podatke drugih individuumov. Od stopnje »uglasenosti« posameznika je odvisno, koliko se to odraža na njegovem vedenju. Moteče dejstvo, ki ga ni znal zadovoljivo razložiti, je bila sposobnost prekognicije, predvidevanja dogodkov

vnaprej. Če je to se razlozljivo na krajši rok s tem, da kolektivna duša »sesteje« vse dogodke danega trenutka in po verjetnostnem računu sestavi sliko možnega razpleta, je to za obdobja, daljša od leta, skoraj nesprejemljiva možnost. Druga teorija o sočasnosti dogajanja pa govori o tem, da se vrsta povsem običajnih dogodkov, ki bi bili ločeni eden od drugega čisto nepomembni, v nekem trenutku »zgosti« na točno določenih krajih in v preciznem časovnem zaporedju tako, da njihov »sestev« daleč presega njihov običajni ločeni učinek. Za boljše razumevanje si oglejmo primer, ki je po svojem učinku vsem dobro znan. Gre za operacijo Overlord, izkrcanje zveznikov v Normandiji 6. junija 1944.

Da se v Franciji pooblasti, ni nič nenavadnega, ker pa se je to zgodilo v nedeljo, 4. junija, dva dni pred rojstnim dnevom zene feldmarsala Rommela, je imelo izreden učinek, ki je spremenil tok sveto-

Paranormalna opozorila (2)

vne zgodovine. Prav oblačnost in viharno morje so namreč odločilno vplivali na poveljnika Atlantskega zidu, da se je odpeljal v Nemčijo vsočiti svoji ženi rojstni dan, kar samo po sebi zopet ni nič nenavadnega. Vreme ga je prepričalo, da je invazija, ki so jo sicer pričakovali, v takih pogojih nemogoča. Da se slabo vreme po dveh dnevih sprevrže, je tudi čisto običajna stvar. Toda, ker se je to zgodilo ravno v noči, ko je bil poveljnik na poti nazaj v Francijo in je bil v odločilnih trenutkih začasno nedosegljiv, se je kolo zgodovine zasukalo. Povsem običajne stvari so se seštele v vsoto z ogromnim učinkom. In taki pojavi, seveda v

manjšem merilu, so mnogo bolj pogosti, kot si mislimo. Kdo izmed nas ni že kdaj analiziral kaksnega dogodka iz svojega življenja in si zastavljal vprašanja v smislu: Če ne bi storil tega, ali ce ne bi storil onega, ce bi vsaj tega zadnjega ne naredil, ce bi bilo vsaj vse skupaj malo prej ali malo pozneje, ce, ce, ce... Ce bi vsaj en sam ce ne bil ce, se nesreča ne bi zgodila. Pa vendar si vse to naredil v točno določenem časovnem zaporedju, čeprav pri poznejših razglabljanjih opaziš, da si marsikatero stvar opravil z nekakšnim podzavestnim ali razumskim odporom, včasih celo nezavedno, kot da bi te nekaj prisililo v to. Ven-

dar ponavadi v svojih analizah sezemo premalo nazaj. Vzrok in pravo gibalno takega dogodka je bil sproscen že davno prej, včasih se celo pred našim rojstvom. Upoštevajoc naso teorijo o računalniškem vodenju lahko mirno sprejmemo Jungovo hipotezo o sočasnosti kot zakon. Kolektivno dušo pa je tako lepo opisal, da lahko dodamo samo se to, da se ta duša ne vtiskuje samo v energetska polja, pač pa na konkretne fizične nosilce, pomnilne enote našega sistema; ki so hkrati tudi opremljeni z banko možnih podprogramov, ki jih lahko izbiramo. Ko pa smo se enkrat odločili, lahko osebe, ki močneje resonirajo, vi-

dijo izbrano prihodnost. Samo posebno senzibilni ljudje lahko prodrejo v variantni opis dogajanja preden rečejo: »Alea iacta est!«. Vprašanje pa je, ce si jih znajo tudi pravilno razložiti.

Ko že ravno govorimo o kolektivni duši, se zopet spomnimo na keltski običaj polaganja kamnov v piramide, tako imenovane cairne, s čimer naj bi pustil polagalec: prvič, del svoje duše, vtisnjene v kamen; drugič, priklical duše prednikov in z njimi vzpostavil vez; tretjič pa ojačal božjo navzočnost. Kar dobra prispodoba za zgoraj navedeno razlago, pa čeprav je stara tisoče let. Če k temu dodamo se dejstvo, da je Hermes Toth, nebeski bog pisav, zapisal zakone in usodo sveta na smaragdne plošče, preden se je iz starega Egipta odpravil nazaj med zvezde, se slika počasi jasni in začena dobivati podoba vhodno-zhodnih pomnilnih enot sodobnih računalnikov. Tudi Jahve je dal Mojzesu postaviti na kamnitih plo-

schah in ko so se prve razbile, je bil vnovični zapis posredovan na enakem mediju.

Posebno mesto v teh razmišljanjih zasluži prostozidarsko izročilo o stebrih, ki jih je Hiram postavil na vходу v Salomonov tempelj in na katerih je zapisana pretekla, sedanja in prihodnja usoda sveta. Steber z imenom Jahin naj bi predstavljal mosko nacelo, torej princip penetracije, kar bi lahko v sodobnem računalniškem zargonu izrazil kot vhodno pomnilno enoto, medtem ko stebru z imenom Boaz pripisujejo ženskost, torej sposobnost rojevanja, ali v sodobnem jeziku izhodno enoto. Da začetnici imen Jahin in Boaz - BI - dajeta aluzijo na binarnost sporočil, je lahko dodaten dokaz, da razmišljamo pravilno. In stebra stojita ob vratih, skozi katera vstopamo v prostor, kjer stoji prestol, na vrhu katerega je postavljena krona iz dragih kamnov - rubinov in smaragdov.

(Se nadaljuje)

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: V želji, da bi se naučili kaj novega, boste svoj um po dolgem času znova spustili na pas. Prijetno boste presenečeni, saj boste v bližini odkrili pasnik brez meja.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Sprejeli boste povabilo v objem narave in se iztrgali iz oklepa starih sten. Teža silnih obveznosti bo izpuhtela kot jutranja meglica. Naj živi preprosta resnica narave!

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: V beganju od znanca do znanca boste ostajali nepotešeni, saj nikomur ne bo uspelo zapolniti vaše praznine. Sebe boste prezrli; smola, kajti prav vam bi uspelo.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Nenehno boste imeli občutek, da vas okolica kritizira zaradi nečesa, kar niste niti mislili, kaj sele storili. Ne oporekajte jim, naj se kar sami prepričajo o svoji zmoti.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Pokazala se bo svetla stran vašega črnega humorja, saj boste z njim razbili lupino najtršega oreha. Nekdo, ki je bil doslej izjemno siten, bo postal izjemno užiten.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Hoteli vas bodo navdušiti za neki načrt, vi pa boste vztrajali pri svojem. Ko bo prerekanje doseglo točko vrelišča, boste z vzvišeno gesto popustili ter poželi aplavz znage.

TEHNICA 23. 9. - 22. 10.: Tako zelo boste zatopljeni v svoj uspeh, da niti opazili ne boste, kako vam nekateri na vso moč zavidajo. A kar brez skrbi, ne boste zamudili prav ničesar vrednega.

ŠKORPLJON 23. 10. - 22. 11.: Svojega partnerja si boste lastili do zadnjega atoma. Strah, da vam bo kakšen kosček usel, vam ne bo dal niti spati. Vaša last ni cast, temveč do skrajnosti nevarna past.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Ljuba oseba vas bo potegnila v avanturistično vzdušje. Vajino vandranje bo polno prijetnih presenečenj, tako da se boste nactu za skok cez plot radi odpovedali.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Pod tezo očitkov se boste postavili v togi obrambni položaj. Nekdo bo v tem videl dokaz za vašo krivdo. A nikar se mu ne pustite; naj se gre solit, kdor je prezabit.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Popolnoma jasno vam bo, da je vaš znanec zasel na stranpot. Hoteli ga boste vrniti na stari tir, vendar vam ne bo hotel slediti. Nastavite mu vabo, toda brez tmka.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Zelja po srčni bližini bo prerasla v nujnost, zato se ji boste hočes nočes morali odzvati. Le počasi, da se ne zalepite na lepoto; ta vam bo jutri se povečala samoto.

KRIŽANKA

Vodoravno:

1. poziv, 5. del skeleta, 9. polni stik v pesnistvu, 10. divja rača, 11. sesalnik za prah, 13. ime švedske filmske režiserke Zetterling, 14. sredozemska mesnata rastlina, 15. rdeca krava, 17. veznik, 18. ime italijanskega naravoslovca Galvanija, 20. star Slovan, 21. rimsko mitološko podzemlje, 22. italijanska pisateljica (Matilde), 24. kemijski znak za protaktinij, 25. del pisarniskega pohistva, 26. francoska filmska igralka (Aimee), 28. podoba golega cloveka, 31. lastnik obra- ta grafične industrije, 33. največje jemensko pristani- sce, 34. mejna reka med Poljsko in Nemčijo; nemško Oder, 35. ime slovenskega grafika Debenjaka, 36. gr- ski nogometni klub.

Navpicno:

1. ime skladatelja Hacaturjana, 2. mesto v Italiji s po- sevnim stolpom, 3. kdor razvija spoznanja iz izku- senj in ne iz teoretičnih dognanj, 4. francoski filmski skladatelj (Francis), 5. avstralski bambusni medve- dek, 6. nemski inženir, izumitelj motorja z notranjim izgorevanjem (Nikolaus), 7. last, lastnina, 8. pristani- sce na jugu Italije, Tarent, 12. ženska, ki obravnava ljudi glede na njihovo rasno pripadnost, 16. začetni- ci italijanskega opernega skladatelja Giordana, 18. je- len z lopatastim rogovjem, damjak, 19. skupno ime za tri kemijsko sorodne elemente uran, neptunij in plutonij, 20. letališče pri Stockholmu, 23. začetnici mariborskega pevca Ognerja, 25. groba, polstena vol- nena tkanina, 27. kraj pri Sempasu na Goriskem, 29. barva kart, 30. ozek kos blaga, 32. nasilna tatvina.

1	2	3	4		5	6	7	8
9					10			
11				12				
13			●	14				
		15	16			●	17	
18	19				●	20		
21			●	22	23			
24		●	25					
26		27			●	28	29	30
31					32			
33					34			
35					36			

akt, tiskarnar, Aden, Odra, Riko, PAOK
ja, rusa, in, Luigi, Ant, Ork, Setao, Pa, stol, Anouk,
Vodoravno: apel, kost, rima, otva, aspirator, Mai, alo-
RESITJEV

Ruski bogataši imajo harleyje-davidsone

Sanje, o katerih je sa-
njarilo več generacij ame-
riskih upornikov, so se
izpolnile tudi peščici ru-
skih bogatasev - postali so
ponosni lastniki motorjev
znamke harley-davidson.

Tisti, ki ima v Rusiji
harleyja, ima precej pod-
palcem, razkošno stanova-
nje, sporten avtomobil in
prezivilja počitnice ob mo-
rju. Ker se je odločil kupiti
se harleyja-davidsona, bo
vstopil v novo trgovino v
Moskvi in si izbral motor
svojih sanj, si nakupil
ustrezna oblačila in po-
trebscine, ki jih mora ime-
ti vsak lastnik motorja. Tr-
govino so odprli sele de-
cembru lani, vendar so de-
slej prodali že petnajst
motorjev, vrednih od 20
do 35 tisoč dolarjev.

Model po naročilu in z
dodatno opremo - na pr-
mer srebrnimi izpušnimi
cevmi - je treba posebej
naročiti, zato bo moral ku-
pec zanj odšteti več zelen-
cev. Mnogi kupijo motor
le zato, da se lahko prijate-
ljem pohvalijo, da imajo v
garazi ob vili tudi
harleyja.

V trgovino večkrat zavi-
jejo tudi slavni rockerji in
ljudje, znani s televizij-
skih zaslonov. Večina je
dolgo občudovala usnjene

sedeže in svetlece se kro-
mirane cevi motorja, spra-
sevali so vse mogoče, na-
zadnje pa odsli z usnjeno
jarko ali parom okovanih
skornjev.

Trgovina ne živi le od
prodaje motorjev, kajti tu-
di ostale pritikline, ki so-
dijo k njim, se zdalec niso
poceni. Usnjena jakna sta-
ne približno tisoč dola-
rjev, kar je desetkrat več
od povprečne plače.

Na Zahodu so ljudje
najprej kupovali motorje
in si sele potem kupili
garderobo, v Rusiji pa si
najprej kupijo oblačila. V
Rusiji, kjer traja zima tudi
sest mesecev, ceste pa so
bolj ali manj luknjaste, ni
bil motor nikdar tako pri-
ljubljen kot na Zahodu.

V času Sovjetske zveze
je bil motor poceni prevo-
zno sredstvo, ki so ga
uporabljali predvsem
kmetje in manj premožni.
Po predmestnih ulicah se
s starimi, ropotajocimi
motorji, narejenimi v So-
vjetski zvezi, in z umaza-
nimi zelenimi celadami
se vedno vozijo starejši
ljudje.

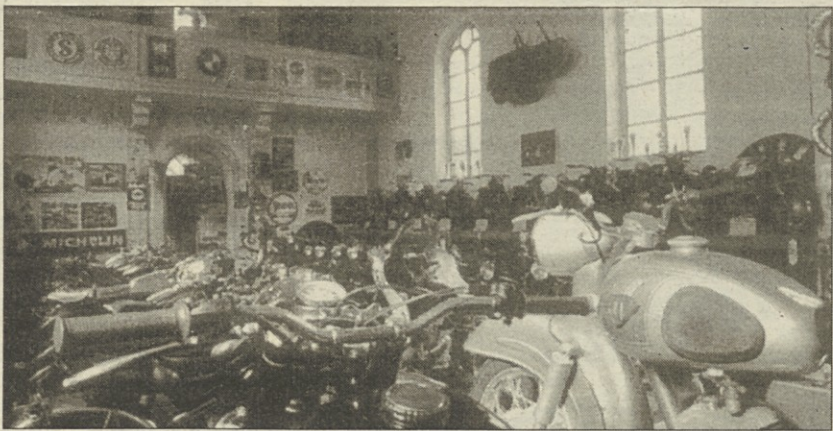
Večina »novodobnih
motoristov«
se vozi s pre-
delanimi sovjetskimi mo-
torji, podobnimi tistim iz
filma Goli v sedlu. Lastni-

ki so motorje ruske izdela-
ve polepsali s svetlečimi
kromiranimi deli, usnjeni-
mi sedeži in jih pisano po-
slikali.

Skupine lastnikov mo-
torjev so si nadele zvene-
ca imena: Nočni volkovi,
Psi pekla in Ruski kozaki,
na oblekah pa imajo našit
Harleyjev znak, pravi ali
ponarejen. Ljudje jih ime-
nujejo »karlesiki«, ceprav
jih ima le peščica »prave«
harleyje. Najbolj srečni
med njimi so svoje konji-
cke pravocasnno kupili od
upokoencev, ki so stare
motorje hranili se iz ca-
sov po drugi svetovni voj-
ni, ko so Američani v So-
vjetsko zvezo poslali ne-
kak primerkov harleyja-
davidsona. Dobro ohran-
jen model stane pribli-
žno pet tisoč dolarjev.

Mladi Rusi upajo, da
bodo nekoč ceste v državi
primernejše za voznjo z
motorji ter da bodo zaslu-
žili dovolj za nakup nove-
ga motorja in jim ob po-
gledu na ceno ne bo
zmanjkalo sape. Večina
ljubitelj motorjev upa,
da bodo že kmalu lahko
svoja stara dvokolesa
znamke Ural zamenjali za
motor svojih sanj -
harleyja-davidsona.

Andrej Kalip, Reuter

V tem muzeju bi ljubitelji starih harleyjev-davidsonov našli marsikaj zase

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

375	IZDELKI IZ STEKLA	MERILEC TEMPE- RATURE	ODTJE- VANJE	VZHODNI DEL LJUBLJANE	IVAN VIDAV	PALEC, INC	AVTOR: MARKO BOKALIC	STASITOST	KONICA	DELOVNI ZANOS, ELAN	NEKD. KEN. TEKAC (HENRY)	SKAN- DINAVEC	KRVO- SKRUNSTVO	NASICE	PREDLOGA ZA FILM	OBMETA- VANJE S SNEGOM	PRITOK BALHASK. JEZERA	VELIK MORSKI SESALEC	KIS	SEDEŽ SRBOV PRI SARAJEVU
DRUZINA ČESKIH GLASBENIKOV							ODKOP RUDE NA ZEMELJ. POVRSIJU													
SVETO RESNJE TELO							DELEC V KRI- STAL ZGRADBI ANG. SKLAD. (EDWARD)													
GRSKA BOGINJA PREPIRA					»LUSTER«									KROVNO TKIVO IT. PEVEC (MINO)						
POLJEDELEC					NIZEK Z GLAS CEZJU				LITERARNA SMER ODISEJEV OČE								LOČEN PROSTOR V LOKALU	TELUR CASOPISNI OGLAS		
VISOKA KUHNJ. POSODA						PARADNA OBLEKA NASLOV JAP. CESARJEV					ODISEJEV OTOK	SEJA, SESTANEK MINISTER THALER							AFRISKA KRAVJA ANTILOPA	MESTO IN JEZERO V SEV. ITALJI
ASTRO- LOGINJA KURENT				TVEGANA NAPOVED SIRSKI VODITELJ						NENORMAL CLOVEK SPLIT										
PEVKA FALK					REVOLUC. GUEVARA OSRED. DEL KOLESA								BENESKI SLIKAR IN GRAFIK							
VRSTA TALNE OBLOGE							SL. PLEZALKA (MIRANDA) PIVO STAR. SLOVANOV						ANDREJ JEMC JANEZ DRNOVSEK			POKRAJINA V VIETNAMU VILI RESNIK				
MEGLENOST										ABELOV MORILEC					GREGOR- ČICEV ROJ. KRAJ					
MESTO V ZAH. ROMUNJI					REKA V ROMUNJI				REDEK KNJIZNI IZRAZ ZA TLA	IT. OBRAMB. MINISTER LETA 1992 (SALVO)					ANG. UM. ZGODOV. (HERBERT)					

READ
ANDO
TOLT
ARAD
VRANO
KAIN
NEJASNOST
ANAM
AJ
ORTAR
NOSN
TITSON
TTEOLO
ERNESTO
NECA
IZTIRJENEC
STAVVA
EMA
SEANSA
GATA
LONEC
TE
MODERNA
ALT
KMET
EPITEL
TESTENEC
ERIS
CA
OSNOVNA CELI-
TELOVO
POVRŠINSKIKOP
STAMIC
Vodoravno:
RESITJEV

Nedeljske teme

OB ZAČETKU TRŽASKE GLEDALIŠKE SEZONE

V sili vsakdo najprej rešuje samega sebe

BREDA PAHOR

Hotel bi vam reči. Slataper, katerega si je za uvodno besedo ob predstavitvi letosnjega programa Slovenskega stalnega gledališča sposodil predsednik Rafko Dolhar, je ob tokratnem prehodu iz poletne v jesensko, se pravi iz izredne v redno sezono teatrov raznih usmeritev in v Trstu tudi kultur, je takorekoč razprodan. Povsod je namreč razkorak med željami in »kruto realnostjo« precejšen oz. vsepovsod se morajo krepko truditi, da bi svoji hiši ubranili pridobljeni sloves in položaj. Pri slovenskem gledališču v Italiji pa je razkorak med temi, kar bi želeli in tem, kar narekujejo okolščine, že pred leti zadobil grozljivo podobo prepada. In vse težje je po brvi z enega roba na drugi.

O tem, da je veliko težav skupnih, prica tudi podobnost izbir. V vseh hišah, tudi v tistih, kjer sploh se ne gori, so se pri pripravi ponudbe za sezono '95-'96 hoteli do-brikati občinstvu. Pod geslom »ljude si tega želijo« je v posamične repertoarje prislo veliko več komedij in tako imenovanih lahkotnejših del kot sicer. V ospredje gledališkega dogajanja pa se tudi pri nas vse bolj prebijajo televizijski zvezdniki, in sicer kot avtorji ali kot izvajalci. Tako je odraz splošnega trenda v državi dejstvo, da so predstave z vsem poznanimi televizijskimi komiki tudi v Trstu razprodane ne glede na vsebino ali kakovost igre, zgleden primer je bila komedija *Twist*, v kateri je nastopal priljubljeni Marco Columbro in ki je sklenila lansko abonmajsko ponudbo tržaskega gledališča La Contrada. Televizijske zvezde pa se vse uspešneje pojavljajo tudi kot avtorji gledaliških tekstov. Tako bo tudi Slovensko stalno gledališče v letošnji sezoni svojim obiskovalcem ponudilo delo enega najbolj znanih italijanskih televizijskih novinarjev-voditeljev Maurizia Costanza Izpraznjeno vrni, ki jo je v originalni verziji in v zelo dobri postavitvi uveljavljenih gostov

tržaskemu občinstvu v eni prejšnjih sezon predstavilo že omenjeno gledališče La Contrada.

Ob tem bi se lahko vnela debata, če gre za mascevanje gledališča televiziji ali če si televizija, tako ali drugače, prilasca vseh več prireditvenega prostora. Vendar bi pozrtivovalnim in - glede na sedanje okolščine - tudi pogumnim nacrtovalcem gledaliških sezon pri nas (v mislih imamo predvsem ustanove, ki ne organizirajo samo sezone, temveč poskrbijo tudi za lastne postavitve), delali krivico, ko bi jih obtožili, da so klonili pred vsemogocnimi mediji in pred tako imenovanim poprečnim okusom publike. Po lastni presoji in okolju, v katerega je zasidrana posamična hiša, si je vsakdo izbral resilno rdečo nit, za tržaski teater La Contrada je to lahkotnost (kvalitetne) komedije, za Stalno gledališče FJK pa poudarjanje julijsko-furlanske identitete ustanove, kar je vsekakor korak naprej glede na prejšnjo trdo izpostavljanje neomajne tržaske zasidranosti. O slovenski prisotnosti ali prepletanju s slovansko kulturo pa nič, o konkretnem sodelovanju s SSG je bilo izrečenih nekaj besed, vendar gre bolj za usluge kot za tvorno sodelovanje. Ob tem pa velja se enkrat spomniti, da sta obe omenjeni tržaski italijanski gledališči v lanski sezoni z velikim uspehom sodelovali s slovenskim in to pri uresničevanju vsestransko zanimivih projektov. Nikakor ne gre za odklonilni odnos do slovenske kulture v Italiji in njenih ustanov, o prijateljskih vzgibih zgovorno prica prisotnost novega direktorja Stalnega gledališča FJK Antonia Calenda na predstavitvi sezone

SSG, kar je bilo naravnost »zgodovinsko« dejanje (gre namreč za

prvega direktorja tega teatra, ki se je udeležil otvoritvene konference slovenskega gledališča), in predstavnikov teatra La Contrada. Programske izbire italijanskih gledaliških hiš razkrivajo staro resnico, da si v sili skuša vsakdo pomagati tako, da ga čim manj stane in da ima od vloženega truda čim več haska. Sodelovanje med gledališči, predvsem med hrami različnih kultur in jezikov, pa stane veliko truda in denarja. In dandanes ne morejo razmetavati ne z enim ne z drugim nikjer, predvsem ne v slovenskem v Trstu.

Kot je na predstavitveni konferenci letošnje sezone zelo jasno povedal umetniški vodja Miroslav Kosuta, si sodelovanja z drugimi SSG enostavno ne more privoščiti. V nenehnem boju za (financno) preživetje se mora odpovedati

vsakršni dodatni obremenitvi, pa čeprav je prav navezovanje operativnih vezi z drugimi med najbolj smiselnimi in perspektivnimi nalogami.

Na dan pa je pršla se druga neizprosna resnica, ki pa ni bila nikoli povsem prikrita: italijansko-slovensko kulturno sodelovanje na Trzaskem se vedno pretežno bremeni slovensko stran. Ko slovenska stran klecne pod tezo problemov ali morebitnih nesporazumov, sodelovanje zastane. Ni da bi si pri tem trkali na prsa in si pripisali vse zasluge za storjeno (bera med drugim ni pretirano bogata), saj se se vedno radi zapiramo v svojo »specifičnost«, s čimer opravičujemo svojo zadrego zaradi objektivnih in subjektivnih težav.

Na povsem nesebično gesto predstavnikov italijanske tržaske

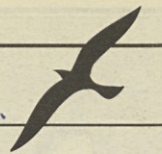
kulture v tem trenutku ni mogoče računati, ne zaradi osebnega prepričanja vodilnih osebnosti - Antonio Calenda je v tržaskem Kulturnem domu izrekel izredno

tople in plemenite besede solidarnosti do ogroženega slovenskega teatra. Vendar si mora Stabile nabirati novih abonentov (nekaj naj bi si jih zapravil zaradi potez prejšnjega direktorja Mimme Galline) in ne isče jih več samo v Trstu, temveč tudi v Furlaniji. Zato so za lastne produkcije ob Svevu, ki postaja stalnica v programih te ustanove, izbrali se Pasolinija: v Trstu Stabile začena sezono z delom Trzacana Sveva *L'avventura di Maria*, v Vidmu pa krajevni Gledališki klub odvarja s Pasolinijevimi *I Turcs tal Friul* v furlanscini, ki ga je Stalno gledališče FJK postavilo ze lani z milanskimi Teatrithalia. Izbiro enih in drugih seveda lahko razumemo tudi kot dolžen poklon »najbolj domačemu« avtorju, vendar pa razkriva željo po pridobitvi cim sirsega ljudskega konsenza.

Ce izpostavljanje slovenske ustvarjalnosti ali poustvarjalnosti v Italiji ne izziva več množičnega odklona, prav gotovo ne polni dvoran. In v današnjem casu, v katerem se kulturi rezejo vse tanjše rezine državnih tort, si osipa občinstva nihče ne more privoščiti. Zato je ze veliko (čeprav ne dovolj), da posamezne ustanove pripravijo kakovostno ponudbo in to tržaske gledališke profesionalne strukture nedvomno zagotavljajo. Ker pa je Slovensko stalno gledališče se v dodatnih, izrednih težavah, potrebuje za preživetje izjemen pogum in iznajdljivost. S pripravo programa je SSG prvo potezo uspešno izvedlo, za njegovo uresničitev pa potrebuje podporo (tudi s kritičnimi pripombami) nas vseh.

..

INTERVJU

HADRIJAN CORSI

Če imamo močno gospodarsko osnovo, se ne čutimo manjvredni

Hadrijan Corsi je bil pred nekaj tedni spet izvoljen za predsednika Briske gorske skupnosti. Za vidnega gospodarstvenika, predstavnika Slovenske skupnosti, ki je bil letos izvoljen tudi za župana v Steverjanu, je to že četrti zaporedni mandat. V letih 1975-80 je bil podpredsednik, od leta 1980 pa je predsednik Briske gorske skupnosti. V prejšnjih mandatih je bil izvoljen na osnovi političnih dogovorov v okviru petstrankarske koalicije glede raznih krajevnih uprav na Goriškem, po katerih je

predsedniško mesto BGS pripadalo Slovenski skupnosti. V zadnjih letih pa je politično prizorišče doživelo globoke pretese, nekatere stranke so izginile, pojavile so se nove. Potrditev Slovenca na čelu BGS nikakor ni bila pričakovana, saj so v 28-članski skupščini - vsaka od sedmih občin ima po štiri predstavnike - samo štirje Slovenci, vsi iz Steverjana. Corsi je bil kljub temu potrjen za predsednika in to s kar 20 od 26 veljavnih glasov. Pogovor z njim smo začeli prav pri tem aspektu.

V prejšnjih mandatih je bila vaša izvolitev sad nekega koalicijskega dogovora. V današnjih političnih razmerah pa je ponovna izvolitev Slovenca pravzaprav presenečenje. Kako vam je uspelo?

Poskus, ki smo ga izpeljali pri obnovitvi organov Briske gorske skupnosti, je bil res nekaj nenavadnega. Razen dveh, treh strank, ki so se organizirane, kot na primer DSL ali stranka Slovenske skupnosti, je dogovarjanje z ostalimi strankami izredno težko, ker imamo v različnih občinah tudi različne občinske liste. Zato sem nekaterim zupanom predlagal, naj bi se dogovorili med zupani. Krminski zupan si je prevzel nalogo koordiniranja in po nekaj sestankih smo se dogovorili, da bi pac zupani izpeljali to obnovo.

Osebo sicer nisem reflektiral, da bi spet kandidiral za predsednika. Pri tem se je pojavil problem: ta kandidat ni bil zazelen enemu, oni drugemu, ker je pac ena struja v večini v eni občini v drugi pa v opoziciji. Zato so me zupani prosili, naj bi se enkrat premislil. Sprejel sem, ker sem smatral, da v tem trenutku taka prehodna rešitev s prisotnostjo zupanov v upravnem odboru, daje določeno tezo gorski skupnosti.

S tem je poudarjena institucionalna raven kot protiutež politični raznolikosti večine, ki gre od DSL pa do Forza Italia. Kako si zamisljate upravljanje brez bolj homogene politične večine?

Zanimivo je, kako se je ta odbor formiral. V upravnem odboru imamo devet članov, zupanov je sedem. Zupan iz Mosa zaradi številnih obveznosti ni zel v odbor in je predlagal namestnika. Nadalje smo se dogovorili se za dva predstavnika DSL: eden je iz Krmina, drugi pa Ivan Humar iz Steverjana, katerega sem jaz predlagal, da bi bila paleta sil tudi iz strankarskega vidika popolnejša, glede na to, da DSL v tem trenutku nima nobenega zupana na briskem področju. Predlog je bil sprejet brez težav.

Ce naj preidem na to drugo zadevo, na upravljanje ne glede na strankarsko pripadnost, smo se recimo dogovorili za določen program in si zadali smernice delovanja, tako da bi zapopadli potrebe celotnega briskega področja. Pa se nekaj bi poudaril. Ob tej priložnosti se je prvič pokazalo, da mora tudi Gorica gledati z večjo pozornostjo na bližnje občine in sodelovati z njimi. Goriška občina ima lep teritorij, kot je Pevma, Stmaver in Podgora, Oslavje in Ločnik, ki spada pod Brisko gorsko skupnost in za

katerega se je v teh letih bolj zanimala gorska skupnost, kot pa sama občina. Tokrat pa smo hoteli poudariti, da se s pametno in trezno administrativno politiko lahko premostijo razna ljubosumja.

Kaj je pravzaprav Briska gorska skupnost? Bi nam sintetično predstavili njeno teritorialno razsežnost, pristojnosti in instrumente, s katerimi razpolaga.

Briska gorska skupnost je bila ustanovljena leta 1975. Razprostira se od Soče do Idrije na zapadu, južna meja je vznožje briskih gričev, železnica Gorica-Videm in cesta proti Cedadu. Na tem področju Slovenci predstavljajo dobro polovico prebivalcev, toda v skupščini smo od 28 svetovalcev samo štirje Slovenci. Iz narodnostnega vidika zastopanost torej ni najboljša. Kljub temu pa smo Slovenci imeli vedno dober del odgovornosti in teže pri odločanju.

V državnem merilu je namen gorskih skupnosti predvsem ta, da izravnava neravnovesja med hribovitimi in nizinskimi predeli. Tudi Evropska unija in prej Evropska skupnost sta bili stalno pozorni na ta aspekt, tako da mi dejansko upravljamo danes predvsem sredstva, ki prihajajo v ta namen od Evropske unije.

Nas teritorij se razprostira na približno 6 tisoč hektarjih. Pretežna dejavnost je kmetijstvo, saj se skoraj 70 odstotkov prebivalstva ukvarja s kmetijstvom, predvsem z vinogradništvom. Druga zelo razširjena dejavnost je turizem, predvsem turizem ob koncu tedna. V Brdih imamo nekaj izredno dobrih restavracij, gostiln, pa tudi kak hotel. Zmogljivost teh lokalov je nad 6 tisoč sedežev. Gostinstvo je torej pomembna dejavnost, ki bi jo kazalo podpreti z javnimi sredstvi in to je tudi v našem programu. Pojavlja se tudi nova dejavnost, kmečki turizem, ki povzroča nekaj trenja s klasičnim turizmom, ker zakon točno ne opredeljuje meja dejavnosti kmečkih turizmov. A to so stvari, ki bi jih moral rešiti deželni zakonodajalec.

Mislím, da je se odprto vprašanje točne opredelitve pristojnosti gorske skupnosti v odnosu do drugih ustanov.

Iz pravnega vidika imajo gorske skupnosti zelo točno določene vloge, toda dezela jih ne spoštuje. Gorske skupnosti so upravne, teritorialne in avtonomne enote, s splošno upravnomo zmoglostjo. To pomeni, da gorska skupnost lahko posega na lastnem teritoriju na vseh področjih od sociale do kultu-

re, gospodarstva, medtem ko pokrajina kot taka nima teh splošnih pac pa zelo določene kompetence. Vse, kar se tiče upravljanja in programiranja na teritoriju spada torej v kompetence gorske skupnosti. Kot se vedno dogaja v naši državi, pa prihaja do konfliktov, na primer pri koriščenju finančnih sredstev. Sredstva za finansiranje strukture gorske skupnosti prihajajo iz državnega proračuna, za vse ostale dejavnosti pa največ denarja pride od

govorilo, da bi jih skrcili na tri: eno v pordenonski pokrajini, Karnija naj bi bila samostojna, tretja, obmejna gorska skupnost pa naj segala od Trbiža do Milj. Za koriščenje sredstev EU, ki so namenjena obmejnemu področju, bi to lahko bilo koristno, prav tako tudi iz narodnostnega vidika, ker bi v taki upravni enoti bilo zapopadeno celotno ozemlje, kjer živi slovenska manjšina. Po drugi strani pa bi bilo tudi težko upravljati tako obsirno strukturo. Tretja ideja je bila ta, naj bi se združile Nadiske doline, Briska in Kraska gorska skupnost. To bi spet bila večja upravna enota, kjer bi slovenska prisotnost bila precej poudarjena, po drugi strani pa bi to se bolj odrgalo del slovenskega življa iz Terskih dolin, Rezije in Kanalske doline.

Nase razmišljanje je, da ni tukaj toliko problem velike ali majhne gorske skupnosti pac pa je vprašanje pristojnosti. Dezela bi morala že davno preveriti gorskim skupnostim upravljanje teritorija in skrb za socialno-gospodarske dejavnosti na njem. Velike gorske sku-

Evropske skupnosti, na primer za kmetijstvo in za gozdarstvo. Tu pa so se deželne ustanove kot je ERSa, kot je Zavod za gozdove. Vsak hoče po svoje tudi nekaj napraviti in tu se pojavljajo bitke med reveži. Zato se vracam spet na prvo in poglobitno zadevo: potrebna je neka ustanova, naj bo gorska skupnost, pokrajina ali občina, ki te zadeve koordinira.

Ze nekaj časa se govori o združevanju gorskih skupnosti. Ali pomeni osebna prisotnost zupanov v upravnem odboru BGS tudi voljo po potrditvi samostojnosti?

Na osnovi zakona 142 bi naša dezela morala že pred nekaj leti preurediti gorske skupnosti. Teznja je bila, da bi iz desetih sli vsaj na polovico, eno v Pordenonu, dve v videmski pokrajini, eno na Goriskem in eno na Trzaskem. To je bila prvotna zamisel. Potem se je

pnosti bi bile v tem primeru idealne. Ce pa se mora gorska skupnost ukvarjati s storitvami v korist občinam, potem je boljša manjša upravna enota. Prisotnost zupanov v upravnem telesu BGS je zato tudi politični signal dezeli. V preteklosti so prav z dezele ustvarjali določen razdor med občino in gorsko skupnostjo, tako da bi laze v Trstu odločali.

Katere so glavne smernice vašega upravnega programa?

Zadali smo si štiri točke. Predvsem hočemo koordinirati upravljanje ozemlja. Prevec je ustanov in struktur, ki se ukvarjajo s tem. Vseh teh dvajset let stalno poudarjam, da upravljanje teritorija pomeni, da mora nekdo koordinirati posege in hitro postopati. Vzemimo problem zemeljskih usodov, ki so v Brdih velika nadloga, vendar je s hitrim ukrepanjem mogoče omejiti škodo.

Primer je plaz na pokrajinski cesti Oslavje-Stevejan: ce bi takoj posegli, bi bil strošek mogoče par sto milijonov lir, danes pa je nekaj milijard lir. To je torej prva in izredno važna točka: skušati enotno upravljati tale teritorij.

Druga stvar so infrastrukture, ureditev določenih cest, da se recimo cesta češenj in vina dodeli pokrajinski upravi, ki jo ze 25 let upravlja ampak je se vedno last števerjanske oz. krminske občine, da se uredijo steze za kolesarje, saj postaja tudi ta sport vedno bolj zanimiv. V ta sklop sodi se resitev problemov okrog vodovodov naših občin.

Tretja stvar, je usklajevanje gospodarskega načrtovanja. Tukaj je prisotnost zupanov spet dobrodošla, da imamo enotne smernice glede gospodarskih dejavnosti. Caka nas se ogromno dela. Čeprav je nase brisko vino izredno poznano in cenjeno, ne smemo pozabiti, da se je v letih '92-93 prvič po dvajsetih letih pojavila kriza v prodaji vin. Cena je izredno padla, kmetovalci so začeli spet opuscati zemljo in iskati druge službe, kar je izredno negativno ne le za našo narodnostno skupnost, ampak pomeni nasploh obubožanje teritorija, kjer smo v dvajsetih letih izgubili ze približno 1500 ljudi. Ustvarjati moramo torej pogoje, da ljudje ostanejo na tem področju.

Zadnja točka je tudi povezana s prejšnjo. Namen nove uprave je, da zlasti iz gospodarskega vidika pozorno sledi temu, kar se bo dogajalo v prehodnem obdobju vstopanja Slovenije v Evropsko unijo. Ne smemo pozabiti, da sta dve tretjini Brd v Sloveniji in da bomo z vstopom Slovenije v Evropsko unijo dobili na tržišču trikrat več briskega vina. Nekateri naši kmetovalci se tega izredno bojijo. Po mojem se tega ne smemo bati, ker je to stvarnost. Prisotnost novih "konkurentov" moramo pozitivno izkoristiti, ustvarjati skupne strategije na tržišču, da si ne bomo delali bratomorne konkurence.

Onkraj meje je pred kratkim nastala nova občina Brda. Bo to pospešilo sodelovanje?

Ze v preteklosti smo imeli izredno dobre stike s krajevno skupnostjo Medana-Dobrovo in krajevno skupnostjo Kojsko-Hum. Danes je to za nas dosti lažje, ker obstoja nova upravna enota, ki ni več Nova Gorica ampak občina Brda. Nase občine in Briska gorska skupnost imajo direktnega sogovornika, kar bo brez dvoma olajšalo dogovarjanje in sodelovanje. Osebnostno občutim na naši strani se preveliko bojazen, da ne bi prevec pomagali tem novim konkurentom. Kot sem ze povedal, pa moamo to bojazen, ki se pojavlja na zalost tudi v naših slovenskih krogih, premestiti.

Omenili ste prisotnost Slovencev na tem teritoriju. Kako se to odraža v delovanju gorske skupnosti?

Tudi ce vsi ne soglasajo s tem, hočem poudariti, da v dvajsetih letih obstoja gorske skupnosti nismo imeli nikoli velikih narodnostnih trenj. Tu živi največ Slovencev, potem so Furlani, kot tretja komponenta Italijani, ki so nekeje v

manjšini. Na solsko ali kulturno področje razen občasnih podpor sicer nismo posegali. Predvsem smo skušali obdržati visok nivo tega našega področja, ker smatram, da ce imajo nasi ljudje solidno in zdravo gospodarsko osnovo, potem se tudi iz narodnostnega vidika ne čutijo manjvredni. Na Krminskem nas slovenski clovek živi ramo ob rami s Furlanom in pri tem se clovek s Plesivega ne čuti manjvreden v središču Krmina, obratno. Koliko pa je potem naša zavest mocna in odločna, je drug problem, ki se ga moramo Slovenci zavedati in to svojo zavest uveljavljati.

Kako pa je z uveljavljanjem slovenskega jezika v okviru Briske gorske skupnosti?

Torej, naše poslovanje ni dvojezično, tako kot je recimo pri Kraski gorski skupnosti. Slovenski jezik pa smo upoštevali pri izdaji briskega vodica, ki je v starih jezikih in je slovenski enakoveren italijanskemu. Pri tem ni nobene težave. Uporaba slovensčine je zapopadna tudi v statutu. Deželni kontrolni urad je nas statut prvič zavrnil prav zaradi uporabe slovensčine. Znana je podobna afera statuta Kraske gorske skupnosti, ki se je vlekla v nedogled. Mi smo tukaj sli po drugi poti. V skupščini smo se enkrat odobrili prvotno besedilo z moznostjo uporabe slovensčine. Dezela ni nikoli na to odgovorila, tako da je statut avtomatično sprejet. Poslovanje ni dvojezično, uporaba slovensčine v vseh primerih, kjer je pac umestno in kjer je prisotnost Slovencev, pa je vedno prisotna.

Za zaključek se osebno noto. Hkrati ste predsednik gorske skupnosti, župan v Steverjanu, podpredsednik Trgovinske zbornice, da omenimo le najvažnejše funkcije. Kako usklajujete vse te dolžnosti?

Tezko je usklajevati vse te obveznosti in po drugi strani se dolžnosti, ki jih clovek ima do dela v podjetjih. Po drugi strani pa mislim, da je prisotnost Slovencev zazelen v cimvečem javnih teles, saj prav ta prisotnost nevtralizira določena misljenja, ki se pojavljajo zaradi dezinformacije v italijanskem ambientu. Iz casovnega vidika je združevanje vec funkcij v casih zares problematično. Osebnostno skušam reševati te zadeve - in v gorski skupnosti mi je to nekeje uspelo, saj imamo zelo odgovorno uradniško strukturo in tajnika - prav s podjetniškim pristopom do organizacije dela. Politicno-upravni organ mora dajati glavne smernice, izvršni organ pa mora biti potem tajnik, osebe itd. Podjetniški način upravljanja je treba uveljavljati tudi v javni upravi, saj je javna uprava nekakšno skupno podjetje, ki nudi določen servis občanu. To razmišljanje je se težko uveljavljati, začeni z vprašanjem občinskih tajnikov, ki so državni uslužbenci, kar je anomalija. Nujno pa je, da se strukture prilagodijo in da javni uslužbenci pridobijo večjo odgovornost in s tem tudi večje poklicno zadosčenje, ko se pokaže rezultat njihovega dela.

Pogovor zapisal Marko Marincič

Kulturno bogastvo petih malih manjšin v Italiji

MANJŠINE

Italijansko notranje ministrstvo je zopet - že tretjič v dveh letih - presenetilo vse, ki se ukvarjajo z manjšinsko problematiko, s publikacijo, kakršne se, glede na izkušnje vsega povojnega časa, nismo mogli nadejati. Gre za analizo nekaterih kulturnih aspektov petih majhnih manjšin stare poselitve v raznih italijanskih deželah, od skrajnega severa do najjužnejše točke Apeninskega polotoka. Gre za Okcitanke, Walserje, Albance, Katalonce in Grke. Avtor te analize je dr. Giuseppe Mario Scalia, ravnatelj urada za jezikovne manjšine in staronaseljence pri oddelku notranjega ministrstva za obmejna področja in etnične manjšine, pomembno pa je tudi dejstvo, da se je Scalia pri tej raziskavi opiral tudi na predstavnike organizacij posameznih manjšin.

Notranje ministrstvo, ki je v lanskem letu objavilo prvo poročilo o manjšinah v Italiji in prvo poročilo o manjšinah v Evropi, je tako potrdilo usmeritev, po kateri je zacelo predvsem z informiranjem o specifičnem stanju posameznih manjšin, z njihovim pravnim statusom in z njihovimi potrebami.

To je v uvodnih besedah poudaril tudi nacelnik oddelka prefekt Antonio Farrace, ki je napisal, da je bilo prvo poročilo prerez stanja vsake posamezne manjšine, nova knjiga pa predstavlja pomembno poglobitev nekaterih kulturnih dejavnosti - arhitekture, literature, slikarstva - ki poleg jezika najboljše označujejo specifičnost teh manjšin. Objava te knjige, piše Farrace, ne izčrpuje vseh podatkov, ampak posreduje informacije o delu prebivalstva, ki bi sicer ostal ločen od širšega državnega konteksta. "Kultura je od nekdaj v imenu prevlade inteligence in duha omogočala srečanja med narodi," piše se prefekt Farrace in poudarja, kako je bilo to občuteno nekdaj in kako se ta problem postavlja se sedaj, tudi ob primeru priseljencev, ki predstavljajo nastajanje novih manjšin. Multikulturalnost je torej zelo aktualen pokem, tu pa ni mogoče postavljati pravil, ampak gre predvsem za vprašanja duha, prepričanja in občutljivosti, skratka, prav tako za kulturo.

Uvodne misli je napisal tudi avtor raziskave Giuseppe Mario Scalia, ki se je prav tako navezal na prejšnji dve raziskavi in ocenil, da s preučevanjem "vidne in nevidne kulture" bolje razumemo razvoj Evrope. Na tej celine je homogenosti več, kot si lahko predstavljamo, ker misli in kulture ni mogoče strogo ozemeljsko omejiti. Scalia svoje uvodne misli zaključuje z ugotovitvijo, da bo treba tudi to delo izpopolniti in vabi vse - predvsem strokovnjake - k sodelovanju z namenom, da omogočijo mladim, da zaznajo različnosti kulture jezikovnih manjšin.

Te uvodne misli navajamo predvsem zato, ker se pred nekaj leti ne bi mogli pričakovati takega razmišljanja v uradih notranjega ministrstva. Stališča notranjega ministrstva do manjšin so bila - spomnimo se casa Cassandrove komisije - dokaj zaprta in restriktivna. Dejstvo, da sedaj tudi Viminal obravnava vprašanja manjšin drugače - mnogo bliže njihovi stvarnosti in njihovim problemom -

je nedvomno pomemben premik, ki ga je treba zabeležiti.

Drugi aspekt, ki ga je treba zabeležiti, je v dejstvu, da tokrat sogovorniki ministrstva niso samo birokratske strukture, to je prefekture, ampak so k sestavi poročila prispevale nekatere manjšinske organizacije in nekatera društva posameznih manjšin, kar je tudi pomembno, saj prav te ustanove najbolj poznajo kulturno specifično manjšin. Seznam teh organizacij je nanatisnjen v publikaciji. Pomembna pa je tudi osnovna bibliografija, ki vsebuje seznam nekaterih pomembnejših publikacij o manjšinah v Italiji in nekaterih monografskih del o kulturnih dejavnostih posameznih manjšin v Italiji.

Za vsako od petih obravnavanih manjšin je poročilo razdeljeno na dva dela. Prvi del vsebuje ponatis (z dopolnili) poročila o vsaki manjšini, ki ga je notranje ministrstvo objavilo januarja lanskega leta, drugi del pa analizira enega ali več kulturnih aspektov tiste manjšine. Izbire niso enake za vse manjšine in Scalia je pri tem izbral tiste aspekte, ki so se mu zdeli značilnejši. Pri Okcitanjih, Walserjih in Kataloncih se je odločil za arhitekturo, kar je dobra izbira, saj gre za manjšine, ki so strnjeno naseljene na sorazmeroma omejenih področjih, pri Albancih in Grkih pa je nosilna tema slovstvo.

Okcitanzi

Ce sedaj preidemo na posamezne manjšine po vrstnem redu, ki ga vsebuje knjiga, bomo začeli pri Okcitanjih, ki jih Scalia zelo prikupno naziva za naslednike nekdanjih "trubadurjev." O njih navaja tudi nekaj številčnih podatkov, iz katerih ugotovimo, da 49.000 ljudi govori "čisto okcitanščino", mesana "siva" cona pa šteje dodatnih 100 tisoč ljudi. Zanimiva je tudi navedba o migraciji v južno Italijo, v provinco Cosenza, saj je prisotnost te manjšine na Jugu poznana le strokovnjakom.

O zaščiti so podatki v bistvu negativni, saj je receno, da okcitanščina ne uživa nobene pravnega priznanja, ne

uporabljajo je v javnih upravah in ne poučujejo je v solah. Vsekakor jo dopuščajo v otroških vrtcih in kot pomožni jezik v nekaterih osnovnih solah. V okcitanščini izdajajo nekaj periodičnega tiska, neka zasebna radijska oddaja pa predvaja kulturne sporede v okcitanščini. To pa je tudi vse.

V novi knjigi je kot primer okcitanške ustvarjalnosti predstavljena arhitektura doline Maira. Predstavitev je popolna, saj zaobjema vse vrste poslopij s poudarkom, da gre za eno najbolj osamljenih dolin, v kateri se je prav zaradi osamljenosti arhitektura ohranila v izvorni obliki. Opisane so tudi diferenciacije znotraj doline. Predstavitev je niso povsem podobne in vsebujejo različne arhitektonske in urbanistične značilnosti. V opis so vključeni tudi podatki o uporabljenem gradbenem materialu in o opremljenosti, od

poučujejo. Dežela Aoste je sprejela nekaj konkretnih zaščitnih ukrepov in je tudi financirala pripravo in tiskanje učbenikov.

Tudi o Walserjih vsebuje knjiga poglavje o arhitekturi. Njihova arhitektura je v primerjavi z okcitanško revnejša in opisana je pravzaprav predvsem »kmečka hiša« kot model bivalnega poslopja. Starejše hiše so v glavnem lesene, zgrajene iz brun, postopoma pa se je kot gradbeni material uveljavljal tudi kamen. Začetno je bil v hišah en sam prostor, kasneje dva, kuhinja in bivalni prostor s spalnico, le v večjih hišah so dodali še tretji prostor. Zelo pogosto se pojavlja takoimenovana »stadel-haus«, to je bivalni prostor, hlev in shramba za zito v enem samem poslopiju. Te hiše niso povsod enake ampak se razlikujejo od občine do občine, ponekod tudi od zaselka do zaselka. Knji-

V knjigi sta obravnavana dva aspekta albanske kulture: slovstvo in folklor.

Slovstvu je namenjenih kakih 20 strani, to je pravzaprav najdaljše poglavje v vsej knjigi. Gre za pregled albanske književne ustvarjalnosti od 16. stoletja pa do današnjih dni, s številnimi citati in tudi z nekaterimi zanimivimi utrinki o občutkih Albancev ob velikih dogodkih v italijanski zgodovini; v zvezi s tem je značilna pesem o Garibaldiju. Tudi o tem poglavju lahko recemo, da verjetno ni vsegaobsegajoče, vendar pa je zelo koristno za okvirno poznavanje slovstva albanske manjšine v Italiji.

Drugo poglavje, ki zadeva Albance, je folklor. Vključeno je bilo v knjigo tudi zato, ker doberšen del albanske kulture v Italiji zal se vedno temelji na ustnem izročilu in torej dobrega dela njihove ustvarjalnosti ne najdemo v pisanih dokumentih. Kljub temu pa iz knjige izhaja, da so ljubitelji ze ob koncu prejšnjega in na začetku našega stoletja zbrali prve zapise o ustnem izročilu ter tako poskrbeli, da to bogastvo ni slo v pozabo. Knjiga nato navaja stiri oblike folklorne, ki so pri Albancih zelo razvite: rapsodije, to je ljudsko petje, ki se razlikuje od vasi do vasi, liriko oziroma ljubezenske pesmi, nabožno petje in ljudske veselice. Tudi v tem primeru ni mogoče trditi, da je bilo opisano vse, vendar daje opis dovolj nazorno sliko o tem aspektu kulture Albancev v Italiji.

Katalonci

Naslednja obravnavana manjšina so Katalonci, sorazmeroma majhna in zelo kompaktna skupnost, ki živi v Algheru na Sardiniji. Katalonsko govori približno 20 tisoč prebivalcev, množično priseljevanje zadnjih desetletij pa je jezikovno osiromasilo to mesto. Katalonci so se naselili v Sardiniji leta 1353, ko se je v Algheru umestila katalonska vojska garnizija. Priseljenci iz Genove, ki so bili takrat prebivalci Alghera, so se postopoma izselili in v mestec so se priseljevali Katalonci. Peter IV. Aragonski je mesto spremenil v močno vojsko utrdbo, vendar je postalo po zmagi Kastilje nad Aragono mestec sestavni del kraljestva Piemonta in Sardinije leta 1720.

Katalonscina ni uradno priznana in je ne poučujejo v solah. V javni upravi je ne uporabljajo, mnogo pa je zasebnih (in tudi občinskih) pobud za njeno ohranitev. Arhitektura in slikarstvo sta aspekta, ki ju obravnava publikacija notranjega ministrstva. Ze zlasti podrobno hje poglavje o arhitekturi, ki se v prvem delu osredotoča na urbanistične probleme: Alghero je pač mesto posebne vrste, vojska utrdba, ki ji je pretila

nevarnost tako z morja kot s kopnega. Mogočno obzidje je sestavni del obrambnih struktur, to obzidje pa je seveda pogojevalo arhitektonske značilnosti celotnega mesta. Tako je poleg obrambnega sistema opisana tudi arhitektonska ureditev mesta v 14. in v 15. stoletju. Tem podatkom je dodan opis arhitekture cerkva, katero so posnemali tudi drugod po Sardiniji - Katalonci so bili torej tudi uspešni »izvozniki« svoje ustvarjalnosti, nato pa v več krajših poglavjih opis bivalisc, vojašnic in kmečkih poslopij: iz teh podatkov je jasno razviden vpliv Kataloncev na Sardinijo sploh, saj se katalonska tipologija pojavlja v domala vseh sardinskih večjih krajih.

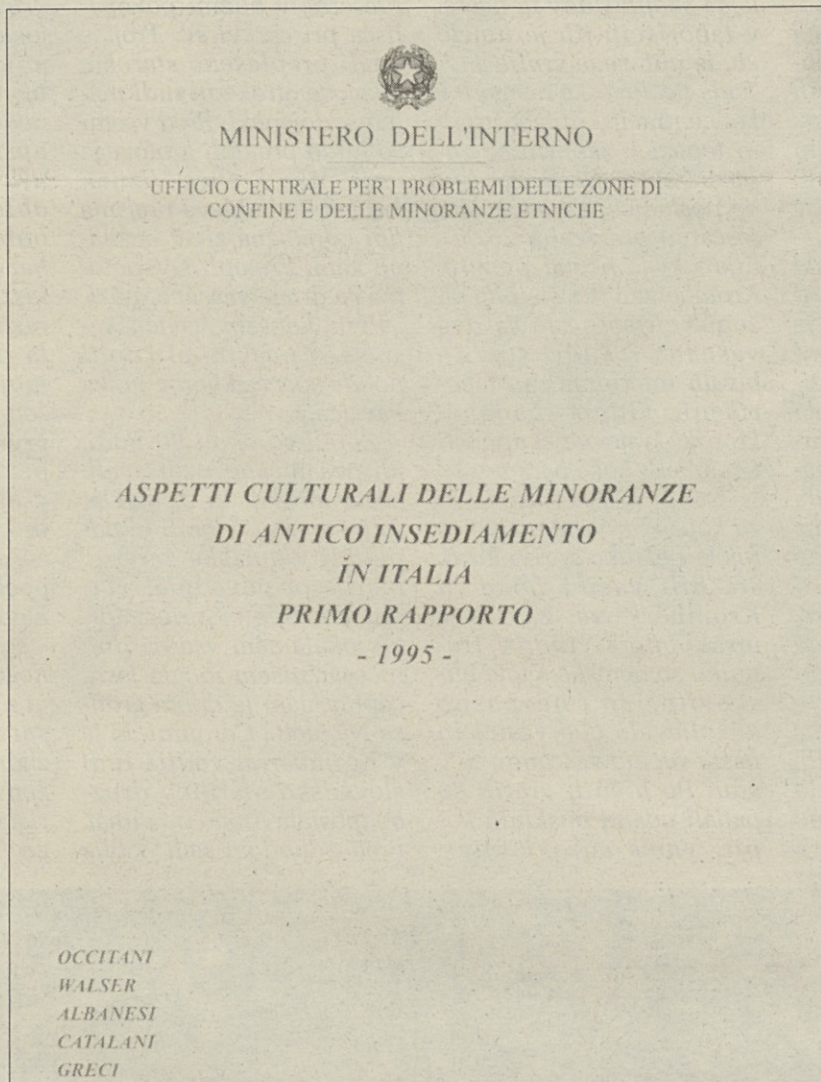
Drugo poglavje vsebuje podatke o slikarstvu. Tudi tu se opisi začenejo v 14. in 15. stoletju in tudi v primeru slikarstva je jasen vpliv katalonskih umetnikov v drugih krajih Sardinije, od Cagliarija do Sassarija. Navedeni so tudi kraji, kjer so te umetnine shranjene v muzejih. Ob koncu »katalonskega« poglavja pa je se kratek monografski opis cerkve in samostana sv. Franciska v Algheru (sedaj poslopje uporabljajo kot kongresni center), enega najznamenitnejših katalonskih objektov na Sardiniji.

Grki

Zadnja manjšina, ki jo obravnava nova publikacija notranjega ministrstva, je grška manjšina v Južni Italiji. Grki živijo v Kalabriji in v Apuliji, skupno pa jih je kakih 20.000. Jezikovni inaci-ci obeh skupin se med seboj nekoliko razlikujeta, začeni s nazivom jezika (»grico« v Apuliji in »greco« v Kalabriji). Grski jezik ni uradno priznan, vendar je v statutu dezele Kalabrije namig na zgodovinsko, kulturno in umetniško dediščino grške manjšine. V javnih upravah jezika ne uporabljajo in v solah ga ne poučujejo, z izjemo osamljenih pobud v Kalabriji, kjer v sodelovanju z društvi in krožki na predlog staršev poučujejo jezik v otroških vrtcih in osnovnih solah. V grškem jeziku izdajajo nekaj lističev in nekatere zasebne radijske postaja predvajajo sporede v tem jeziku.

V novi knjigi notranjega ministrstva je za grško manjšino obravnavano samo slovstvo v dveh poglavjih. Prvo zadeva ustno izročilo, drugo pa pisano slovstvo. Raziskovalci so se s temi vprašanji začeli ukvarjati sorazmeroma pozno, zato je tudi podatkov manj, kot na primer pri Albancih, so pa zato zelo dragoceni, kajti ta manjšina je dokaj nepoznana, pa tudi njena matična domovina, Grčija, si nič kaj ne prizadeva za zaščito manjšin, ceprav Grkom v Italiji namenja neprimerno večjo pozornost kot manjšinam v lastni državi. To pa je že vprašanje zase, ki ga knjiga, namenjena kulturi manjšin v Italiji, seveda ne načinja.

Bojan Brezigar

OCCITANI
WALSER
ALBANESI
CATALANI
GRECI

peci do vodnjakov, ornamenov in celo do sončnih ur, ob koncu pa je se zabeležena ugotovitev, da zaradi množičnega izseljevanja veliko stevalo poslopij razpada. V prilogi so tudi fotografski posnetki nekaterih hiš, povzeti po neki specializirani knjigi.

Walserji

Druga obravnavana manjšina so Walserji, stara germanofonska manjšina, ki živi v sedmih majhnih občinah v Dolini Aoste (največja je Gressoney St. Jean, ki šteje 763 prebivalcev). V te kraje so se kot pastirji in kmetje naselili v 12. stoletju iz doline Rodana.

Walserji uživajo nekaj jezikovnih pravic: v otroških vrtcih uporabljajo njihov jezik, v osnovnih solah pa ga

ga vsebuje primerjavo s poslopji na švicarski strani Alp. V zadnjem delu pa je opisana peč kot tradicionalni element hiše Walserjev.

Albanci

Zelo obsirno je poglavje o albanski manjšini. Albansci- no govorijo v več kot 50 občinah Južne Italije in ocenjujejo, da ta jezik redno uporablja več kot 100 tisoč ljudi. Albanscina ni uradno priznana, s promocijo jezika pa se ukvarjajo številne ustanove in organizacije, V univerzitetni knjižnici v Cosenzi je več kot 1.000 albanskih knjig, nekatere zasebne radijske postaje oddajajo sporede v albanscini, več je albanskih publikacij in katoliška cerkev uporablja albanscino v liturgiji.

SPOMIN NA VOJNE GROZOTE

Iz Kromberka in Loke naravnost v Auschwitz

Od 13. do 15. septembra se je v Portorožu odvijalo pomembno srečanje nekdanjih internirank, zapornic italijanskih, nemških in madžarskih nacističnih in fašističnih zaporov in taborišč ter ostalih žrtev druge svetovne vojne, katere 50-letnico zmagovitega konca letos praznujemo. Vabilu odbora Ravensbrück - Auschwitz, ki deluje pri komisiji Izvršnega odbora ZZB in udeležencev NOB Slovenije, se je odzvalo 156 slovenskih žena. Prijavljenih je bilo 180, toda žal vsem ni zdravje dopuščalo, da bi prišle v

slovensko Istro, se ponovno srečale in pogovorile o vsem, kar jih posebno ob zadnjem strahotnem vojnem dogajanju v naši bližini tako zelo boli.

Srečanje slovenskih jetnic in taboriščnic je nastalo na pobudo Ravensbrückank že pred leti; najprej so se sestajale vsakih pet let, zadnja leta pa se srečujejo vsako leto. Vsakič v novem prijaznem kraju, da bi predvsem ob obujanju spominov, kot žive priče nacističnih grozot, za beležile vsa tista strahotna dogajanja, ki jih nihče ne bo mogel

nikdar zanikati. Govorijo tudi o sedanjem trenutku in dogajanjih v svetu in glasno razmišljajo o prihodnosti vnukov! Slovesna prireditve, ki so jim jo ob letošnjem zgodovinskem srečanju pripravili gojenci piranske glasbene šole in akrobatska skupina Flipi iz Portoroža ter njihovi učitelji, je vse udeležence izredno navdušila. Portoroškemu srečanju je dala mladostni pečat, vlila novega upanja v prihodnost mladega slovenskega rodu in osrečila vse prisotne.

Dorica Makuc

Na portoroško srečanje me je opozorila kromberska prijateljica iz otroških let Marija Mohoretova, hčerka zakoncev Pavlin, ki sta se iz Lok preselila v Klomperk - kot mu pravijo domačini. Zatisno vas pod Coroninijevim gradom, v katerem je danes Goriski muzej, so nekoč imenovali Stran. Kot piše dr. Branko Marusič, je njena lega očarala prvega laičnega učitelja Srebrnica, ki je leta 1881 v prvi razred vpisal kar 75 dečkov in 58 deklic iz Kromberka in bližnjih naselij.

»Kraj je sicer kot izma-lan s krasnim podnebjem, prijaznimi zelenimi holmi... Strme sive gore z bistrimi studenci in potoki, hladna dolina, po njih sumeče vode, krasen gozd z mogočnimi sivimi hrasti. In tam na podbrdji krasen grad, katerega okna se leskečejo v jutranjem soncu. Z eno besedo eden najlepših krajev goriske okolice.« Učitelju Srebrniku je sledil novi učitelj Fran Vilhar, oče znanih antifasistov in publicistov Staneta in Srečkota. Med vasčani je bil izredno priljubljen; učil je tudi mojo mamo, Marijo Brezovo izpod gradu, ki ni mogla preboleti, da ji je prva svetovna vojna odvzela očeta - za vedno je ostal na Tirolskem - in tudi slovensko solo. Ko je sedanji kromberski župnik Stanislav Medvešek ob letošnjem shodu - vsakoletnem vaškem prazniku Rojstvu Device Marije - obnovil procesijo okrog cerkve, v njej pa so ob orglah, ki jih je leta 1928 postavil moj oče Ivan Kacin, mogočno zadoneli glasovi mešanega zbora, se je spomin vrnil v otroštvo. Včas, ko je bil dolga desetletja osrednja osebnost v Kromberku duhovnik in skladatelj Vinko Vodopivec, prijazen moz majhne, okrogle postave, ki ga niti otroško cebljanje pred oltarjem ni motilo. Kot velik narodnjak in vzgojitelj svojih faranov, jim je stal ob strani v obeh svetovnih vojnah z vsem zarom svoje globoke pastirske in člo-

veske ljubezni. Ob njem so se zbirali tudi goriski Slovenci, ko jim je fašizem odvzel v mestu celo službo božjo in posebej sta glasbenika brata Lojze in Josko Bratuž bogatila kulturno življenje lepe predmestne vasi. Ohranila se je slovenska beseda in pesem; ljubezen in zvestoba domaci zemlji pa sta ostali življenjsko sporočilo tudi novih rodov.

V ilegalnem kulturnem delu se je med obema vojnama v Kromberku in v Lokah pripravljala uporniški duh, ki ni sprejemal tučevega nasilja. Po odkritem nastopu fašizma se je Kromberk razvil v pomembno postojanko protifašističnega odpora. Bogata je kronika krajevne skupnosti Kromberk-Loke; napisanega že veliko, toda kot meni zgodovinar dr. Branko Marusič, se vedno nepopolna. Saj se skozi njene prigode zgovorno zrcalijo stoletja zgodovine Slovencev na Goriskem. 25. junija 1944, dneva groze za vaščane Kromberka in Lok ter bližnjih naselij, zgodovina ne bo mogla nikdar izbrisati. Tolikšno je bilo trpljenje vaščanov

po številnih evropskih zaporih in koncentracijskih taboriščih, ki mu je sledilo. Že številke same po sebi povedo veliko; majha vaska skupnost Kromberk, Loke, Ajševica, ki je 24. aprila leta 1944 stela 537 vaščanov, je v NOB izgubila 44 svojih sinov in hčera, v taboriščih jih je umrlo 28, iz njih se je vrnilo 117. Toda nečloveške razmere v koncentracijskih taboriščih in tepeži v zaporih so zapustili v mladih ljudeh hude posledice; na letošnjem srečanju preživelih 25. junija - ki je postal praznik Kromberzanov - sta bila ob ženah prisotna le še dva vaščana. Tudi število bivših internirank in taboriščnic vidno upada! V kroniki krajevne skupnosti Kromberk-Loke beremo:

»25. junij 1944. Ko se je za kopastim vrhom sv. Danijela nelahko zorilo jutro, sta bili vasici Loke in Kromberk se zaviti v mrakobno sivino. V trenutku so nemške enote bliskovito in neopazno obkoljevale obe vasici in nasle večino vaščanov se v snu. Po hišnih vratih so padali udarci puškinih kopit, vmes surovi klici:

»Aufstehen, los, los!«

Tega surovega klica Mohoretova Marija ne bo nikoli pozabila. »S seboj nisem mogla vzeti ničesar, tako, kot tudi ostali vaščani ne. Nemci so z vseh strani na zbirno mesto pred trgovino Maksa Prešerna v bližini pokopališča pri cerkvi sv. Trojice gnali preplašene starčke, jokajoče otroke in tudi matere z dojenčki. Pred vsemi so hudo pretepli grofovega oskrbnika Franca Vizina, ker je bila iz hleva prejšnje dni odpeljana žival neznanu kam. Pretepli so spotoma se druge vaščane, pozigali in, kot sem zvedela kasneje, s puškinimi kopiti pobile specega borca Vojka Pavšiča.«

Zbrali so okoli 80 ljudi, jih posamezno zasliševali; osem moških in 22 deklet so po spisku odbrali in odpeljali v goriske zapore. Marija pripoveduje: »Tri dni smo bile v Gorici zaprte; jokala sem vse tri dni, ničesar nisem mogla jesti, čeprav nam je dobra grofica Nicoletta Coronini, ki je v Kromberku vodila tudi slovensko Marijino družbo, poslala hrano od zunaj. Pred odhodom sem dobila

od doma kovček z najpotrebnejšim in skupaj z drugimi zapornicami na Južni postaji stopila na vlak, ki je iz Trsta pripeljal dekleta iz Coroneja. Peljali so nas v Auschwitz! Na poti so nas spremljali karabinjerji; ob slovesu, ko je vlak zapeljal v taborišče, so jokali, vedeli so kaj nas čaka. Prvi taboriščni prizor so bili goli taboriščniki. Kovček in vse kar sem imela na sebi, tudi zlate uhanke in verižico so mi pobrali in ostala sem gola v veliki dvorani, obdani z belimi ploščicami, zdela se mi je kot velika klavnica. Nase imetje je slo v veliko vrečo! Nato so nas ostrigli in obrili - do golega. Po odgovoru na vprašanje, ali sem Zidinja ali katolicanka, so me ostrigli posevno nad ušesi. Prva je bila slečena in ostrizena Felicka iz Gorice: jokala je na ves glas, sram jo je bilo pogleda moških ujetnikov. Bile smo mlada, nedolžna dekleta. Iz kupa umazanih, tudi okrvavljenih cunj sem si vzela oblacilo. Bila je dolga obleka brez pasu temne barve, verjetno židovske lastnice. Iz kupa čevljev različnih parov sem skušala dobiti čevljev soroden mojemu, toda se preden sem ga našla, sem prejela prvi hud udarec taboriščne paznice! Bila vsem brez vsakega spodnjega perila in ko sem naslednjega dne že morala voziti delavcem opeko s samokolnico - obnavljali so taboriščno cesto - sem začutila, da mi po nogah teče kri. Brisala sem jo z obleko, saj drugega nisem imela. In to je bilo zadnjič, da sem se počutila žensko, saj je nemška taboriščna "logika" poskrbela za "olajšanje" mesečnih

tezav taboriščnic. Do septembra sem ostala v Auschwitzu, delala sem na polju, čistila mejo ob potoku, v katerega so odlagali taboriščne odpadke. Bilo je zelo nevarno za naše zdravje. Pred odhodom na delo so nam dali kosček črnega kruha in skodelico črnega napitka, ki je imel duh po želodu. Na delo nas je na dvorišču taborišča spreljal do vhodnih vrat orkester mladih, verjetno židovskih deklet. Bila so lepa, lepo oblečena, mlada dekleta in največkrat so igrala "spodbudne" marse! Zvečer nas je čakala koleraba, krompir smo jedle le enkrat, takoj ob prihodu v Auschwitz.

Vmesna Marijina delovna postaja med Auschwitzem in Mauthausenom, je bila že v Avstriji: po 12 ur je ponocni, ali podnevi delala v tovarni municije. 32.000 ročnih vzgibov je zahtevalo dnevno polnjenje lovskih patron; se danes jih cuti v bolnih rokah. Do Mauthausena so jih aprila 1945 gnali peš, le včasih na težkih kmečkih vozovih. »Pot je bila dolga in naporena, za bolne smrtno nevarna! Tako so le redke od nas preživele; ležeče na borni slami, polne stenice in usi, takšne so nas našli ameriški vojaki. Njihova kalorična hrana je bila za mnoge usodna. Pobral jih je tifus in nastopila je smrt. Domov sem se vrnila 15. junija. Hodila sem 10 dni skozi Avstrijo, Slovenijo, vse do Maribora. Od tu so nas peljali z vlakom do Postojne, nato s tovornjakom skozi Spodnjo Vipavsko dolino do Gorice. Vrnila sem se domov stara 24 let, tehtala pa sem komaj 25 kg in mama me ni spoznala. »Saj si živ okostnjak«, je dejala. Nikoli sicer nisem bila močne postave, toda tudi Mafalda Kozuhova, ki je bila visoke postave, ob vrnitvi ni imela niti 30 kg. Domov v Kromberk se po vojni niso več vrnila Zofija Pavšič in Jolanda Brešan, ki sta umrli v Auschwitzu. Slavica Batič, ki je ostala v Ravensbrücku ter Ivanka Komel v Mauthausenu. Jolanda in Ivanka sta bili med najmlajšimi, odpeljani 25. junija 1944 iz rodne vasi v III. Reich!« Letosnjih proslav ob 50-letnici konca druge svetovne vojne in osvoboditvi taborišč se je Marija Pavlin-Blazič (Mohoretova) udeležila kar zaporedoma: najprej, v začetku aprila v Mauthausenu, konec istega meseca v Auschwitzu in največje slovenske proslave v Podljubelju junija meseca.

Na sliki: Vinko Vodopivec s prebivalci Kromberka, ki so se vrnili iz taborišč.

V Ravensbrücku niso prizanašali niti otrokom

**SPOMIN
NA
VOJNE
GROZOTE**

Ob veliki proslavi osvoboditve Ravensbrücka koncem aprila letosnjega leta so se srečale tudi članice Mednarodnega komiteja Ravensbrück - Comité International Ravensbrück. Doslej je bilo v njem 17 članic, sedaj pa prihajajo se nove, predstavnice novih držav, ki so se osamosvojile (tako imajo Slovenija, Hrvaška, Češka, Slovaška vsaka po eno zastopnico). Skrb posvečajo predvsem ohranitvi in smiselni ureditvi nekdanjih taborišč in vsega kar spominja nanje. Zbrati hočejo se novih, dodatnih, točnih podatkov o vsem kar je bilo, saj se skuša ponekod se vedno spodbijati obstoj plinskih celic. Italijanske taboriščnice se tako, kot mi je povedala članica Mednarodnega komiteja za Slovenijo, novinarka Rapa Suklje, zavzemajo posebej za prikaz in obsojbo koncentracijskih taborišč za ženske in otroke. In Ravensbrück je bil izključno taborišče za ženske in otroke.

Letosnje proslave v Ravensbrücku sta se udeležili tudi Milka Makuc Korenjak in Bojana Pavšič Zajko iz Kromberka. Milka se je bala za Bojano, kako se bo srečala s krajem, kjer je ostal njen dojenček. Bojana se je med vojno spoznala v Gorici z nemskim vojakom, doma iz Južne Tirolske. Vzljubila sta se, Josef Mertl je stopil v partizanske vrste, postal je Josko - borec sabotažne skupine v Kromberku, padel oktobra 1944 v Smihelu nad Ozemljanom in je pokopan v Kromberku. Na dan groze 25. junija 1944 je Bojana izgubila brata Vojka, drugi brat Ivan in oče Rafael sta se ji pridružila na žalostni poti v nemška taborišča. Bila je noseča, pa tega v gorških zaporih ni povedala, ker se je bala, saj so okupatorji vedeli za njeno poroko z dezerterjem. Milka z Brega mi je v Portorožu pripovedovala o dolgi, zimski poti januarja leta 1945, ko so Nemci po vedno hitrejšem prodoru sovjetske armade gnali taboriščnice iz Auschwitza v Ravensbrück. »Bojana je težko hodila, zelo težko, bila je ze visoko noseča. Končno so nas naložili na odprte tovarne vagone. Snežilo je. Bojano so prijeli popadki in Rusinje so jo nesle v zaprt vagon. Toda SS-esovski vojaki so jo zavrtili, zapodili. Bojana je na odprtem vagonu

rodila fantka, med vožnjo. Ženske so dale svoje rute, da so otročka zavile. V Ravensbrücku je sla Bojana z dojenčkom v revir, toda po desetih dneh je fantek umrl; spomladi letos mu je pred krematorijem prižgala svečko in položila soplek.

Jokala je in govorila: »To je moj dom.« Zelo je ljubila otroka in njegovega očeta Joskota, Josepha Mertla z Južne Tirolske. Danes ima Bojana Pavšič novo družino, dve hčerki, toda spomin na Raven-

sbrück ostaja. Taborišnici Hildi iz Malovsc pri Sempasu se je v spomladi 1945 v enem najhujših nemških koncentracijskih taborišč Bergen-Belsnu rodila deklica. Imenovala jo je Mira. Ob rojstvu je imela komaj 1, 70 kg in na novi dom v Sempasu jo je mati prinesla v skatli za čevlje. 25. marca letos so se ob njeni 50. letnici okrog Mire Hladnik zbrale novogoriške taboriščnice in ji podarile drevo življenja.

Za otroke v taboriščih po odloku nemskega mi-

nistrstva za prehrano ni bilo ne hrane ne obleke! V obtožnici mednarodnega sodišča v Nürnbergu med drugim lahko bremo, da so nacistični zločinci brezsrčno iztrebljali tudi otroke. Morili so jih skupaj s starši, ali posamično. Metali so jih v ogenj, žive pokopavali, klali z bajoneti, zastrupljali in delali na njih poizkuse. Umirali so od lakote, mraza in kužnih bolezni. Samo v Aushwitu so uplinili najmanj milijon predvsem židovskih

otrok. Cigancki so prisli v Ravensbrück leta 1939. Pod vodstvom dr. Clauberga so tu sterilizirali okrog 120 do 140 Cigančic - najmlajši ni bilo niti 8 let in tudi nekaj starejših zensk, predvsem Ciganek. Ginekolog, dr. Karol Clauberg si je najbolj vneto prizadeval odkriti nacističnim namenom ustrezajoče sterilizacijsko sredstvo. Jalovost je hotel doseči z dražilno tekočino, ki jo je vbrizgaval v maternico hkrati s kontrastno tekočino, ki je omo-

gocala poskus rentgensko pregledati. Dr. Clauberg kazni ni dočakal; umrl je v preiskovalnem zaporu v Kielu. Ciganckom so sledili dečki in deklice iz zasedenih področij zahodne Evrope. Konec leta 1944 jih je bilo blizu 500, po večini brez staršev. Mnoge jetnice so se zavzele zanje, toda živeli niso dolgo. V začetku aprila so jih odpeljali neznano kam. V Ravensbrück se je v zadnjih dveh letih vojne rodilo 870 otrok. Marca so 150 nosečnic in 12 mater z novorojenčki takoj zaplinili. Dunajčanka Berta Lauscher, ki je veliko videla in veliko pretrpela v nemških koncentracijskih taboriščih in preživele tudi Ravensbrück, je dolga leta raziskovala nesrečno usodo ravenbrückskih otrok in o njih napisala posebno studijo. Sem gor na nemški sever, kjer po pesčenih tleh ne nehno brije veter s severnega morja, sem gor visoko nad Berlinom so romale Slovenke, cele družine, posamično ali po dve, trije vkup. Tako so sli na svojo zadnjo pot tudi Osojnikovi z Mežice. V knjigi, ki sta jo slovenski javnosti pripravili Vida Zavrl in Erna Muser, je Ravensbrückanka Zofija Osojnik napisala: »Sestra Jerica je v Uckermarki /mladinsko taborišče pri Ravensbrücku/ zbolela. Poslali so jo nazaj v Ravensbrück. Slabotno dekletce v kratkem krilu je planilo proti meni, toda zataknila se je za bodečo zico. Njene prve besede so veljale materi: ali je se živa. S težkim srcem sem ji skušala po ovinkih povedati, da je mama najbrž umrla. To jo je silno prizadelo. Shirala je za jetiko in 12. januarja 1945 umrla. Brat Luka je izginil za vedno v taborišču Dora.« V Prevaljah smo leta 1979 zaman iskali Zofijo Osojnik, poročeno Danijel. S kolegico režiserko Mijo Janžekovič Jankovič, s katero sva pripravljali 50-minutni televizijski dokumentarni film o Ravensbrücku »Somrak cloveka« za TV Ljubljana, sva želeli posneti tudi njeno pričevanje. Toda umrla je že pred leti, tako kakor marsikatera iz vrst slovenskih žena in deklet, ki so zvestobo slovenski besedi in zemlji izpricale v enem ali drugem od številnih koncentracijskih taborišč Evrope.

Na sliki: deklica iz Tuhinjske doline mora v nemško taborišče.

Videmski sporazum, listina odprte meje

Konec avgusta leta 1955, se pravi pred nekaj več kot 40 leti, so v Vidmu podpisali sporazum o obmejnem prometu med nekdanjo Jugoslavijo in Italijo. To je bil prvi tovrstni sporazum med državama, državi pa sta ga sklenili na temelju in v duhu Londonskega memoranduma, ki je bil podpisan leto dni prej, z njim pa so dokončno rešili tako imenovano tržaško vprašanje. To je bilo do takrat - poleg dunajskega in berlinskega - najbolj zgoče in akutno vprašanje na evropski celini. Rane, ki jih je povzročila 2. svetovna vojna, so se začele celiti.

Podpis Videmskega sporazuma seveda sodi v zgodovino, čeprav listina se vedno velja in ji obe strani se zdaj priznavata politično kakovost. Pomembna je bila tudi zato, ker je predstavljala evlucijski dejavnik pri utrjevanju odnosov med sosedoma, pa tudi pri poglobljanju sodelovanja v Evropi. Dejstvo je, da Videmski sporazum ni bil samo dvostranski, marveč tudi pomemben in značilen mednarodni dokument.

Francoski Le monde je takrat pisal, »da se v Evropi dogaja nekaj novega«. Povzel ga je tudi tržaski Il piccolo, čeprav do podpisa sporazuma ni bil kaj prida naklonjen pogajanju. Celo Washington Post je poudaril, »da so v Evropi s tem sporazumom, čeprav majhnim po obsegu, začeli odpirati meje«. Videmska listina je bila prva te vrste v Evropi, saj je uvedla in urejala promet med državama z različnima družbenima sistemoma.

Sporazum je po mnenju takratnih jugoslovanskih predstavnikov dokončno sankcioniral obstoj meje med državama, medtem ko so italijanski predstavniki pozneje razlagali, čes da listina ni potrdila meje in da je na južnem delu jugoslovansko-italijanske meje (ki jo je vzpostavil prav Londonski memorandum) dozdevno se vedno »demarkacijska črta«. Skratka, Jugoslovani so zatrjevali, da je vprašanje dokončno odpravljeno z dnevnega reda, Italijani pa, da ni. Rebus so dokončno rešili dvajset let pozneje s podpisom Osimskih sporazumov.

Videmski sporazum je bil eden od prvih temeljnih kamnov pri razvijanju novih odnosov med ozemlji na nasprotnih straneh Jadrana. Se pomembnejše je, da je predvidel olajsavo za ljudi, ki živijo ob meji. Prav te je novi položaj, ki je nastal po podpisu mirovne pogodbe z Italijo, povsem locil; zal so bile pri tem pretrgane zgodovinske, kulturne, življenjske vezi, ki so jih stkali v dolgih stoletjih. Veliko Slovencev je ostalo v Trstu in Gorici, ki sta po novem spadala pod Italijo, središča v zahodnem obalnem delu Istre, naseljena predvsem z italijanskim življem, pa so pripadla Jugoslaviji.

Videmski sporazum je pomenil, kot je takrat pisal Corriere della sera iz Milana, »veliko življenjsko olajsavo« za ljudi ob meji. Listina je dejansko nasprotovala blokovski politiki, ki je takrat zaznamovala odnose med Zahodom in Vzhodom. Prav z Videmskim sporazumom je prišlo do spoznanja o najbolj »odprti meji« v Evropi; kar je

takrat držalo. Zlasti jugoslovanska diplomacija je na mnogih mednarodnih pogajanjih poudarjala to geslo.

Pogajanja v Vidmu so potekala v stavbi Belgrado, kjer je bil sedež pokrajinske uprave; zgradba je bila znana po tem, da je nekoč v njej prebival Napoleon. Pogajanja so bila dolgotrajna, občasno tudi mučna. Delegaciji sprva nista imeli jasnih navodil; vladi sta jima naročili, naj bosta pozorni na poteze druge. Kar tri mesece so potekala razčiscenja o tem, ali gre za sporazum »ob meji« - ali »ob demarkacijski črti«. V izvirniku je angleški izraz dejansko dopuščal različna tolmačenja; angleška diplomacija, ki je imela glavno vlogo že pri podpisu Londonskega memoranduma, je kajpak nalase vnesla prožno besedo.

Italijani so si najprej prizadevali, da bi sporazum veljal samo za južni del meje med Jugoslavijo in Italijo, pri čemer so kajpak upoštevali Italijane v Istri, nato pa so vendarle privolili v jugoslovanski predlog, po katerem naj bi listina veljala za vso mejo, kar je bil eden od največjih dosežkov pogajanj. Pogovori so trajali skoraj leto dni. Začeli so jih v velikem pričakovanju obmejnega prebivalstva z obeh strani meje, nato je pričakovanje povsem splahnelo, konec pogajanj in podpis sporazuma pa je javnost sprejela z »eksplozivnim zadovoljstvom«, kot je takrat navedla agencija Tanjug.

Pogovori so se konec maja nevarno zataknil - slo je za obseg ozemlja, ki naj bi ga

zajemal sporazum - toda konec julija je kot strela z jasnega prišlo navodilo, da je treba listino sprejeti, čeprav za obe strani kompromisno. Pogovori so se vleкли v nedogled, brzkone na politično škodo obeh strani. Susljalo se je, da je priporočilo o sklenitvi izdal Tito. V Rimu so privolili potem, ko je pripravljeno izreklo vodstvo kršćanske demokracije (kjer je vidno vlogo začel igrati Giulio Andreotti), predstavniki komunistične partije, ki so že spoznali, da je sla znana kominformovska politika po zlu, pa so sporočili, da se ne bodo upirali.

Hitro in odkrito se je za sporazum opredelil tudi Koca Popović, takratni jugoslovanski zunanji minister. V Italiji so pred podpisom menda za mnenje vprašali tudi Alda Mora, ki je bil se politični novinec, pozneje pa je postal glavni tajnik kršćanske demokracije, več let pa je bil tudi predsednik vlade. Moro je ze takrat veljal za dobrega poznavalca takratnih jugoslovanskih razmer in je bil vsekozi nosilec »mehke« politike na Jadrani. Podpis sporazuma je tržaski casnik Corriere di Trieste pozdravil z mastnim naslovom na prvi strani: »Sporazum je dosežen«. Italijanska televizija je vest uvrstila na prvo mesto, Jugoslovani pa ji niso posvečali posebne prednosti.

Učinek Videmskega spora-

zuma je bil takojšen; do konca leta 1955 je mejo z videmskimi prepustnicami prestopilo pol milijona prebivalcev, v naslednjih letih pa je sttevilo Slovencev, ki so v obeh smerih potovali cez mejo, vedno preseglo osem milijonov na leto. Na pritisk javnosti so vsi krajevni casniki na jugoslo-

skih pogovorih so skoraj vedno imeli odločilno besedo slovenski predstavniki; zvezni funkcionarji so jih pogosto ovirali z dlakocepskimi »tehničnimi« pripombami. Takrat je bil predsednik slovenske vlade Viktor Avbelj, podpredsednik pa Stane Kavčič. Jugoslovansko delegacijo je vodil

ske osnovne sole v Italiji se je vpisalo 24 odstotkov več učencev kot leto prej. Leta 1955 se je prvič zgodilo, da je italijanski solski minister (takrat je bil na tem položaju Paolo Rossi) sprejel na pogovor zastopstvo slovenskih solnikov v Italiji. Na italijanske osnovne sole v Jugoslaviji se

vanski in italijanski strani v celoti objavili besedilo Videmskega sporazuma. Meja je postala most.

Pri podpisu Videmskega sporazuma so začeli delovati nekateri politični vzvodi, ki so pozneje izstopali v slovenski politiki, dolgoročno gledano pa so značilni se danes - kljub korenitim spremembam v tem delu Evrope. Ta sporazum je ze takrat imel nesporne »regionalne« predznake, na obeh straneh so začeli spoznavati, da bo treba v prihodnosti bolj upoštevati silnice, ki jim ni ugajala centralistična politika. Pri videm-

Milos Bucar, uglajen in pаметen diplomat, večino v jugoslovanski delegaciji pa smo predstavljali Slovenci.

Vpliv Videmskega sporazuma na poznejša mednarodna dogajanja je bil očiten; ni bil korenit pri politiki tako imenovane iredente, vsekakor pa je obcutno ublrazil razmere ob meji, kot mi je leta 1956 priznal generalni komisar italijanske vlade v Trstu Palamara. Njegovo ime se v teh dneh spet pojavlja v casnikih, in sicer zaradi soavtorstva odloka o sestavi pokrajinskega sveta v Trstu, ki je bil formuliran na skodo slovenske manjšine.

Pietro Nenni, voditelj italijanskih socialistov, predtem pa vec let italijanski zunanji minister, mi je na kongresu stranke v Benetkah leta 1957 povedal, »da tudi sporazumi, kakršen je videmski, odločilno pomagajo pri odpravi zloglasnih kominformovskih ostankov«.

V Evropi se je zacelo pojavljati nekaj novega; blokovska politika - čeprav Jugoslavija ni bila v bloku - ni bila vec neoporečna. V Rimu in Beogradu sta stopila v veljavo trgovinska sporazuma, podpisana marca leta 1955 v Trstu in v Gorici, ki sta bila odvisna od izidov videmskih pogovorov. Na sloven-

je vpisalo osem odstotkov več učencev kot leto prej.

Videmski sporazum je bil v svetovnih okvirih resda miniaturno politično in diplomatsko dejanje, toda pozneje so na mednarodnih srečanjih pogosto poudarjali njegovo vlogo. Znano je, da so ga - ne samo Jugoslovani - omenjali se dvajset let pozneje na ustanovni konferenci o varnosti in sodelovanju v Evropi v Helsinkih. Takratni diplomati so politično kakovost tega sporazuma razlagali tudi Hruščovu, ko je obiskal Jugoslavijo. Jugoslovanski predstavnik ga je omenil tudi na ustanovni konferenci neuvrscenih dežel v Bandungu.

Agencija Reuter je v svojih komentarjih pogosto omenjala Videmski sporazum kot »papir, ki ni samo papir«, kot »listino, ki je sicer formalno dvostranska, politično pa mednarodna«.

Razmere so danes seveda korenito drugačne; Jugoslavije ni vec. Slovenija je samostojna, suverena in razmeroma uspešna država. Res pa je, da nekatera pogajanja in akti, sprejeti v prejšnji državi, vsebujejo poglede, ki jih je mogoče kot nadvse pozitivne prenesti tudi na zdajšnje razmere. Slo je za »evolutivne vzvode«, ki so lahko tudi del zdajšnje zgodovine, bili so, čeprav latentno, tudi njen predhodnik. Videmski sporazum je imel za tiste case izjemno drzna in sodobna politična videnja, kar je pomembno tudi danes.

Miro Kocjan

Na slikah (foto Mario Magajna) italijanska (zgoraj) in jugoslovanska (levo) delegacija podpisujeta sporazum.

Andrej Komel pl. Sočebnan, major njegovega veličanstva

ZGODOVINA

»Brskanje po arhivih ter po starih knjigah je pravzaprav moj konjiček in vedno najdeš marsikaj zanimivega...« Tako je čestokrat dejal, danes že rajni Franjo Rojec iz Sovodenj, ljubitelj naše kulture, pesnik in arhivski zbiratelj najrazličnejših zanimivosti.

V koledarju Mohorjeve družbe iz leta 1898 (štr. 38) je prav Franjo Rojec iztaknil zanimiv življenjepis, njegov avtor je Sevnčan, avstrijskega majorja A. Komela iz Solkana pri Gorici. To-

Mnogo je vojakov slovenske in nemške narodnosti koroškega pehotnega polka stev. 7, ki so služili pod poveljstvom nasega Andreja, in gotovo se vsak njegovih bivših podložnikov z veseljem spominja časa, ko mu je bilo nositi vojaško suknjo, če je le prisel pod poveljnistvo tega vrlega častnika (oficirja), zakaj Andrej si je vedel pridobiti spoštovanje in ljubezen vsakega podložnika. Da, ko je bil imenovan za stotnika in je načeloval kampaniji, oglašali so se vojaki kar tolpo ma in prosili: »Dajte me h kompaniji gospoda stotnika Komela.« A ne samo, da je kot častnik vestno izpolnjeval težke dolžnosti svojega stanja, ne samo, da je cvrsto sukal meč v vojni in miru, tudi pero je sukal iz ljubezni do slovenske domovine, do konca svojega življenja. Kar najpridneje je pisaval slovenske vojaške knjige, katerih do njega dobe ni bilo.

S temi knjigami je hotel rojakom olajšati učenje vojaških službovnikov in svojim tovaršem nemške narodnosti, ki služijo v slovenskih polkih, omogočiti da se priuče slovenskemu jeziku; ravno tem je pisal nemško-slovensko slovnico s posebnim ozirom na besede, ki jih rabijo vojaki.

Seveda so mu nspotovali kolikor mogoče, a visje oblasti so spoznale, da je učenje slovenskega jezika neizogibno potrebno, če hoče izvezbati moža-vojaka Slovence v vojaških dolžnostih. Kako boš poučeval vojaka, če ne govoriš njegovega jezika? Če so ga prav zato nasprotniki zaničevali in sovražili - nič do tega. Komela sta pismeno pohvalila zaradi spisovanja slovenskih vojaških knjig prvi vojak za presvetlim cesarjem, pokojni feldmarsal nadvojvodja Albreht in tedanji vojni minister feldcajmajster baron Kuhn, imetnik slavnega in hrabrega kranjskega pehotnega polka st. 17, in to je menda več vredno, nego neumno zabavljanje od strani duševnih siromakov in zagrizencev.

Komel je bil izvrsten mož, hraber vojak, zvest prijatelj in dober srčen

rej naše gore list, kot bi se temu spodobno reklo... Pred tremi leti je namreč minulo natanko sto let od smrti majorja, ki ima precejšnje zasluge še posebej pri pisanju prvih slovenskih vojaških knjig.

Povzemamo torej »iztaknjen« članek o majorju A. Komelu iz Koledarja Mohorjeve družbe, istočasno pa naj se dodamo, da mu je pred leti solkanska skupnost dodelila posebno ploščo v rojstnem kraju v njegov spomin. (ik)

oče svojim podložnikom. Nikdar se ni sramoval tudi očitno ali javno pokazati svojega narodnega in krščanskega prepričanja. Vestno je opravljal krščanske dolžnosti in tudi skrbel, da so njegovi vojaki utegnili izpolnjevati dolžnosti do Boga.

Porodil se je nas Andrej dne 3. vinotoka l. 1829 v Solkanu tik Soče pri Gorici, zatorej si je tudi, ko mu je cesar l. 1879. podelil plemstvo, izbral za priimek: »plemeniti Sočebnan«. Bil je sin ubožnih, a poštenih roditeljev, ki so ga poleg najstarejših otrok vzgajali bogljubno.

V solo je hodil v Gorico in tukaj tudi dovršil leta 1848. učiteljsko izobraževališče. V samostanu očetov franciskana nov se je učil igranje na klavir, in je opravljal poleg službe občinskega tajnika tudi službo orglavca v župni cerkvi v Solkanu. Ko se vname leta 1948. leta vojska na Laskem stopi Andrej prostovoljno v vojsko, le da bi oprostil starejšega brata Miho vojašcine. To se mu tudi posreči.

Komel je bil potem kot prostak pri oblegovanju komoranske trdnjave na Ogerškem. Ko so bili uporniki na Ogerškem in Laskem premagani in se je sklenil mir, pozval je Komela feldmarsallajtnant baron Weisselsberg v Vidmu za vzgojitelja svojemu sinu, a kmalu zatem je prisel za učitelja vojaške sole v Cedad.

Koncem l. 1849. so imenovali Komela za narednika pri 26. pehotnem polku in 25. prosinca istega leta za kadeta. Služboval je potem kot učitelj na vojaški soli v Bergamu in v Belluni na Laskem. Dne 20. kimovca je bil imenovan za poročnika II. razreda in se je preselil na Moravsko v Olomuc. Potoma pride v rojstveni kraj Solkan, kjer se ga lahko razveselijo oče, mati, bratje in sestre.

Leta 1965. se poroči z gospodicino Ido, hčerjo

svetnika Rössla v Dunajskem Novem Mestu, ki mu je bila zvesta družica do njegove prerane smrti. Leta 1966. se je udeležil vojske proti Prusom. Po končani vojski je prisel v Ostrogon (Gran) na Ogrsko in od tam l. 1867. v Celovec h koroškemu

goji.

Komel je hotel, da bi se vojaki učili na podlagi materinskega jezika; obsla ga je torej sveta jeza in začel je sloveniti nemške vojaške knjige. Slovenil je nemške učne knjige za vojake, tako da je bil na jedni strani knjige nemski, na drugi strani slovenski stavek.

Ko je počila v Dalmaciji na Bokah vstaja, udeležil se je je tudi Komel kot posredovalec, da so se udale zupanije Vranovič, Poberja in Kovači, ne da bi se prelivala kri. Iz Dalmacije se vrne v Celovec, kjer pridno nadaljuje izdavanje slovenskih knjig. Zajedno je počeval častnike in kadete v slovenscini.

v Kromeriz, kjer je bil jako zadovoljen; ondi se je priučil českemu jeziku do dobra.

Istega leta se je udeležil velikih vojaških vaj, in presvetli cesar sam ga pohvalil za dobro vodstvo kampanije.

Kako se Komela ljubili in spoštovali tovaršičastniki, priča nam njegov odhoh l. 1885. iz Kromeriza. Njemu na čast so napravili vsi častniki, kar jih je bilo v Kromerizu, sijajno veselico-odhornico; celo na rame so ga dvignili in nosili po dvorani ter ga spremili na kolodvor, kjer so se poslovili od njega, od njegove soproge in hečere.

Komel je služboval, vedno bistrega duha in

in spisaval slovenske vojaške knjige. Spisal in deloma na slovenski jezik prevel je šestnajstero knjig vojaške vsebine, in poleg tega se spisal slovnico slovenskega jezika za Nemce. To ga je stalo mnogo truda in se več denarja, zakaj rojaki-vojaki, katerim so bile namenjene knjige, kupovali so le po malem tako potrebne knjige. Ni jih torej mnogo razpečal, in se l. 1891. mi je pisal in se pritoževal, da ima v Gradcu na deskah se polno zabojev nerazprodanih knjig.

Komel je ljubil veselo družbo, sešebno mu je ugajalo slovensko petje, govoril je z vsakim Slovincem vedno v materalinscini. Da je tudi vestno opravljal krščanske dolžnosti, to smo ze povedali.

Ne morem si kaj, da ne bi sklenil teh kratkih životopisnih crtic z besedami Komelovega življenjepisca, ve-leučene-ga g. dr. Francuska Lampe-ta, spisanimi v VII. letniku »Dom in Sveta«: »Lep dokaz Komelovega n a b o z n e g a mišljenja je, da je podaril cerkvi Matere Bozje na Sveti Gori pri Gorici ubrane zvončke pri božji službi s svojim vrezanim imenom. Se dandanes se rabijo v tej cerkvi pri velikem oltarju. Kot rojen bližnji sosed te bozje poti je rad prihajal v to slavno Marijino svetišče, pa tukaj vselej molil prav tako vspodbudno in se vedel ponizno. Udeleževal se je vseh dobredelnih naprav in podpiral kot ud mnogo slovenskih družeb. Družbi svetega Mohorja je bil dosmrten ud.«

Andrej Komel pl. Sočebnan je umrl dne 12. listopada l. 1892. v Gradcu za rakom na jetrih, star 64 let. Ostal je bistrega uma do zadnjega trenutka, umrl kot veren katoličan, in 14. listopada so ga pokopali z vojaško svečanostjo v spremstvu obilo rodoljubov, zapustivšega v mnogo, mnogih srcih hvalen spomin, na pokopališču sv. Petra v Gradcu.

V miru počivaj, blagi avstrijski in slovenski vojak! Tvoji vzgledi pa naj v nemajo zlasti rojake-vojake, da hodijo po tvojih stopinjah.

(Življenjepis spisal Sevnčan)

polku baron Marojčić stevilo 7.

Tukaj med rojaki je videl, kako nečuvno so vzgajali vojake slovenske narodnosti. Častniki niso bili večji slovenskemu jeziku, zatorej so tudi vojaki slovenske narodnosti, dasi bistroumni in gibčni fantje, zaostajali v od-

Leta 1872. ga imenujejo stotnika II. razreda, in stiri leta potem za stotnika I. razreda. Nekega dne je padel pri jahanju raz konja in začel bolehati na živcih, moral se je iti zdravit v kopel Radegund pri Gradcu. Leta 1883. ga zopet pemešte k moravskemu polku stev. 3

veselega srca, vstevši vojna leta nad stiriideset let, zato je prosil, naj ga umirovijo, in cesar mu je tedaj podelil značaj majorja.

Nastanil se je v Gradcu, kjer je hotel prebiti ostale dni svojega trupolnega življenja. Tudi v pokoju je pridno nadaljeval pričetu delo

